

Otključaj svoj potencijal

2021.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

Osnažujemo
napredak zajednice.

UniCredit Bank

SADRŽAJ

Obračanje predsednika Izvršnog odbora	5
O UNICREDIT GRUPI	8
MAKROEKONOMSKI PREGLED	9
FINANSIJSKI SEKTOR SRBIJE	12
Bankarski sektor	12
Sektor lizinga	15
KONSOLIDOVANO POSLOVANJE UNICREDIT BANKE SRBIJA u 2021. GODINI	16
STRATEGIJA ZA NAREDNI PERIOD	19
ORGANIZACIONA STRUKTURA UNICREDIT BANKE SRBIJA	21
KORPORATIVNO I INVESTICIONO BANKARSTVO	25
POSLOVANJE SA STANOVNIŠTVOM	27
UPRAVLJANJE RIZICIMA	28
PODRŠKA BANKARSKOM POSLOVANJU	30
LJUDSKI RESURSI	31
IDENTITET I KOMUNIKACIJA	32
NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2021. GODINU	35
Uvod	35
Zaštita životne sredine	36
Socijalna i kadrovska pitanja	40
Zaštita ljudskih prava	47
Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem	48
Zaključak	49
FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2021. GODINU	50
Izveštaj nezavisnog revizora	51
NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA 2021. GODINU	54

Obraćanje predsednika Izvršnog odbora

“

Iako su 2021. godinu obeležili možda i veći talasi pandemije nego 2020, ubrzana digitalizacija, spremnost na inovacije i jasni modeli rada omogućili su da i ove godine naša Banka ima stabilan kontinuitet poslovanja, ali i da uvede brojne inovacije.

NIKOLA VULETIĆ,
PRESEDNIK IZVRŠNOG ODBORA
UNICREDIT BANKE SRBIJA

”

Poštovani,

Iza nas je još jedna godina obeležena pandemijom virusa COVID-19. Međutim, i pored svih izazova koji su pratili ovu, iznenadnu i neočekivanu krizu, koju pandemija ovakvih razmera nosi, domaća privreda, bankarski sektor i naša Banka ostali su stabilni. Dok je 2020. bila godina brzih promena i još brže adaptacije na iste, 2021. bila je godina unapređenja upravo tih novih alata i načina rada. Iako su 2021. godinu obeležili možda i veći talasi pandemije nego 2020, ubrzana digitalizacija, spremnost na inovacije i jasni modeli rada omogućili su da i ove godine naša Banka ima stabilan kontinuitet poslovanja, ali i da uvede brojne inovacije. Sigurnost i zdravlje zaposlenih i klijenata bili su i ostali prioritet UniCredit Banke, ipak to ni u jednom momentu nije pomerilo fokus sa unapređenja i proširenja portfolija naših usluga i proizvoda, kao i organskog rasta naše Banke, uprkos svim promenama i značajnom ukupnjavanju lokalnog bankarskog tržišta kojem smo tokom 2021. godine svedočili.

U prošloj, 2021. godini UniCredit Banka nastavila je trend dobrih rezultata zahvaljujući ukupnom rastu portfolija kredita fizičkim licima od 2,3% koliko smo zabeležili zaključno sa poslednjim kvartalom 2021. godine, pri čemu se posebno ističe rast stambenih kredita za gotovo 7,8%, u poređenju sa istim periodom 2020. godine. U segmentu korporativno-investicionog bankarstva ostali smo pouzdan partner i prvi izbor za čak 75 od 100 najboljih kompanija u Srbiji, zabeleživši godišnji rast kreditnog portfolija za gotovo 14,6%, dok je u isto vreme nivo problematičnih kredita zadržan na niskom i stabilnom nivou, uprkos kompleksnom okruženju.

Tokom 2021. godine ostali smo predani iznalaženju rešenja koja će lokalnoj privredi pomoći u ublažavanju posledica pandemije, pa smo tako potpisali ugovor sa Evropskom investicionom bankom o kreditnoj liniji vrednoj više od 50 miliona evra koja je namenjena za finansiranje malih i srednjih preduzeća i kompanija srednje tržišne kapitalizacije u Srbiji, a sa ciljem efikasnijeg oporavka od posledica pandemije COVID-19. Sredstva su namenjena kompanijama koje imaju potrebu da prevaziđu finansijske poteškoće izazvane pandemijom i održe likvidnost i radna mesta.

Ostali smo jedni od lidera u zelenom finansiranju, a refinansiranjem vetroparka Alibunar u vrednosti od 53 miliona evra potvrdili smo svoju leadersku poziciju u finansiranju energije vetra. Zahvaljujući partnerstvu koje smo tokom decembra 2021. godine sklopili sa Green for Growth fondom, uskoro će domaćoj privredi biti dostupna kreditna linija u iznosu od 1.76 milijardi dinara, koja treba da bude podrška oporavku zelenih projekata u Srbiji. Ovo je ujedno i naš doprinos naporima da se kreditne usluge dinarizuju, s obzirom na to da ćemo na ovaj način ponuditi svim klijentima Banke mogućnost da investiraju i unapređuju svoje poslovanje kroz dinarske kreditne linije, i da na taj način zaštite svoje poslovanje izlaganju deviznom riziku koji bi mogao negativno da utiče na njihove novčane tokove.

Tokom prošle godine predstavljen je i novi strateški plan naše UniCredit Grupe, „UniCredit Ulocked“ koji će biti vodič UniCredit poslovanja za naredne tri godine. Ovim planom u fokus se stavlja digitalizacija i osnaživanje zajednica ka zajedničkom napretku. Uloga lokalne UniCredit Banke u Srbiji u ovom novom strateškom planu je, kao i uvek do sada, značajna i velika, a iako se digitalizacija novim planom stavlja u sam centar našeg budućeg razvoja i 2021. bila je godina u kojoj smo zabeležili velike digitalne pomake.

Sam kraj godine bio je u znaku značajnog jubileja za našu Banku, s obzirom na to da smo upravo tokom decembra 2021. godine s ponosom obeležili dan kada je UniCredit Banka pre dvadeset godina započela svoje poslovanje na lokalnom, srpskom tržištu. Naših prvih dvadeset uspešnih godina proslavili smo sa klijentima, a tokom cele ove godine posvetićemo ih ulaganju u dobrobit i progres zajednice u kojoj već 20 godina uspešno poslujemo. Povodom prvih 20 godina UniCredit Banke u Srbiji, pokrenuli smo kampanju pod nazivom „20 godina se zajedno trudimo da pokrećemo dobre stvari“ u okviru koje je za dva meseca prikupljeno više od 13 miliona dinara. Značaj ove kampanje za opštu zajednicu i podršku našoj inicijativi, tokom prošle godine prepoznalo je i Ministarstvo za zaštitu životne sredine, sa kojim smo potpisali Memorandum o saradnji i obavezali se da ćemo sredstva prikupljenja tokom kampanje uložiti u programe podrške očuvanja životne sredine i u 11 zaštićenih područja u Srbiji.

Ova aktivnost ipak nije bila jedina kojom smo pokazali svoju posvećenost društveno odgovornom poslovanju i težnju da damo pozitivan doprinos zajednici, pa smo tako samo tokom trećeg i četvrtog kvartala 2021. godine, kroz program UniCredit Fondacije dodelili grantove u iznosu od 30.000 evra za četiri organizacije i njihov razvoj projekata posvećenih deci i adolescentima, ali smo pružili i podršku Vladi Republike Srbije u procesu omasovljenja vakcinacije i kreirali kampanju kojom smo podsticali studente da se vakcinišu i daju svoj doprinos u borbi protiv pandemije.

Stabilnost i profitabilnost UniCredit Banke u Srbiji i prethodne godine potvrđena je brojnim nagradama. Od početka 2021. godine naša Banka proglašena je za najbolju banku za finansiranje trgovine u Srbiji prema Euromoney anketi i to četvrtu godinu zaredom, potom i za najbolju banku za pružanje kastodi usluga međunarodnim investitorima u Srbiji, po osmi put. Dobili smo priznanje za istaknute rezultate u okviru Euromoney istraživanja o upravljanju gotovinom u 2021. i zadržali status „Tržišnog lidera“ u okviru istog istraživanja, a tokom novembra meseca Udruženje poslovnih žena Srbije uočilo je našu posvećenost rodnoj ravnopravnosti i unapređivanju položaja žena u društvu i dodelilo nam specijalno priznanje za kontinuirani karijerni razvoj menadžerki.

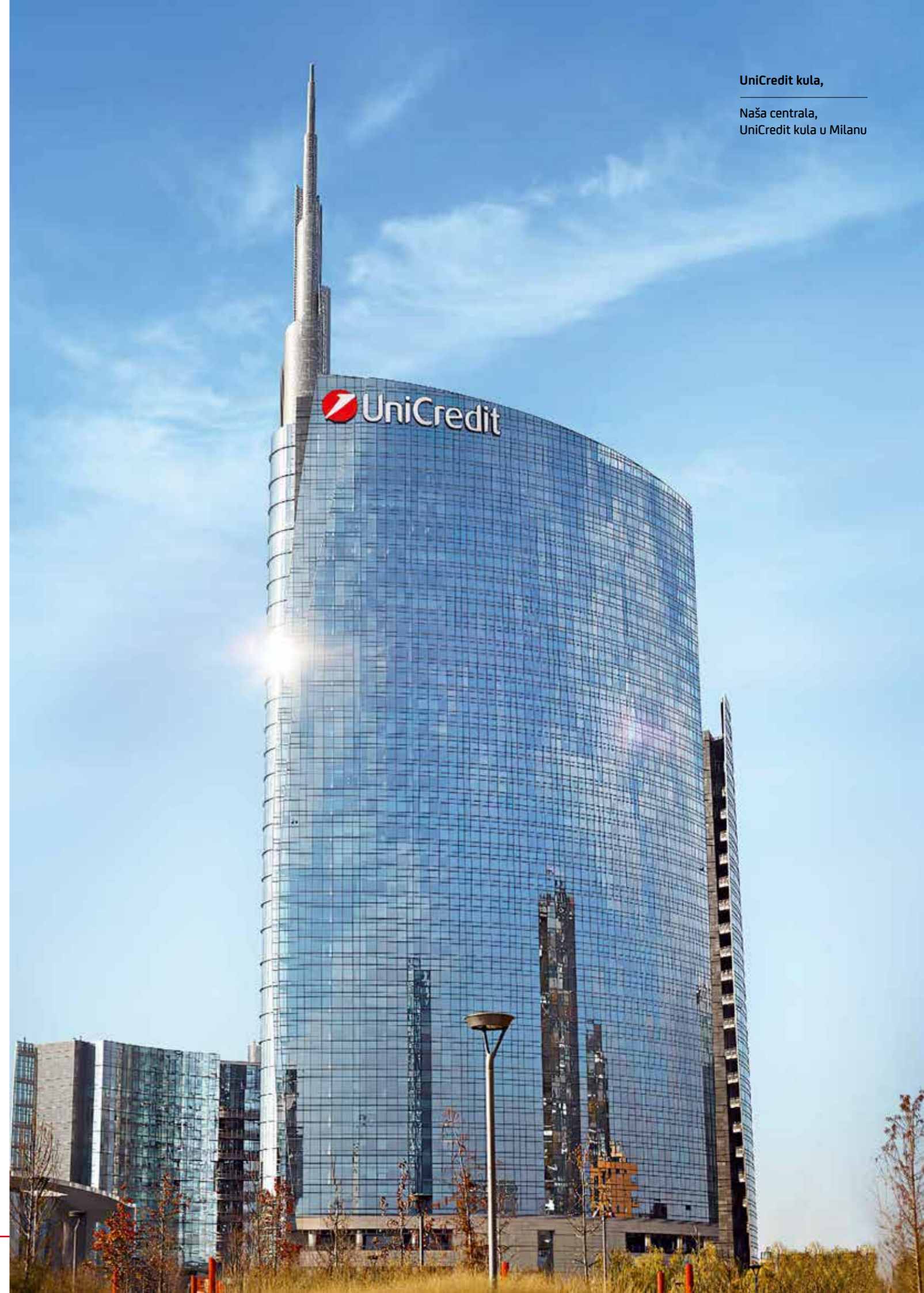
Imajući sve navedeno u vidu, ali i izazove sa kojima se susrećemo u ovim, sasvim sigurno, vremenima i godinama nezabeleženim i bez presedana u modernoj istoriji, želim da se lično zahvalim svim našim zaposlenima na odličnim rezultatima i velikim dostignućima koji ne bi bili mogući bez njihovog velikog požrtvovanja, posvećenosti i profesionalizma. Posebno se zahvaljujem i svim našim akcionarima, članovima Upravnog odbora, saradnicima i prvenstveno Narodnoj banci Srbije i Vladi Republike Srbije što su tokom svih ovih godina bili motor progresa i menjali na bolje okolnosti u domaćem privrednom i finansijskom ambijentu. Na kraju, želim da se zahvalim i svim našim klijentima na poverenju tokom prošle, ali i svih prethodnih godina, kao i na njihovoj kontinuiranoj podršci naše vizije, zbog čega UniCredit Banka Srbija ostaje njihov prvi izbor banke i najbolji partner za sve njihove finasijske odluke.

NIKOLA VULETIĆ,
PRESEDIK IZVRŠNOG ODBORA UNICREDIT BANKE SRBIJA

UniCredit kula,

Naša centrala,
UniCredit kula u Milanu

UniCredit je panevropska komercijalna bankarska grupacija, sa jedinstvenim franšizama u Italiji, Nemačkoj, centralnoj i istočnoj Evropi i korporativnim i investicionim bankarstvom na svim tržištima UniCredit Grupe. Zadovoljavamo stvarne potrebe klijenata pružajući im stvarna rešenja. Nudimo lokalnu i međunarodnu ekspertizu, istovremeno osiguravajuću pristup vodećim proizvodima i uslugama na 13 ključnih tržišta putem svoje evropske bankarske mreže. Oslanjajući se na međunarodnu mrežu predstavništava i ekspozitura, UniCredit pruža usluge klijentima u još 15 država širom sveta.

U susret ekonomskom oporavku nakon snažnog uticaja COVID-19 krize prethodne godine, ukupna privredna aktivnost Republike Srbije u 2021. godini, merena realnim kretanjem bruto domaćeg proizvoda (BDP), je iznosila 6,231 milijardi dinara što čini ukupan rast od 7,5% u poređenju sa prethodnom godinom. Prema poslednjim procenama, bruto investicije u 2021. godini ostvaruju realni međugodišnji rast od 14,1% sa učešćem u BDP-u od 22,8%. Isto tako ukupna spoljnotrgovinska razmena, gledano u evrima, beleži očekivani međugodišnji rast od 24,6%. Prema podacima na kraju trećeg kvartala, pozitivnom kretanju BDP-a doprineli su privatna potrošnja ostvarujući rast od 8,2% kao i državna potrošnja koja je zabeležila rast od 7,8%. Posmatrajući sa aspekta proizvodne strane na kraju trećeg kvartala 2021. godine najveći uticaj na pozitivan razvoj BDP-a (5,5 procentnih poena) imao je uslužni sektor osim trgovine ostvarujući međugodišnji rast od 10,2%. Značajna stopa rasta zabeležena je u građevinarstvu (15,8%), a zatim u trgovini (10,9%). Promet u trgovini na malo ostvario je realni rast od 9,8%, dok je promet u trgovini na veliko nominalno povećan za 22,0%. Sektor saobraćaja je imao rast obima od 39,9%, telekomunikacije su zabeležile rast od 2,9%, dok je poljoprivreda pretrpela pad od 4,8%.

Prema rezultatima u novembru 2021. godine, izvoz robe, izražen u evrima, povećan je za 26,8% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je uvoz robe zabeležio rast od 23,4%. Pokrivenost uvoza izvozom je 76,4% (2 procentna poena više nego prošle godine). Ovakvim rezultatima izvoza u prvih devet meseci najviše su doprineli prerađivački sektor sa povećanjem od 25,3% i izvoz poljoprivrednih proizvoda sa godišnjim rastom od 15,6%. U strukturi proizvoda, pet najvećih izvoza odnosi se na: električne mašine i aparate, povrće i voće, gvožđe i čelik, žitarice i proizvode od žitarica, pogonske mašine i uređaje. Na rezultat uvoza je u prvih devet meseci najviše uticao takođe prerađivački sektor sa povećanjem od 77,6%, a zatim i rudarski sektor sa godišnjim rastom od 26,5%. Što se tiče proizvoda, pet najvećih uvoza odnosi se na: električne mašine i aparate, naftu i naftne derivate, drumska vozila, medicinske i farmaceutske proizvode, industrijske mašine za opštu upotrebu. Najznačajniji spoljnotrgovinski partner Srbije u 2021. godini bila je Nemačka, a potom slede Italija i Kina. Deficit tekućeg računa je za prvih osam meseci iznosio 1,1 milijarda evra, što je za 454,9 miliona evra manje nego prošle godine. Međugodišnje poboljšanje uzrokovano je povećanjem suficita u trgovini uslugama i suficitom sekundarnih prihoda. Spoljnotrgovinski deficit roba i usluga na kraju novembra iznosio je 6,0 milijardi evra što je više za 13,6% u odnosu na isti period prethodne godine. U prvih osam meseci 2021. godine, deficit primarnog dohotka veći je za 9,6% (rast od 89,9 miliona evra), a suficit sekundarnog dohotka veći je za 23,8% (iznosio je 2,7 milijardi evra) najviše zbog priliva doznaka iz inostranstva. Neto priliv stranih direktnih investicija (SDI) iznosio je 2,4 milijarde evra, što je međugodišnje povećanje od 46,1%. S obzirom na to da se pandemijska kriza nastavila tokom 2021. godine, tržište rada nije osetilo velike posledice jer je stopa nezaposlenosti u trećem kvartalu 2021. prema Anketi o radnoj snazi iznosila 10,5%, što

je za 0,6 procentnih poena niže u odnosu na prethodni kvartal. Istovremeno, stopa zaposlenosti na kraju trećeg kvartala bila je na nivou od 50,0% (rast od 1,7 procentnih poena), podstaknuta rastom zaposlenosti u formalnom segmentu tržišta rada. Prosečna mesečna zarada na kraju oktobra iznosila je 66.048 dinara, što predstavlja godišnji rast od 9,9% nominalno i 3,1% realne stope rasta u odnosu na isti period prošle godine. Najveći rast zarada od početka 2021. godine zabeležen je u kinematografskoj i televizijskoj produkciji i muzičkom izdavaštvu kao i odvođenju otpadnih voda.

Prema podacima Zavoda za statistiku, godišnja stopa inflacije na kraju 2021. godine iznosila je 7,9%, dok je mesečni porast u decembru 2021. godine iznosio 0,4%. Potrošačke cene u novembru 2021. godine u odnosu na isti period prethodne godine porasle su za 7,5%. Viši nivo inflacije u Srbiji u odnosu na početak godine, uglavnom je posledica niske prošlogodišnje baze i faktora na strani ponude. Uprkos tome, bazna inflacija zadržana je u okviru ciljanog raspona za šta je uglavnom bila odgovorna stabilnost deviznog kursa. U prvim mesecima 2021. godine došlo je do povećanja cena zbog poskupljenja električne energije i primene novih akciza. Cene energenata i neprerađene hrane bile su glavni pokretači rasta inflacije. Cene energije su u decembru zabeležile međugodišnji rast od 13,4% posledično izazvan rastom cena sirove nafte na svetskom tržištu zbog čega su i cene naftnih derivata na domaćem tržištu porasle za 23,5%. Na međugodišnji rast cena neprerađene hrane od 20,9% u decembru mesecu najviše su doprineli povećanje cena sirovog mesa, voća i povrća. NBS je potvrdila da će stopa inflacije privremeno oscilirati iznad gornjeg ciljanog opsega (3 ± 1,5%) sve do drugog tromesečja 2022. godine, kada inflatorna očekivanja impliciraju postepeni pad kako bi do kraja godine inflacija pala do nivoa donje polovine ciljanog raspona. Vrednost dinara je bila stabilna tokom cele godine, dok je NBS intervenisala na tržištu nastavljajući da kupuje/prodaje devize u periodima jačih pritisaka apresijacije/depresijacije. U periodu januar-novembar, NBS je kupila neto iznos od 850 miliona evra. Na kraju novembra bruto devizne rezerve iznosile su 16,5 milijardi evra (povećane za 3 milijardi evra ili 22%) i pokrivala su 144% novčane mase M1 i šestomesečnog uvoza roba i usluga.

Od samog početka pandemijske krize, NBS je odmah reagovala smanjenjem referentne kamatne stope za 50 bazičnih poena, a kasnije za dodatnih 25 bazičnih poena i spustivši se na referentnu stopu od 1%, što je do sada najniži nivo stope od početka uvođenja režima targetiranja inflacije. S obzirom na povećane troškovne pritiske i potrebu da utiče na inflatorna očekivanja, NBS je u decembru 2021. odlučila da polako smanjuje ekspanziju monetarne politike bez promene bazičnih kamatnih stopa. Pored obustavljanja aukcija repo kupovine hartija od vrednosti preko kojih je bankama u prethodnom periodu obezbeđivana dinarska likvidnost, Narodna banka Srbije postepeno je povećavala procenat viškova dinarske likvidnosti putem reverznih repo aukcija (repo prodaja hartija od vrednosti). Ova stopa je od oktobra povećana

sa 0,11%, koliko je u proseku iznosila od početka godine, na 0,50%, koliko je bila na poslednjoj obrnutoj repo aukciji.

Prema rebalansu budžeta, konsolidovani fiskalni deficit procenjen je na nivou od 4,9% BDP-a (sa prethodnih 6,7%), što, pored i dalje visokog nivoa, predstavlja dobru osnovu za dalju stabilizaciju javnih finansija dugoročno posmatrano. Od toga se najveći deo (3,5% BDP-a) odnosi na vanredne mere koje nisu trajni trošak budžeta (isplate minimalca privatnim preduzećima, neselektivna pomoć građanima i sl.). Gledajući rezultate iz novembra 2021. godine, fiskalni prihodi porasli su za 20,4% u odnosu na isti period prošle godine, dok su rashodi porasli za 7,2%. Najveći deo ovih povećanja je zahvaljujući merama koje je vlada preduzela u cilju podrške lokalnoj privredi u suzbijanju negativnih efekata pandemije, uz značajne budžetske iznose koji su morali da budu iskorišćeni za nabavku neophodne opreme i unapređenje zdravstvene infrastrukture.

Ukupna vrednost paketa mera koje je vlada preduzela iznosio je 260,5 milijardi dinara ili 4,2% BDP-a. Produžena je postojeća i implementirana nova Garantna šema u 2021. godini koja je omogućavala bankama da odobravaju jeftine kredite za likvidnost i obrtna sredstva mikro, MSP i preduzetnicima za koje garantuje država, što je iznosilo 1,9% BDP-a ili 120 milijardi dinara. Ostale mere koje se odnose na podršku privatnom sektoru u ukupnom iznosu od 60,3 BRSD (1% BDP-a) uključivale su isplate minimalne zarade (0,8% BDP), direktnu pomoć ugroženim sektorima kao što su saobraćaj, turizam, hotelijerstvo. Dalje, mere za fiskalni stimulans - stimulisanje domaće tražnje i bonus na vakcinaciju (vezane za mere pandemije) dodatno su iznosile 80,2 BRSD (1,3% BDP-a). Javni dug je na kraju novembra 2021. porastao na 30 milijardi evra ili 57,1% BDP-a ostvarujući 12% međugodišnjeg rasta. Republika Srbija je 2021. godine emitovala dve redovne evroobveznice sa najdužim rokom dospeća do sada. U februaru je emitovala dvanaestogodišnje evroobveznice u iznosu od milijardu evra, dok je u septembru izdala petnaestogodišnje obveznice u iznosu od 750 miliona evra. Usvajanje Okvira zelenih obveznica od strane vlade u septembru omogućilo je Ministarstvu finansija da emituje inauguracione zelene evroobveznice kao prva zemlja u regionu koja je izašla na zeleno tržište izdavanjem sedmogodišnje zelene obveznice u iznosu od 1 milijarde evra. Lokalno emitovane srpske dinarske obveznice (sa rokom dospeća 2026, 2028. i 2032. godine) postale su deo tržišta državnih obveznica u razvoju (GBI-EM) JP Morgan od 30. juna. Od oktobra 2021. Clearstream je omogućio izmirenje državnih obveznica Srbije denominiranih u dinarima.

U decembru 2021. agencija „Standard and Poor's“ potvrdila je kreditni rejting Republike Srbije BB+, revidirajući izglede za Srbiju sa stabilnih na pozitivne. Agencija navodi da je takva odluka podržana činjenicom da se privreda Srbije snažno oporavlja, dostižući nivo BDP-a pre pandemije mnogo brže od većine drugih zemalja. Ključni faktori su finansijska i fiskalna stabilnost i stabilnost deviznog kursa uz povećane devizne rezerve, kao i visoki neto prilivi SDI. Agencija „Fitch Ratings“

takođe je potvrdila kreditni rejting Republike Srbije BB+, podržan kreditnim okvirom makroekonomske politike, relativno niskom inflacijom, nešto višim deviznim rezervama i jačim upravljanjem, ljudskim razvojem i BDP-om po glavi stanovnika u poređenju sa medijanima 'BB'.

Međunarodni monetarni fond (MMF) odobrio je Srbiji novi instrument za koordinaciju politike. S obzirom na ukupan ekonomski napredak koji je Srbija ostvarila, novi program saradnje ne podrazumeva korišćenje finansijskih sredstava, već će biti isključivo savetodavne prirode. MMF je potvrdio da je savetodavni program usmeren na podršku bržem ekonomskom oporavku Srbije od posledica pandemije, očuvanje makroekonomske i finansijske stabilnosti, sprovođenje ambicioznog plana strukturnih reformi za podsticanje visokog, inkluzivnog i održivog rasta na srednji rok.

Bankarski sektor

Dok je prvu godinu globalne pandemije obeležilo zaključavanje i nastojanje da se sačuvaju proizvodni kapaciteti i radna mesta, druga pandemijska godina je, usled otključavanja i naglog porasta tražnje, sa sobom donela nove izazove u vidu problema sa lancem snabdevanja, ograničene ponude robe i usluga i rastućih cenovnih pritisaka na globalnom nivou što se posledično odrazilo i na Srbiju. Pogoršana epidemiološka situacija usled širenja novih sojeva virusa COVID-19 delovala je negativno na brzinu globalnog privrednog oporavka, a dodatni rizik nosila je neizvesnost po pitanju dužine trajanja pandemije i postojanja fiskalnog prostora za dodatne mere podrške privredi i stanovništvu. Iako su inflatorni pritisci inicijalno ocenjeni kao privremeni od strane većine centralnih banaka, uključujući i NBS, krajem godine vodeće centralne banke i pojedine centralne banke u regionu započele su sa zaoštravanjem monetarnih politika.

U cilju podrške finansijskom i realnom sektoru, NBS je tokom čitave 2021. godine zadržala referentnu kamatnu stopu na istorijski niskom nivou od 1,0%. Takođe, sve do kraja septembra, NBS je nastavila sa aukcijama repo kupovine dinarskih hartija od vrednosti po povoljnoj stopi od 0,10% u cilju obezbeđenja dodatne dinarske likvidnosti i efikasnog funkcionisanja bankarskog sektora. Tokom prvih devet meseci 2021. godine, na ovaj način bankama je obezbeđeno 86 milijardi dinara što predstavlja povećanje od 44 milijarde dinara u poredjenju sa 2020. godinom. Međutim, koristeći fleksibilnost monetarnih okvira, Narodna banka Srbije je od oktobra meseca 2021. godine počela postepeno da smanjuje ekspanzivnost monetarne politike bez promene osnovnih kamatnih stopa, imajući u vidu troškovne pritiske u međunarodnom i domaćem okruženju i neophodnost uticaja na inflaciona očekivanja. Pored obustavljanja aukcija repo hartija od vrednosti kojim je u prethodnom periodu bankama obezbeđivana dinarska likvidnost, NBS je postepeno počela da povećava i prosečnu ponderisanu stopu na reverznim repo aukcijama putem kojih se na nedelju dana povlače viškovi dinarske likvidnosti iz bankarskog sistema. Prosečna ponderisana kamatna stopa na poslednjoj reverznoj repo aukciji održanoj u 2021. godini iznosila je 0,50%, što predstavlja povećanje od 39 baznih poena od početka procesa pooštravanja monetarnih uslova, kada je ova stopa u proseku iznosila 0,11%. Prilikom donošenja ovih odluka takođe je bilo uzeto u obzir da se pozitivni efekti prethodno donetih monetarnih i fiskalnih mera mogu očekivati u narednom periodu i da povoljni finansijski uslovi mogu biti održani i sa nešto manjim stepenom ekspanzivnosti monetarne politike usled potrebe da se utiče na inflaciona očekivanja tržišnih učesnika.

Uslovi zaduživanja na domaćem tržištu ostali su povoljni i tokom 2021. godine i dali su doprinos nastavku rasta privredne aktivnosti i zaposlenosti. Kamatne stope na nove dinarske kredite privredi i stanovništvu bile su na nešto nižem nivou u odnosu na kraj 2020. godine i iznosile su 8,3% za stanovništvo i 3,0% za privredu na kraju novembra meseca (sparam nivou od 8,5% i 3,2% na kraju prethodne godine). Kamatne stope na nove evroindeksirane kredite za privredu u

istom periodu takođe su zabeležile blagi pad sa 3,0% na 2,5% dok je cena evroindeksiranih kredita odobrenih stanovništvu ostala na istom nivou. Time su stvoreni uslovi za nastavak rasta kreditne aktivnosti kao značajnog izvora finansiranja investicione i finalne potrošnje. Pored održavanja povoljnih uslova finansiranja, NBS je i u 2021. godini nastavila sa merama usmerenim ka lakšoj otplati postojećih kreditnih obaveza i lakšem pristupu novom finansiranju. Dužnicima koji su najviše osetili negativne posledice pandemije omogućen je šestomesečni grejs period u otplati obaveza prema bankama i davaocima finansijskog lizinga, uz poštovanje propisanih uslova. Pomenute olakšice iskoristilo je skoro 51.000 dužnika u ukupnom iznosu od 111 milijardi dinara. Dodatnu podršku predstavljalo je produženje dejstva privremenih mera uvedenih 2020. godine na dodatnih 12 meseci, a koje se odnose na olakšano finansiranje kupovine stambene nepokretnosti (niže učešće i niži stepen izgrađenosti objekta), produženje roka otplate stambenih kredita na najduže pet godina i odobravanje kredita u iznosu do 90.000 dinara sa periodom otplate do dve godine po olakšanoj proceduri. Pored toga postojeća garantna šema za podršku privredi je produžena, i uspostavljena nova za pomoć najugroženijim sektorima/preduzećima.

Bankarski sektor je treći kvartal 2021. godine završio sa 24 poslovne banke i ukupnom neto bilansnom aktivom od 4.935 milijardi dinara, ostvarivši nominalni rast od 9,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Za razliku od 2020. godine kada je broj banaka koje posluju na tržištu Srbije ostao nepromenjen, u 2021. godini nastavljen je trend ukupnjavanja bankarskog sektora Srbije jer su okončana čak tri procesa spajanja. Krajem aprila okončano je spajanje OTP i Vojevodanske banke, čime je OTP banka preuzela drugo mesto na tržištu po ukupnoj bilansnoj aktivni, potom je krajem juna okončano pripajanje MTS banke Poštanskoj štedionici, dok je na kraju godine Direktna banka pripojena Eurobanci. U narednom periodu očekuje se nastavak ovakvog trenda s obzirom na još dva preuzimanja najavljena tokom 2021. godine u okviru domaćeg bankarskog tržišta čiji okončanje tek predstoji a odnosi se na ugovore o preuzimanju Credit Agricole banke od strane Raiffeisen Bank Srbija i Sberbanke Srbija od strane Aik banke. Takođe, očekuje se okončanje procesa spajanja Komercijalne i NLB banke koje je najavljeno za 2022. godinu.

Posmatrano po bruto principu, zaključno sa trećim kvartalom ukupni krediti ostvarili su međugodišnji rast od 6,6% po isključenju efekata promene deviznog kursa, što predstavlja blago ubrzanje u odnosu na prvu polovinu 2021. godine, pored i dalje prisutnog efekta visoke baze iz prošle godine usled primene moratorijuma. Krediti privredi su u septembru dostigli međugodišnji rast od 5,1%, dok je rast kredita odobrenih sektoru stanovništva u istom periodu iznosio 9,2%. U prvih devet meseci najveći deo rasta kredita privredi odnosio se na kredite za likvidnost i obrtna sredstva (koji su podržani garantnom šemom) i investicione kredite, dok su uvozni krediti tokom prve polovine godine bili u padu da bi u trećem kvartalu ponovo ostvarili rast. Od početka realizacije programa garantne šeme i zaključno sa trećim kvartalom

Bankarski sektor

2021. iznos ukupno realizovanih kredita dostigao je iznos od skoro 2,15 milijardi evra, pri čemu je 61,5% tih kredita bilo odobreno u dinarima. Kamatne stope na nove dinarske kredite nastavile su da se kreću blizu svojih najnižih nivoa, što je rezultat ublažavanja monetarne politike kao i odluke NBS da plaća veću stopu remuneracije bankama koje odobravaju dinarske kredite po stopi za najmanje 0,5 procentnih poena nižoj od maksimalne stope predviđene zakonom o prvoj odnosno drugoj garantnoj šemi. S druge strane, povoljnoj ceni zaduživanja u evrima doprinele su niske kamatne stope na tržištima u evrozoni, kao i pad premije rizika zemlje. Učešće kredita za likvidnost i obrtna sredstva u ukupnim kreditima privredi na kraju septembra iznosilo je 45,9%, čime su oni postali najzastupljenija kategorija umesto investicionih kredita, čije je učešće iznosilo 41,6%.

U prvih devet meseci tražnja stanovništva za kreditima se i dalje pretežno odnosila na gotovinske i stambene kredite, čija su učešća na kraju septembra iznosila 44% odnosno 38%. Rast stambenih kredita bio je naročito izražen u toku prvih devet meseci 2021. i njihov međugodišnji rast je na kraju trećeg kvartala iznosio 16,4%, čemu su doprineli povoljni uslovi zaduživanja i mere NBS uvedene prošle godine (smanjenje učešća za kupovinu prve nepokretnosti i minimalnog stepena izgrađenosti objekata za koji je moguće uzeti kredit, produženje roka otplate kredita), kao i rast raspoloživog dohotka po osnovu povoljnih kretanja na tržištu rada. Na veću realizaciju stambenih kredita odrazili su se i veća tražnja za nekretninama i kontinuirani rast ponude stanova. Gotovinski krediti takođe su beležili kontinuirani rast, u velikoj meri zahvaljujući merama koje je NBS uvela prošle godine, a koje su nastavile da se primenjuju i u 2021. godini.

U odnosu na kraj 2020. godine dinarizacija plasmana znatno je povećana, s obzirom na to da je učešće dinarskih kredita u ukupnim kreditima privredi i stanovništvu u prvih devet meseci 2021. godine dostiglo do sada najvišu vrednost od 38,6%, što predstavlja rast od 4,1 procentnih poena od početka godine. U poslednjem kvartalu 2020. i prva tri kvartala 2021. godine došlo je do smanjenja stepena dinarizacije plasmana stanovništvu, koje je posledica rasta stambenih kredita koje banke odobravaju uz valutnu klauzulu po rekordno niskim kamatnim stopama. Učešće dinarskih plasmana stanovništvu na kraju drugog kvartala 2021. iznosilo je 55,0% što predstavlja smanjenje od 0,9 procentnih poena u odnosu na kraj 2020. godine. Učešće dinarskih plasmana privredi ostvarilo je rast tokom prvih devet meseci 2021. godine i na kraju septembra iznosilo je 23,8%. Rast je u najvećoj meri bio vođen odobravanjem kredita za likvidnost i obrtna sredstva, dobrim delom u okviru garantne šeme.

Učešće dinarskih depozita privrede i stanovništva u ukupnim depozitima zaključno sa trećim kvartalom 2021. dostiglo je vrednost od 39,0%, što je za 1,1 procentni poen niže u odnosu na kraj 2020. godine. Posmatrano u odnosu na kraj 2020. godine, učešće dinarskih depozita u ukupnim depozitima poraslo je kod stanovništva, dok je kod privrede opalo. Stepem dinarizacije depozita privrede dostigao

je nivo od 58,0% krajem septembra i niži je za 3,3 procentna poena u odnosu na kraj prethodne godine. Ovaj pad predstavlja rezultat visokog iznosa dinarskih depozita privrede tokom prošle godine, u uslovima sprovođenja mera vlade i Narodne banke Srbije radi ublažavanja negativnih efekata koronavirusa na domaću privredu. Pokazatelj dinarizacije depozita stanovništva dostigao je novu rekordnu vrednost od 27,3% u trećem kvartalu 2021. godine, što predstavlja rast od 0,5 procentnih poena u odnosu na kraj prethodne godine. Snažan rast dinarske štednje stanovništva nastavljen je i u 2021. godini kada je za prvih devet meseci povećana za 8,4 milijarde dinara (9,1%) i premašila nivo od 100 milijardi dinara. Na kraju trećeg kvartala učešće dinarske štednje u ukupnoj štednji ostalo je nepromenjeno u odnosu na kraj 2020. godine i iznosilo je 6,5%. Ukupna vrednost devizne štednje na kraju trećeg kvartala 2021. iznosila je 12,3 milijarde evra. Odnos kredita i depozita klijenata, koji je na kraju septembra 2021. iznosio 84,5%, govori o stabilnoj strukturi finansiranja bankarskog sektora.

Na kraju trećeg kvartala 2021. godine u bankarskom sektoru bilo je zaposleno 22.503 lica, što predstavlja smanjenje od 355 zaposlenih u odnosu na isti period prethodne godine. Bankarski sektor je treći kvartal 2021. godine završio sa mrežom od 1.536 različitih organizacionih jedinica, što predstavlja smanjenje od 40 jedinica u periodu od dvanaest meseci.

Na kraju trećeg kvartala 2021. godine prosečna vrednost pokazatelja adekvatnosti kapitala na nivou bankarskog sektora iznosila je 21,7% i bila je značajno iznad propisanog regulatornog minimuma od 8%, ali 0,7 procentnih poena niža u odnosu na kraj prethodne godine.

Učešće problematičnih kredita u ukupnim kreditima je ostalo ispod pretkriznog nivoa i na kraju trećeg kvartala 2021. godine iznosilo je 3,55%, za razliku od nivoa od 4,1% koji je zabeležen u mesecima pre pandemije. Banke su pritom nastavile sa obezbeđenjem adekvatnog nivoa rezervisanja u cilju obezbeđivanja zaštite od kreditnih gubitaka i zaključno sa septembrom mesecom 2021. godine pokrivenost loših plasmana ispravkom vrednosti po Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) zadržana je na relativno visokom nivou od 59,3%.

Ukupan dobitak pre oporezivanja sve 24 banke u trećem kvartalu 2021. preliminarno je dostigao 41,5 milijarde dinara i zabeležio pad od 4,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Najveći doprinos kontrakciji dobitka pre oporezivanja donelo je smanjenje kod kategorije ostalih prihoda i kada bi se efekat ovog prihoda za 2020. godinu isključio, došlo bi se do međugodišnjeg rasta od 8,5%. Dodatni negativni efekat na rezultat imalo je povećanje ostalih rashoda u toku 2021, između ostalog i kao posledica povećanja rezervisanja po sudskim obavezama usled rasta broja tužbi stanovništva protiv banaka. U suprotnom smeru delovalo je smanjenje rashoda po osnovu obezvređenja plasmana kao i rast neto prihoda od naknada i

Bankarski sektor

provizija. Neto prihodi sektora od kamata ostali su na približno istom nivou kao i u trećem kvartalu 2020. godine. Pokazatelj prinosa na aktivu (RoA) za bankarski sektor na kraju trećeg kvartala 2021. godine iznosio je 1,2% (III kvartal 2020. godine 1,4%), dok je prinos na kapital (RoE) iznosio 7,7% (III kvartal 2020. godine 8,1%).

Sektor lizinga

Tržište lizinga u Srbiji se tokom 2021. godine delimično oporavilo od snažnog negativnog uticaja pandemije, imajući u vidu da je i dalje među najugroženijim sektorima industrija međunarodnog transporta. Budući da je glavni fokus privrednih subjekata u prethodnoj godini bio na pronalaženju načina za očuvanje likvidnosti umesto na investiranju ili povećanju dugoročnih dugova, buđenje privrede je u 2021. godini pozitivno uticalo na lizing poslove.

Na kraju trećeg kvartala 2021. godine, prema statistikama Narodne banke Srbije (NBS), 16 davalaca lizinga aktivno je učestvovalo na tržištu sa ukupnom aktivom od 126,7 milijardi dinara. Ukupna potraživanja po osnovu lizing poslovanja iznosila su 114,7 milijardi dinara, što je za 8,7% više u poređenju sa istim periodom prethodne godine (105,6 milijardi dinara).

Najveći udeo u potraživanjima, kao i prethodne godine, zauzimala su potraživanja po osnovu plasmana indeksiranih u evrima (94%). Gledajući učešće korisnika lizinga po ekonomskim sektorima, najveći udeo od 85,0% (ili 97,5 milijardi dinara u apsolutnom iznosu) imala su pravna lica, uključujući privatna preduzeća i preduzetnike, zatim 1,0% (ili 1,2 milijardi dinara u apsolutnom iznosu) pripadalo je javnom sektoru, dok se 13,8% (ili 15,7 milijardi dinara u apsolutnom iznosu) odnosilo na fizička lica.

Prema podacima Asocijacije lizing kompanija, davaoci finansijskog lizinga u 2021. godini finansirali su uglavnom vozila, od čega se 48,6% odnosilo na putnička i laka komercijalna vozila, a 27,9% na kamione, priključna vozila i autobuse. Gledano sa aspekta delatnosti korisnika lizinga, 26,0% finansiranja bilo je plasirano u saobraćaj, skladištenje i informacione tehnologije i komunikacije, 14,9% u trgovinu na veliko i malo i popravku motornih vozila, 11,5% prerađivačku industriju, snabdevanje vodom i upravljanje otpadom, 14,8% u građevinski sektor, a 2,6% u poljoprivrednu, šumarstvo i ribarstvo.

Do kraja trećeg kvartala 2021. godine u Srbiji je finansirano putem lizinga 6.439 novih automobila (uključujući putnička vozila i laka komercijalna vozila) što je 18,9% više u odnosu na isti period prethodne godine, dok je učešće finansiranja novih vozila putem lizinga u ukupnoj prodaji novih vozila ostalo na istom nivou (28%).

UniCredit Bank Srbija, konsolidovani finansijski izveštaji (UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd, UniCredit Leasing Srbija d.o.o Beograd, UniCredit Partner d.o.o. Beograd)			
U hiljadama dinara	2021	2020	Promena
Bilans uspeha			
Neto prihodi po osnovu kamata	13,324,290	13,303,282	0.2%
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	6,406,365	5,111,149	25.3%
Ostali neto nekamatni prihodi	1,102,089	931,557	18.3%
Operativni rashodi	-11,635,195	-10,009,016	-16.2%
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava	-2,782,818	-3,890,813	28.5%
Dobitak posle oporezivanja	5,962,614	5,383,528	10.8%
Bilans stanja			
Kreditni i potraživanja od banaka	42,249,257	27,746,829	52.3%
Kreditni i potraživanja od komitenata	322,594,841	290,992,861	10.9%
Depoziti i ostale obaveze prema bankama	133,461,922	129,668,838	2.9%
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	314,207,092	268,373,476	17.1%
Kapital	85,220,740	84,093,027	1.3%
Ukupna bilansna aktiva	553,075,879	498,836,183	10.9%
Adekvatnost kapitala			
Ukupna rizična aktiva	347,643,988	319,090,586	8.9%
Regulatorni kapital	76,466,449	76,311,235	0.2%
Koeficijent adekvatnosti kapitala	22.0%	23.9%	-190 bp
Pokazatelji poslovanja			
Odnos rashoda i prihoda	55.9%	51.0%	+485 bp
Stopa prinosa na aktivu posle poreza	1.1%	1.1%	-
Stopa prinosa na kapital posle poreza	7.0%	6.3%	+74 bp
Odnos kredita i depozita	102.7%	108.4%	-570 bp
Prosečna aktiva po zaposlenom	385,316	353,879	8.9%
Odnos ispravke vrednosti i neto kredita	0.9%	1.4%	-54 bp
Resursi			
Broj zaposlenih	1,378	1,352	26
Broj ekspozitura	72	72	0

Banka je u 2021. godini potvrdila svoju čvrstu opredeljenost ka stalnom rastu i održavanju visokih standarda u pogledu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti. Takođe, usled nestabilne epidemiološke situacije tokom čitave prethodne godine, banka je konstantno obezbeđivala najviše zdravstvene i bezbednosne standarde za svoje zaposlene i klijente, prateći preporuke nadležnih državnih i zdravstvenih tela. Prema podacima sa kraja trećeg kvartala 2021. godine, banka je rangirana kao banka broj 3 prema ukupnoj aktivu sa tržišnim učešćem od 10,7%, što je za jednu poziciju niže u odnosu na kraj prethodne godine usled procesa ukupnjavanja banaka na domaćem tržištu i neorganskog rasta bilansne sume koji ga je pratio. Ukupna aktiva na kraju decembra 2021. godine iznosila je 538,1 milijardi dinara i zabeležila je rast od 10,6% u odnosu na kraj prethodne godine.

Zahvaljujući dobrom međugodišnjem rastu neto kredita od 10,4%, banka je zadržala visoko tržišno učešće u neto kreditima komitentima (10,7% na kraju trećeg kvartala 2021. godine) iako je po veličini kreditnog portfolija zauzela jedno mesto niže u odnosu na prethodnu godinu i postala treće rangirana banka usled procesa spajanja i preuzimanja u bankarskom sektoru Srbije. Rast je u najvećem delu bio vođen kreditnom aktivnošću Sektora korporativnog i investicionog bankarstva kao

rezultat veoma uspešne realizacije kredita za likvidnost i obrtna sredstva iz prvog i drugog programa garantne šeme Vlade Republike Srbije. Na kraju decembra 2021. tržišno učešće banke u ukupnim kreditima odobrenim preko prve garantne šeme iznosilo je 12,5%, dok je tržišno učešće banke u kreditima odobrenim u okviru druge garantne šeme dostiglo 18,3% zaključno sa decembrom mesecom. Nešto umereniji rast ostvarili su krediti odobreni stanovništvu gde se posebno ističu stambeni krediti.

Pored klijentskih kredita kao najzastupljenije kategorije aktive, banka je nastavila da ulaže u dužničke instrumente koji se u najvećem delu odnose na plasmane u državne hartije od vrednosti čiji je emitent Republika Srbija. Ovaj vid plasmana karakteriše visoka sigurnost ulaganja i osim prihoda od kamata, banka je ulaganjem u hartije od vrednosti ostvarila i pozitivan finansijski rezultat od njihove prodaje koji je uvećan 3% u odnosu na rekordan dobitak ostvaren prethodne godine.

Pomenuti rast finansiran je izvanrednim rastom klijentskih depozita od 17,1% u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu su i sektor poslovanja sa privredom i sektor poslovanja sa stanovništvom ostvarili dvocifrene među-godišnje stope rasta od 15,8%, odnosno 16,9%. Snažan rast

depozitne baze klijenata doprineo je smanjenju odnosa klijentskih kredita i depozita koji je 2021. godinu završio na nivou od 97,9% što predstavlja značajno smanjenje u odnosu na kraj 2020. godine kada je iznosio 103,8%. Kontinuirano unapređenje depozitne baze, kako u delu korporativnih depozita, tako i depozita fizičkih lica, mogu se posmatrati kao potvrda imidža UniCredit Banke kao jedne od najstabilnijih i najpouzdanijih banaka na domaćem tržištu.

Kretanje neto prihoda po osnovu kamata u odnosu na isti period prethodne godine u najvećem delu rezultat je rekordno niske referentne kamatne stope i stope na tržištu novca (Belibor) koje su dovele do nižih kamatnih stopa na dinarskim volumenima klijentskih kredita i hartija od vrednosti. Osim dinamike tržišnih stopa, na smanjenje kamatnih prihoda uticali su i cenovni pritisci usled izražene konkurencije u segmentu poslovanja sa stanovništvom.

Sa druge strane, Banka je ostvarila rast dinarskog portfolija kredita, kako u segmentu poslovanja sa privredom tako i u segmentu poslovanja sa stanovništvom, kao i rast dinarskog portfolija hartija od vrednosti, što je jednim delom neutralisalo pad kamatnih prihoda prouzrokovanih padom tržišnih stopa. Takođe, evidentan je pad dinarskih kamatnih stopa na klijentskim depozitima što je dodatno neutralisalo pad kamatnih prihoda dinarskog portfolija.

Blagi pad neto kamatnog prihoda u potpunosti je nadomešćen rastom neto rezultata po osnovu naknada i provizija koji je više nego udvostručen u odnosu na kraj prethodne godine i zabeležio je rast od 67,4%. Ovako kretanje rezultata po osnovu naknada rezultat je rasta klijentske baze, obima transakcija, upotrebe digitalnih kanala ali i delom zbog niske baze prethodne godine usled perioda zaključavanja kada je obim ekonomske aktivnosti bio na niskom nivou.

Kretanje neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava u najvećem delu bilo je opredeljeno smanjenjem obezvređenja u sektoru poslovanja sa stanovništvom, kao i poboljšanim makroekonomskim pretpostavkama u odnosu na prudencijalni pristup Banke primenjen prethodne godine usled očekivanog pogoršanja makroekonomskog okruženja. Takođe, Banka je nastavila sa uspešnim upravljanjem problematičnim potraživanjima, što je potvrđeno održavanjem racija bruto problematičnih kredita na niskom i stabilnom nivou koji je na kraju decembra 2021. godine iznosio 4,4%.

Na kraju 2021. godine banka je ostvarila neto profit posle poreza od 5,9 milijardi dinara, što predstavlja povećanje od 10,1% u odnosu na neto rezultat ostvaren prethodne godine. Pokazatelj prinosa na kapital (ROE) je na kraju 2021. godine takođe ostvario rast i iznosio je 7,0% i bio je za 60 baznih poena viši u odnosu na prethodnu godinu što je ostvareno uz istovremeno jačanje kapitalne baze u prethodnih dvanaest meseci. Iako je rast prihoda i dalje bio pod uticajem pandemije COVID-19, Banka je potvrdila svoju sposobnost generisanja profita u uslovima njenog produženog trajanja zahvaljujući poslovanju zasnovanom na stabilnim i održivim osnovama usmerenom na stvaranje vrednosti za svoje kli-

jente. Pored tradicionalnog bankarstva Banka nastavlja sa uspešnom trgovinom finansijskim instrumentima, gde je jedan od lidera na lokalnom i međunarodnom tržištu.

Racio poslovnih rashoda u odnosu na poslovne prihode od 56,2% daleko je ispod proseka sektora, čime je Banka još jednom potvrdila sposobnost održavanja visokih standarda u pogledu operativne efikasnosti. Iako je pomenuti pokazatelj nešto viši u odnosu na prethodnu godinu (51,1% na kraju 2020. godine), isti je u velikoj meri opredeljen rastom rezervisanja po osnovu sudskih sporova. Sa rashodne strane, Banka je u većem obimu nastavila da ulaže u svoje zaposlene i informacionu infrastrukturu, uprkos prisutnom sistemskom riziku u vidu tužbi stanovništva po osnovu naknada za obradu kredita koji je dostigao vrhunac tokom prethodne godine i u velikoj meri povećao rezervisanja po tom osnovu i uticao na rast ostalih rashoda. Paralelno sa rastom zarada i naknada zarada, rast operativnih troškova i amortizacije bio je u najvećoj meri opredeljen rastom troškova i investicija u informacione tehnologije, jer je Banka nastavila da ulaže u digitalnu transformaciju svog poslovnog modela kako bi svim zainteresovanim stranama stvorila dodatnu vrednost. Za klijente to je pristup inovativnijim proizvodima koje prate pojednostavljeni procesi, dok je za zaposlene stvoren prostor za optimizaciju vremena, povećanje automatizacije i veću efikasnost koja će u budućem periodu pozitivno uticati na smanjenje operativnih troškova.

Banka je u 2021. godini nastavila sa povećanjem broja zaposlenih čime je, između ostalog, potvrdila svoju opredeljenost ka konstantnom rastu i pozicioniranju banke kao najpoželjnijeg poslodavca na tržištu.

Zahvaljujući strateškom fokusu na kvalitet usluga i zadovoljstvo klijenata, Banka konstantno uvećava svoju bazu klijenata. Broj klijenta u odnosu na decembar 2020. godine porastao je za preko 9.000. Istovremeno, postignuti su odlični rezultati na polju povećanja broja aktivnih korisnika mobilnog bankarstva, uspešnim unapređenjima digitalnih kanala poslovanja.

UniCredit Lizing d.o.o. nastavlja sa ekspanzijom svog poslovanja, povećavajući svoje tržišno učešće u novim poslovima, koje na kraju trećeg kvartala 2021. godine iznosi 16%. Zahvaljujući rastu klijentskih plasmana, koji su na kraju decembra 2021. godine za 21% veći u odnosu na isti period 2020. godine, UniCredit Lizing ostvario je međugodišnji rast aktive od 13%, fokusirajući svoje poslovanje na podrški segmentima malih i srednjih preduzeća, građevinarstva, poljoprivrede i IT industrije.

Uspešno poslovanje UniCredit Partnera d.o.o. potvrđeno je ostvarenim prihodima od zastupanja u osiguranju, koji su na kraju četvrtog kvartala 2021. godine za 15% veći u odnosu na isti period prethodne godine.

Sveobuhvatno posmatrajući, na konsolidovanoj osnovi UniCredit Bank Srbija je 2021. godinu završila sa izvanrednim rezultatima uzimajući u obzir okolnosti izazvane produženim trajanjem pandemije virusa

COVID-19 i nastavila da gradi dugoročan partnerski odnos sa svojim klijentima i u potpunosti podržava lokalnu ekonomiju.

Sa konsolidovanim racijom adekvatnosti kapitala od 22,0% na kraju četvrtog kvartala 2021. godine, UniCredit Bank Srbija održava stabilnu kapitalnu bazu koja se u celini sastoji od kvalitetnih instrumenata osnovnog akcijskog kapitala i značajno prevazilazi regulatorne zahteve u pogledu održavanja ukupnih kombinovanih zaštitnih slojeva kapitala.

UniCredit Bank Srbija je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija. Pod povezanim licima Grupe smatraju se: matična banka, entiteti koji su članovi iste UniCredit grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi odbora Grupe (ALCO i kreditnih odbora) imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Grupe („ključno rukovodstvo“), bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica, saglasno MRS 24. U okviru redovnog poslovanja obavlja se određeni broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti, preuzete obaveze i derivativne instrumente. Transakcije sa povezanim licima obavljaju se po tržišnim uslovima.

Tokom 2021. godine na snazi je i dalje bio višegodišnji plan za period 2021-2023 pod nazivom **Team 23**. Glavni strateški cilj UniCredit Banke Srbija, postavljen u okviru višegodišnjeg plana Team 23, jeste obezbeđivanje dugoročne profitabilnosti i samoodrživosti kroz sledeće osnovne elemente:

- Klijenti** fokus na postojeće i akvizicija novih klijenata zahvaljujući visokom nivou kvaliteta proizvoda i usluga, povećanje zadovoljstva klijenata uz ostvarivanje dugoročne saradnje;
- Proizvodi** dalje unapređenje i razvoj proizvoda i usluga, sa fokusom na odabrane proizvode, ali i razvoj novih, inovativnih proizvoda prilagođenih konkretnim potrebama klijenata;
- Kanali prodaje** dalji razvoj alterantivnih kanala, ubrzavanje procesa digitalne transformacije, kao i sinergija Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo, Sektora za poslovanje sa stanovništvom i Lizinga;
- Operativni model** unapređenje glavnih procesa i sistema banke kroz prilagođavanje novim uslovima na tržištu i
- Upravljanje rizicima** zadržavanje i unapređenje kvaliteta portfolija i jačanje zajedničke Kulture rizika među svim zaposlenima u banci. Ovaj strateški plan bio je zasnovan je na sledeća četiri stuba:

Ovaj strateški plan bio je zasnovan je na sledeća četiri stuba:

Krajem 2021. UniCredit Bank Srbija je usvojila novi strateški plan za period 2022-2024 pod nazivom **UniCredit Unlocked**, kao sastavni deo strateškog plana UniCredit Grupe koji je prezentovan na Strateškom danu 9. decembra 2021. godine.

Od decembra 2021. godine UniCredit Srbija je deo novog, trogodišnjeg Grupnog strateškog plana UniCredit Unlocked koji se ondosi na period 2022-2024, a koji optimizuje poslovanje Grupe i predstavlja jasan dugoročni plan za budućnost, okrećući se eri svrhe, rasta i stvaranja vrednosti za sve naše akcionare. UniCredit Unlocked donosi sledeće strateške postulate i finansijske ambicije:

Rast u svim regionima u kojima poslujemo, uz **razvoj klijentske baze**: održivi rast zasnovan kako na trenutnim, tako i na akviziciji novih klijenata, uz razvoj najboljih proizvoda i usluga, kako interno, tako i sa spoljnim partnerima;

Promena poslovnog modela i načina poslovanja: fokus na poslovima koji zahtevaju manje angažovanje kapitala (capital-light business), na proizvodima i uslugama koji donose dodatnu vrednost za klijente, uz očuvanje troškovne efikasnosti u tom finansiranju;

Oslanjanje na **ekonomiju obima**, ostvarenu preko naših banaka u svim regionima, a koja nam omogućava diverzifikaciju, pristup velikom broju klijenata, multikulturalni pristup i međunarodnu saradnju;

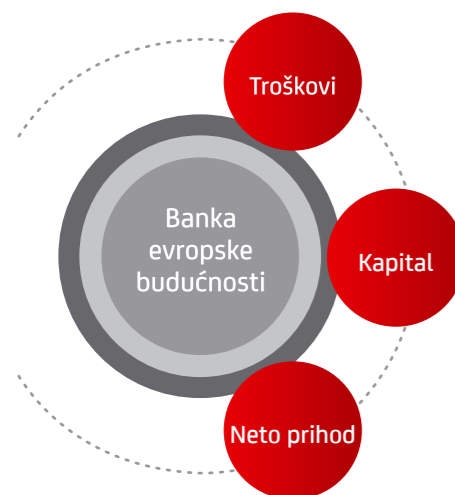

Transformacija tehnologije sa akcentom na **digitalizaciju i podatke**, kako bismo kreirali jednostavniji, personalizovaniji servis i postali efikasnija banka za sve klijente;

Održivo poslovanje kao ključni deo svih naših aktivnosti – veliki interni fokus na poslove iz ESG oblasti uz kontinuiranu podršku klijentima u procesima transformacije njihovih poslova u zelene i društveno odgovorne.

UniCredit Unlocked će pomoći da se nastavi održivo poslovanje i profitabilan rast naredne tri godine, uz kombinaciju tri međusobno isprepletana faktora, optimalno balansirajući rast, razvoj i profitabilnost:

Troškovna efikasnost, kroz očuvanje niskih nivoa troškova, u istovremeno finansiranje digitalne transformacije Banke i daljih ulaganja u biznis;

Optimalna alokacija kapitala, stvarajući organski kapital iz uvećane profitabilnosti, optimalne alokacije kapitala i aktivnog upravljanja kvalitetom portfolija;

Rast **neto prihoda**, uz ostvarenje profitabilnosti iznad troška kapitala i jačanje tržišnog učešća.

Strateški plan Banke podrazumeva punu primenu i usaglašenost sa svim regulatornim zahtevima i postavljenim limitima, uz ostvarivanje izbalansiranog rasta. Planom se predviđa i zadržavanje poslovanja i performansi koji su iznad tržišnih, poput poslovnog rasta, operativne profitabilnosti i nivoa efikasnosti, sa fokusom na dalja unapređenja procesa i sistema, uz težnju za daljim poboljšanjem kvaliteta aktive i proširenjem baze aktivnih klijenata, kako bi se obezbedile osnove za održivi rast.

UniCredit Bank Srbija A.D. BEOGRAD

UPRAVNI ODBOR

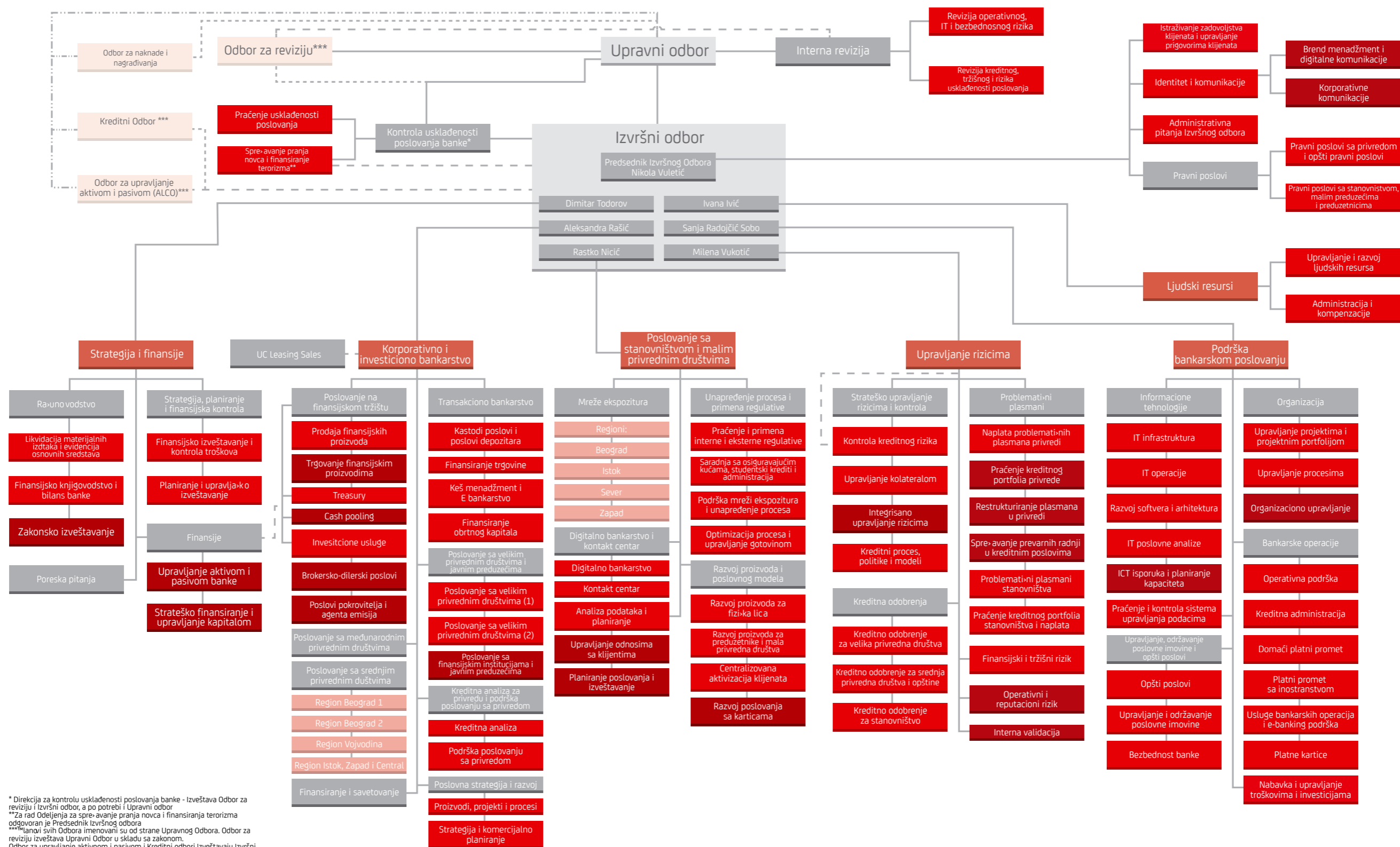
Martin Klauzer, predsednik
Luboslava Uram, članica
Daniel Svoboda, član
Ljubiša Tešić, član
Lidija Barjaktarović, članica
Svetlana Kisić Zajčenko, članica

IZVRŠNI ODBOR

Nikola Vuletić, predsednik
Aleksandra Rašić, članica
Ivana Ivić, članica
Milena Vukotić, članica
Dimitar Todorov, član
Rastko Nicić, član
Sanja Radojčić Sobo, članica

ORGANIZACIONA STRUKTURA UNICREDIT SRBIJA GRUPE

ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

* Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja banke - Izveštava Odbor za reviziju i Izvršni odbor, a po potrebi i Upravni odbor
 ** Za rad Odeljenja za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma odgovoran je Predsednik Izvršnog odbora
 *** Članovi svih Odbora imenovani su od strane Upravnog Odbora. Odbor za reviziju izveštava Upravni Odbor u skladu sa zakonom. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Kreditni odbori izveštavaju Izvršni Odbor u skladu sa internim aktima.
 † Treasury ima liniju izveštavanja ka Group Treasury CEE

..... Imenovanje - - - - - Linija izveštavanja ————— Imenovanje, izveštavanje i odgovornost

UniCredit Bank Srbija A.D. BEOGRAD

Od 2016. godine u okviru UniCredit Srbija Grupe, pored UniCredit Banke, posluju i UniCredit Leasing Srbija doo Beograd i UniCredit Partner doo za zastupanje u osiguranju Beograd. Sledeći poslovni entiteti UniCredit Grupe takođe su poslovali u Srbiji u 2021. godini: ALPHA RENT DOO BEOGRAD (ranije UniCredit Rent), UCTAM d.o.o. Beograd – u likvidaciji i Ambassador Parc Dedinje (do 24.08.2021.godine kada je brisan iz registra usled statusne promene spajanja pripajanjem privrednom društvu Uctam d.o.o. Beograd), koji predstavljaju lica povezana sa bankom.

Privredno društvo za finansijski lizing UniCredit Leasing Srbija d.o.o. BEOGRAD**UPRAVNI ODBOR**

Nikola Vuletić, predsednik
Aleksandra Rašić, članica
Branko Radulović, član

IZVRŠNI ODBOR

Ana Milić, predsednica
Ratko Petrović, član
Ivan Damjanović, član

Društvo sa ograničenom odgovornošću za zastupanje u osiguranju UniCredit Partner BEOGRAD

Zvonko Buden, direktor
UniCredit Partner nema ni Upravni odbor, ni Izvršni odbor.

Sektor za korporativno i investiciono bankarstvo (CIB) bio je tokom 2021. godine orijentisan ka daljem jačanju svoje pozicije na tržištu kroz rast u svim segmentima poslovanja uz podršku kako javnom tako i privatnom sektoru i pružajući najbolju uslugu za sve klijente, primenjujući inovativna rešenja za unapređenje svog poslovanja, procesa i proizvoda. Dodatni napor uloženi su u podršku ekonomskom oporavku nakon negativnih efekata pandemije virusa korona. CIB odeljenje kontinuirano donosi Grupi svetsku ekspertizu da podrži lokalne inovacije, razvoj proizvoda i ekonomski rast.

Kreditni portfolio CIB-a na kraju 2021. godine iznosio je 196,8 milijardi dinara sa godišnjom stopom rasta od 17%, dok su depoziti iznosili 203,2 milijardi dinara i što predstavlja rast od 20%. Ukupan broj klijenata na kraju novembra iznosio je 5.332.

Direkcija za poslovanje na finansijskom tržištu zadržala je vodeću poziciju Banke na domaćem tržištu. Prema podacima NBS za period januar-novembar 2021. godine, UniCredit banka je bila rangirana na prvom mestu u poslovima kupoprodaje deviza sa rezidentima, sa tržišnim udelom od 17,8% i na prvoj poziciji u trgovini devizama sa nerezidentima sa tržišnim udelom od 39,3%. UniCredit Banka zadržala je prvu poziciju u kupoprodaji na međubankarskom tržištu u evrima sa tržišnim učešćem od 19,2%.

Tokom 2021. godine, Banka je nastavila da promoviše hedžing proizvode, stavljajući akcenat na zaštitu od fluktuacije kamatnih stopa, deviznog kursa na tržištu i varijacija cena robe na tržištu, nudeći interaktivne radionice za velika i srednja privredna društva. Banka je težila da svojim inovativnim pristupom bude konkurentna i na taj način je potvrdila lidersku poziciju u osmišljavanju i plasiranju ovih proizvoda. Banka je zadržala lidersku poziciju u trgovini finansijskim instrumentima kako na primarnom, tako i na sekundarnom tržištu, sa učešćem od 25%, odnosno 35%.

Banka je nastavila sa podrškom privrednim društvima koja planiraju dugoročne investicije i poduhvate, kao i finansiranje obrtnih sredstava. U cilju jačanja konkurentnosti i preduzetništva, UniCredit banka obezbedila je lakši pristup finansiranju preko programa garantnih šema koji omogućavaju fleksibilnije zahteve u pogledu obezbeđenja kredita kroz COSME i EDIF garancijske programe. COSME pokriva kredite do maksimalnog iznosa kredita od 150.000 evra, dok EDIF program pokriva kredite do maksimalnog iznosa kredita od 500.000 evra. Dodatno, Banka podržava mala i srednja privredna društva koja žele da unaprede postojeće procese i proizvode na inovativan način sa pristupom finansiranju i olakšavanjem zahteva u pogledu obezbeđenja kredita kroz program InnovFin. Banka u okviru programa Social Impact Banking i inicijative Impact Financing, daje podršku projektima koji generišu jasan i merljiv pozitivan uticaj na društvenu zajednicu, sa posebnim fokusom na zapošljavanje ugroženih kategorija i socijalnu inkluziju, kao i podršku projektima za nerazvijene ili devastirane regione u Srbiji. Odeljenje za korporativno i investiciono bankarstvo (CIB) UniCredit Banke nastavilo je da nudi povoljne uslove finansiranja svojim

klijentima i u 2021. godini kroz program garantne šeme koji je usvojila vlada u cilju pružanja podrške mikro i malim i srednjim preduzećima u suočavanju sa negativnim posledicama krize izazvane COVID-19. Dodatno, CIB odeljenje učestvovalo je u implementaciji drugog programa garantne šeme koji je pokrenula vlada, a namenjenog najugroženijim industrijama kao što su drumski i međunarodni saobraćaj, hotelijerstvo, turizam i ugostiteljstvo.

CIB odeljenje nastavilo je da se fokusira na pružanje podrške izvano orijentisanim industrijama, sa čvrstim uverenjem u njihov značaj za privredni rast Srbije i sprovođenje ekonomske i industrijske strategije Republike Srbije. Jedan od fokusa bio je usmeren na proširenje saradnje sa postojećim klijentima i sticanje novih klijenata u nizu delatnosti koje beleže pozitivne stope rasta ili poseduju značajan potencijal oporavka, kao i na proširenje baze klijenata malih i srednjih privrednih društava. Isto tako, nastavilo se finansiranje javnog sektora (centralne i lokalne samouprave), tokom sektorskog rada na unapređenju javnih usluga za građane. Pored toga, CIB je nastojao da motivise svoje klijente da uzimaju kredite u domaćoj valuti kroz različite kampanje i stimulacije i s tim u vezi da dopunjuje svoj portfolio proizvoda implementacijom novih i ponudom hedžinga privredi u cilju zaštite njihove stabilnosti u tržišnom okruženju koje se stalno menja. Pored navedenog, CIB je nastojao da uspostavi dugoročno partnerstvo sa klijentima, kako novim tako i postojećim, na principima reciprociteta i poverenja. Deo celogodišnje agende bili su unapređenje i optimizacija politike cenovne usklađenosti sa stepenom rizika kako bi se obezbedio prihvatljiv prinos za preuzeti rizik. Zadovoljstvo klijenata je ključni pokazatelj uspešnog partnerstva sa svim klijentima.

U 2022. godini CIB sektor će imati za cilj da zadrži svoju vodeću poziciju na lokalnom deviznom tržištu, kao i tržištu novca i kapitala. Efikasnost i efektivnost poslovnih procesa od velikog su značaja za postizanje poslovnih ciljeva i stoga će celokupan CIB segment biti proaktivno uključen u proces unapređenja, digitalizacije i automatizacije. U realizaciji ove vizije, u narednoj godini fokus će biti na: dekoncentraciji biznisa po poslovnim segmentima i povećanju učešća u kreditnom portfolio klijenata kroz intenzivnije odnose sa postojećim klijentima, inovacijama portfolio proizvoda sa implementacijom novih proizvoda, povećanju penetracije u segmentu malih i srednjih privrednih društava, podršci javnim projektima, diverzifikaciji portfolio klijenata i prihoda, kao i povećanju ravnoteže kreditnog portfolio u pogledu valutne strukture.

Praćen sporijim oporavkom tržišta nakon uticaja pandemije na sektor automobilske i saobraćajne industrije i pada investicija u prethodnoj godini, UniCredit Leasing (UCL) zabeležio je godišnju stopu rasta od 19% sa ukupnim portfolio u iznosu od 15,4 milijardi dinara na kraju 2021. godine.

UCL je u 2021. godini ostvario novo finansiranje u iznosu od 84,3 miliona evra, što je duplo više nego prošle godine. Prema podacima asocijacije lizing kompanija ALCS-a na kraju trećeg kvartala, tržišni

udeo UniCredit lizinga u finansiranju novih ugovora povećan je za 6,5% (u poređenju sa istim periodom prošle godine).

Najveći rast zabeležen je u segmentu Vozila i na kraju trećeg kvartala 2021. godine UCL je ostvario finansiranje novih ugovora u iznosu of 37,9 miliona evra zauzevši četvrtu poziciju sa tržišnim učešćem od 13%. U segmentu finansiranja Opreme, UCL je potvrdio prvu tržišnu poziciju sa 20,9 miliona evra sa tržišnim učešćem od 31%.

Tokom 2021. godine UniCredit Leasing fokusirao se na jačanje saradnje sa dobavljačima, podršku segmentu malih i srednjih preduzeća, građevinarstva, poljoprivrede i IT industrije, kao i na inovacije i razvoj alata za bržu i lakšu obradu zahteva klijenata. UniCredit Leasing uspešno je nastavio da omogućava klijentima programe subvencija i lakši pristup finansiranju kroz fondove EDIF i EBRD i programe koje podržava država. Posebna pažnja bila je posvećena zelenoj ekonomiji i programima održive energije kojima će UCL nastaviti da doprinosi i u narednim godinama.

Uprkos izuzetno kompleksnom poslovnom okruženju pod snažnim uticajem produženih efekata pandemije virusa COVID-19, zadržan je rastući trend Sektora za poslovanje sa stanovništvom, preduzetnicima i malim privrednim društvima i tokom 2021. godine. Ukupan kreditni portfolio Sektora uvećan je za 2,5% u odnosu na kraj prethodne godine, dok volumeni depozita beleže snažan međugodišnji rast od 16%.

Klijenti su nastavili da ukazuju poverenje ponudi proizvoda banke i kvalitetu i pouzdanosti usluga. U segmentu fizičkih lica, ključni kreditni proizvodi tokom 2021. godine bili su stambeni krediti sa varijabilnom kamatnom stopom, kao i gotovinski krediti sa osiguranjem u slučaju gubitka posla. Zahvaljujući povoljnim uslovima kreditiranja, dodatnoj optimizaciji procesa odobrenja i konceptu predodobrenja i uprkos izazovnom okruženju i konkurenciji na tržištu, ostvaren je solidan rast ukupnog kreditnog portfolija fizičkih lica od gotovo 3%, gde najveći doprinos rastu dolazi od stambenih kredita, čiji je volumen porastao za 8% u poređenju sa krajem 2020. godine. Kada je reč o kreditiranju preduzetnika i malih privrednih društava, stabilnom razvoju kreditnog portfolija ovog segmenta najviše su doprineli krediti za obrtna sredstva iz Programa garantne šeme Vlade Republike Srbije.

UniCredit Banka je od strane klijenata prepoznata kao jedna od najpouzdanijih banaka na domaćem tržištu i u uslovima neizvesnosti usled pandemije, imajući u vidu da volumen depozita fizičkih lica beleži izvanredan rast od 17% u odnosu na kraj 2020. godine.

Baza aktivnih klijenata u delu fizičkih lica uvećana je za skoro 7% u odnosu na kraj 2020. godine, čime je potvrđena sposobnost banke da prepozna i izade u susret različitim potrebama klijenata, kroz stalno jačanje i proširivanje saradnje sa postojećim, kao i uspostavljanjem saradnje sa novim klijentima.

Godina 2021. bila je godina daljeg rasta digitalnog poslovanja, što je posebno značajno imajući u vidu da su za Banku zdravlje i bezbednost klijenata i zaposlenih jedan od ključnih prioriteta u poslovanju tokom pandemije COVID-19. Broj aktivnih korisnika mBanking aplikacije porastao je za 30% u odnosu na kraj 2020. godine, čineći time više od 54% ukupne klijentske baze aktivnim na mBankingu u periodu od 30 dana. Tokom 2021. godine mBanking aplikacija unapređena je na polju korisničkog iskustva dodavanjem novih funkcionalnosti sa ciljem da se našim klijentima učini finansijski život jednostavnijim, olakša dnevno budžetiranje i praćenje finansija i omoguće uštede u pogledu vremena i novca. Neka od najznačajnijih unapređenja su plaćanje računa skeniranjem QR koda, prenesi – plaćanje putem korišćenja broja telefona, kao i redizajn naslovne stranice i navigacije koji pružaju jasniji uvid u finansije korisnika. Fokus na poboljšanje korisničkog iskustva ostvaren je i kroz intezivne edukativne i „onboarding“ kampanje i programe kako prema klijentima tako i prema zaposlenima. Posebnu pažnju uvek pridajemo bezbednosti korisnika, tako da je aplikacija mobilnog bankarstva unapređena dodavanjem alata za povećanje bezbednosti prilikom korišćenja.

Početak 2021. godine implementiran je AI Chat bot, čime smo značajno unapredili zadovoljstvo klijenata i zaposlenih u vidu dostupnosti i bržeg odgovora klijentu uz smanjeno radno opterećenje agenata kontakt centra.

U našim filijalama od polovine aprila omogućili smo klijentima otvaranje računa u potpunosti bez papirne dokumentacije, uz grafometrijsko potpisivanje dokumenata i dostavu istih klijentu na izabrani kanal komunikacije. Sredinom godine implementiran je novi alat za kreditna odobrenja stanovništvu, čime je znatno unapređeno korisničko iskustvo kroz automatizovan proces odobrenja gotovinskih kredita, kreditnih kartica i overdrafta i skraćeno potrebno vreme za njihovu realizaciju. Ovim su postavljene solidne osnove za uvođenje prodaje na digitalnim kanalima.

U narednom periodu fokus će i dalje biti na automatizaciji i pojednostavljenju procedura u cilju poboljšanja efikasnosti poslovnih procesa. Cilj je da se nastavi sa održivim rastom tržišnog učešća na osnovu dobrog odnosa sa klijentima. Kada govorimo o kreditnim proizvodima, pored gotovinskih i stambenih kredita, poseban fokus biće stavljen na kreditne kartice koje će, pored standardnih mogućnosti plaćanja robe i usluga u zemlji i inostranstvu, ali i na internetu, imati i dodatne pogodnosti u skladu sa potrebama klijenata. Takođe, Banka će nastaviti sa posebno kreiranim ponudama za preduzetnike i mala privredna društva kako bi se podržao njihov kontinuirani rast. U skladu sa savremenim trendovima i povećanim očekivanjima klijenata, digitalizacija, kao koncept modernizacije poslovanja, nastaviće i dalje da bude jedan od glavnih prioriteta.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad tri direkcije, jednog odeljenja i dva specijalizovana tima i to: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja, Direkcije za problematične plasmane, Odeljenja za finansijski i tržišni rizik, Tim za operativni i reputacioni rizik i Tim za internu validaciju. Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diverzifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Banka takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

Glavni cilj u 2021. godini bio je kontrolisanje potencijalnih negativnih efekata usled COVID-19 pandemije, s obzirom na to da su efekti iste već bili poznati, stoga je došlo do modifikovanja kreditnog procesa, u smislu uvođenja fleksibilnosti u pravila za kreditiranje. Svakako fokus je bio na klijentima iz industrija koji su u manjoj meri pogođeni negativnim efektima pandemije. U slučajevima gde je kod korporativnih klijenata primećen povećan rizik ili je očekivano povećanje rizika usled industrije u kojoj klijent posluje, kroz postojeći proces se menjala klasifikacija klijenata (transfer na watch list-u ili u Restructuring gde je bilo potrebno). Dodatno, akcenat je bio i na izmenjenim procesima i pravilima prilikom uvođenja moratorijuma i kreditiranja kroz garantnu šemu Republike Srbije, kao i na pojačanom monitoringu svih aktivnosti u kreditnom procesu.

Identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija zasnovani su na sistemu izveštavanja koji obezbeđuje informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija. Tokom 2021. godine nastavljen je rad na unapređenju procesa izveštavanja kroz povećanje automatizacije obračuna vezano za IFRS 9 i RWA, setovanje automatskih kontrola i unapređenje kreiranja internih izveštaja u cilju monitoringa najznačajnijih parametara kreditnog rizika.

U oblasti primene Bazelskih standarda težište aktivnosti bilo je prvenstveno na potvrdi prediktivne moći interno razvijenih rejting modela koji su u upotrebi, kao i odgovarajućih parametara kreditnog

rizika za segmente: pravnih lica, fizičkih lica, preduzetnika i malih preduzeća, kao i kalibraciji i daljem razvoju rejting modela prema metodologiji UniCredit Grupe i u skladu sa preporukama Interne validacije i Interne revizije. Tokom 2021. godine implementiran je novi PD model za odobravanje plasmana fizičkim licima.

Tokom 2021. godine implementirano je i pokrenuto nekoliko projekata/ inicijativa koje su obezbedile kontinuirano praćenje ključnih pokazatelja rizika iz različitih oblasti:

- set dopuna na unapređenju implementacije nove definicije defaulta - projekat new DoD,
- uspešno je završen projekat implementacije novog tool-a za grupno regulatorno izveštavanje u delu COREP – tzv. Central Last Mile Engine,
- aktivnosti na unapređenju automatskih kontrola drugog i trećeg nivoa u forebearance procesu i procesu registrovanja grupa povezanih lica,
- započeo je projekat u vezi sa zahtevom NBS po pitanju formiranja Registra potraživanja,
- započete su aktivnosti vezane za unapređenje mesečnih obračuna LLP i RWA odnosno izveštavanje po tom osnovu – tzv. Fast closing and new segmentation projekat,
- nastavljene su aktivnosti unapređenja na grupnim projektima – automatizacija kalkulacije Expected loss new business, Group pricing tool, kao i aktivnosti na sveukupnoj racionalizaciji reportinga ka Grupi;
- sprovedena je automatizacija monitoringa Risk Appetite Framework pokazatelja kroz grupni „RAF and IRR Reporting Platform Re-engineering“ krovni projekat;
- obogaćen je okvir za upravljanje rizikom kreditne koncentracije (pre svega rizikom koncentracije geografskih regiona i njegova integracija u automatizovani dashboard).

Što se tiče Direkcije za problematične plasmane privredi, imajući u vidu produžene efekte COVID-19 krize nastavljeno je sa pojačanim praćenjem klijenata i portfolija, te sprovođenjem različitih mera u cilju smanjenja rizika u saradnji sa klijentima koji su na listama praćenja, kao i sa analizom postojećeg procesa praćenja u cilju unapređenja njegove efikasnosti i efektivnosti, kako bi se rizici prepoznali ranije i kako bi se obezbedila pravovremena reakcija Banke. Iako je deo kreditnog portfolija pokazao solidnu otpornost na krizu, jedan deo klijenata je i dalje pod snažnim uticajem krize, za koju se procenjuje da će se nastaviti i tokom 2022. godine. Tokom 2021. godine bilo je dosta fluktuacija klijenata na liste i sa lista praćenja, dok je broj klijenata na listama praćenja i dalje relativno visok. Pored pojačane aktivnosti Banke u delu pokušaja da se sveobuhvatnim postupcima restrukturiranja, olakšicama države i pojačanim praćenjem rizičnijih delatnosti smanje/ ublaže efekti krize, evidentan je porast spornih kredita, kao i povećanje broja klijenata koji se vode na listama posebnog praćenja usled teškoća u poslovanju i značajnog pada poslovnih rezultata. Tokom 2021. godine bilo je smanjenja problematičnih kredita kroz regularnu naplatu, naplatu iz sredstava obezbeđenja, prodaju potraživanja, kao

i povrataka jednog broja klijenata u performing status. Fluktuacija klijenata u restructuring portfoliju bila je u redovnim okvirima. Pored činjenice da je nekoliko većih plasmana prebačeno u nadležnost Tima za restrukturiranje plasmana u privredi, deo klijenata je u redovnom procesu vraćen u standardni portfolio. Broj klijenata u nadležnosti Tima za restrukturiranje plasmana privredi je na kraju 2021. godine blago veći u odnosu na prethodnu godinu, kao i broj klijenata kojima je urađeno sveobuhvatno restrukturiranje. Restrukturiranje je u značajnoj meri bilo podržano merama državne podrške privredi koja je pogođena efektima COVID-19 krize. Može se očekivati održavanje sličanog trenda tokom prvog dela 2021. godine. Nastavljena implementacija i promovisanje INSOL principa za upravljanje problematičnim plasmanima i klijentima u uslovima većeg broja poverilaca.

U oblasti poslovanja sa stanovništvom, u segmentu fizičkih lica, malih preduzeća i preduzetnika, kao i privrednih društava, fokus u 2021. godini je bio na povećanju efikasnosti svih procesa, unapređenju procesa praćenja i naplate plasmana, kao i smanjenju nivoa problematičnih kredita. Svi predmeti transferisani u nadležnost relevantnog Odeljenja su preuzeti i blagovremeno su inicirani odgovarajući postupci naplate potraživanja. U tom smislu, Banka je u procesu implementacije novih aplikacija za kreditna odobrenja, poboljšala način praćenja problematičnih klijenata i nastavila dalje aktivnosti u cilju unapređenja naplate i umanjenja nivoa problematičnih kredita.

U toku 2021. godine sproveden je proces statističkog monitoringa kolaterala i dodatno je unapređena saradnja sa spoljnim saradnicima: proceniteljskim kućama, licenciranim proceniteljima, osiguravajućim kućama, monitoring kompanijama i supervizorima izgradnje objekata. Pored navedenog, generalno je unapređen proces upravljanja sredstvima obezbeđenja u smislu ažurnijeg pribavljanja procena, polisa osiguranja, detaljnijeg praćenja procesa upisa hipoteka, itd. Banka je adekvatno isporučivala Narodnoj banci Srbije redovne mesečne izveštaje o procenama vrednosti nekretnina koje se koriste za potrebe obrade kreditnih zahteva.

Definisana je relevantna klasifikacija tržišnih, kamatnih i likvidnosnih rizika u svrhu identifikacije i izveštavanja o izloženosti ovim rizicima. U cilju ispunjenja zahteva tačnosti izveštavanja u uobičajenim i stresnim uslovima generišu se tačni i pouzdani podaci o rizicima. Podaci se objedinjuju većinom automatski, u cilju smanjenja mogućnosti grešaka. Uspostavljeni su likvidnosni indikatori ranog upozoravanja u cilju praćenja dešavanja na finansijskim tržištima i procene uticaja na likvidnosnu poziciju banke. Cilj upravljanja likvidnošću je održavanje zadovoljavajućeg nivoa likvidnosti koji omogućava banci da izmiruje sve svoje obaveze plaćanja. Dalje unapređenje tačnosti, integrisanosti, kompletnosti i adaptabilnosti procesa izveštavanja će se nastaviti i u toku naredne godine.

Uspostavljena struktura sistema kontrola upravljanja operativnim rizicima uključuje sve relevantne organizacione delove u banci i tako doprinosi podizanju svesti o značaju operativnih rizika. Kvantitativni

elementi sistema upravljanja operativnim rizicima (podaci o internim gubicima, indikatori rizika i scenario analize) klasifikuju se i prikupljaju uz garantovanje kompletnosti podataka, njihove pouzdanosti i pravovremenosti. Stalna radna grupa nastavlja svoje aktivnosti sa ciljem identifikovanja potencijalnih rizika i definisanja mera za ublažavanje rizika. Sistem identifikacije, procene i kontrole operativnih rizika adekvatno reflektuje rizični profil i dozvoljava pravovremenu komunikaciju sa rukovodstvom u cilju ublažavanja identifikovanih rizika.

Tokom 2021. godine dalje je unapređen sistem upravljanja reputacionim rizicima kroz: identifikaciju izvora reputacionog rizika (npr. prilikom ulaska na nova tržišta, proizvode ili linije aktivnosti), smernica za procenu i merenje reputacionog rizika kroz pripadnost klijenata osetljivim industrijama kao i praćenje i izveštavanje nadležnih tela Banke. Okvir za upravljanje reputacionim rizikom oslanja se na efikasan sistem kontrola u smislu uloga i odgovornosti za različite kontrolne nivoe (prva, druga i treća linija odbrane), kao i uspostavljanje rada Podkomiteta za reputacioni rizik u okviru Komiteta za nefinansijske rizike.

Na osnovu svega navedenog, može se zaključiti da je Banka tokom 2021. godine unapredila sistem upravljanja rizicima što zajedno sa njenom kapitalnom adekvatnošću i nivoom profitabilnosti garantuje adekvatno upravljanje i pokriće rizika kojima je u svom poslovanju izložena.

Integrisana funkcija upravljanja rizikom u okviru koje je UniCredit Leasing u skladu sa Zakonom o finansijskom lizingu poverio zadatke identifikovanja, merenja, procene i upravljanja rizicima funkciji upravljanja rizicima u banci bila je posvećena unapređenju ekonomije obima u kreditnom poslovanju, podršci u komercijalnim akcijama i optimizaciji kreditnog procesa.

Sektor za upravljanje rizicima će i u narednom periodu nastaviti sa naporima i akcijama usmerenim ka unapređenju sistema upravljanja svim rizicima kojima je Banka u svom poslovanju izložena. Posebna pažnja biće usmerena na unapređenje kreditnog procesa u cilju poboljšanja efikasnosti, kao i stvaranje komparativne prednosti na tržištu kroz optimizaciju procesa i poboljšanje alata za identifikaciju i ublažavanje kreditnog rizika. Na taj način obezbediće se adekvatna podrška drugim organizacionim jedinicama. I u 2022. godini jedan od najvažnijih ciljeva je da se zadrži i unapredi kvalitet portfolija i obezbede osnove za održiv rast sa fokusom na dalju diverzifikaciju portfolija, ali uvek uz proaktivni pristup upravljanju rizicima kojim se omogućava akvizicija novih klijenata.

Trend stalne podrške biznisu u kontekstu automatizacije i optimizacije procesa nastavljen je i tokom 2021. godine. Uslovi rada dodatno su poboljšani tokom pandemije COVID-19, tako da se posao obavljao nesmetano i bezbedno, kako za zaposlene, tako i za klijente, bez obzira da li se obavljao od kuće, sa radnog mesta ili iz ekspozitura.

Direkcija za informacione tehnologije imala je poseban fokus na poboljšanje i obnavljanje infrastrukture, većina investicija bila je usmerena na nabavku nove infrastrukture kako bi se podržao razvoj novih aplikacija u narednim godinama, imajući kao glavni cilj potpuno otpornu infrastrukturu usklađenu sa zahtevima za kontinuitet poslovanja i oporavak od katastrofe. U vezi sa aplikacijama, platforma za finansiranje stanovništva je finalizovana, a aplikacija u ekspoziturama proširena je da pokrije ne samo potrebe fizičkih lica, već i pravnih sa strategijom za jedinstvenom platformom koja može da pokrije zahteve dve poslovne jedinice banke. Arhitektura mikro-servisa i Dev-ops dodatno su razvijeni sa povećanim fokusom i potvrđeni kao strateški pravac za budućnost. Nova platforma za faktoring, koja otvara nove mogućnosti klijentima, i koja je nedavno puštena u produkciju, donela je nove bezbednosne izazove na strani lokalnog IT-ja kroz izlaganje servisa na internetu. Kroz implementaciju ovog servisa izvršene su značajne investicije u infrastrukturnom i bezbednosnom smislu, s druge strane stečeno je znanje koje omogućava adekvatno rukovanje novom postavkom bez izlaganja Banke bilo kakvom opipljivom riziku, a u isto vreme je omogućilo IT-ju da podrži nove poslovne prilike.

U skladu sa IT strategijom, Banka je nastavila sa ustaljenom praksom pokretanja projekata, realizacije projekata, praćenja statusa i ključnih indikatora učinka. Poseban fokus posvećen je procesu upravljanja IT-jem, povećavajući svest, a takođe i mobilizujući ljude u cilju poboljšanja ključnih procesa kao što su upravljanje zahtevima korisnika, upravljanje resursima i upravljanje promenama sa ciljem da se poboljša isporuka i smanji povezani rizik od uvođenja velikog broja promena u produkciju.

Tokom 2021. godine i dalje su bili potrebni značajni naporu kako bi se podržali izazovi izazvani pandemijom COVID-19, pri čemu su Odeljenje za bezbednost Banke, Direkcija za upravljanje, održavanje poslovne imovine i opšte poslove i Direkcija za informacione tehnologije usmerili pažnju na zaštitu zaposlenih i svih poslovnih procesa Banke uz obezbeđivanje adekvatnih uslova za nesmetano obavljanje rada od kuće kao i na usaglašavanje sa zahtevima NBS i UniCredit Grupe.

Istovremeno, u koordinaciji sa Direkcijom za informacione tehnologije, Odeljenje za bezbednost izvršilo je niz unapređenja u oblasti sajber bezbednosti fokusirajući se na svest zaposlenih, zaštitu podataka i stalnu borbu protiv brojnih sajber pretnji implementacijom novih i nadogradnju postojećih alata i procesa, te kroz ulaganje u stručno znanje zaposlenih.

Direkcija za upravljanje, održavanje poslovne imovine i opšte poslove je u svakom trenutku bila na raspolaganju kolegama iz mreže u smislu isporuke dezinfekcionog materijala neophodnog za normalno

funkcionisanje kolega u ekspoziturama kako bi se obezbedila adekvatna zdravstvena zaštita u skladu sa veoma strogim kriterijumima propisanim od strane nadležnih institucija. U cilju poboljšanja kvaliteta vazduha u radnom prostoru, smanjenja stepena zagađenja i smanjenja infekcija, Direkcija za upravljanje, održavanje poslovne imovine i i opšte poslove i Sektor za poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima inicirali su nabavku prečistača vazduha za prostorije Banke.

Da bi se zadovoljili zahtevi i rastuće potrebe klijenata, tokom 2021. godine dve (2) ekspoziture preusmerene su na novu lokaciju. Poslovnice su opremljene u skladu sa novim savremenim konceptom i dizajnom.

Kvalitativna i kvantitativna kontrola arhivirane aktivne dokumentacije klijenata izvršena je u saradnji sa kolegama iz Sektora za poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima i eksternim pružaocem usluga. Kontrolno merenje kompletnosti dokumentacije kao i kvalitativna verifikacija dokumentacije u potpunosti su uspostavljeni i praćeni na mesečnom nivou.

Odeljenje za nabavku i upravljanje troškovima i investicijama je u procesu preuzimanja aktivnosti koje se odnose na poveravanja trećim licima i upravljanje rizicima trećih lica, što će omogućiti jedinstveno mesto za upravljanje ugovorima sa dobavljačima, uključujući procenu rizika za procese koji se odnose na poveravanje trećim licima i procese koji uključuju određene rizike u domenu upravljanja kontinuitetom poslovanja, „cloud“ usluge, sajber bezbednost i GDPR.

Tokom 2021. Odeljenje za praćenje i kontrolu sistema upravljanja podacima izvršilo je potpunu nadogradnju SAS rešenja za upravljanje podacima. Ovo rešenje sada uključuje novu (poboljšanu) strukturu poslovnog rečnika koji zahteva Holding. Nova struktura omogućiti će uspostavljanje tačnog povezivanja podataka između različitih izvora podataka.

Direkcija bankarskih operacija nastavila je sa daljom optimizacijom i automatizacijom procesa kroz implementaciju robota u bankarskim procesima i unapređenje postojećih aplikacija u cilju smanjenja operativnih rizika, povećanja zadovoljstva klijenata i povećanja efikasnosti. Sve inicijative u vezi sa pandemijom uspešno su podržane od strane Direkcije bankarskih operacija i sprovedene u redovnim procesima uključujući i treći tip regulatornih mera Narodne banke Srbije koje su omogućile olakšice klijentima Banke u otplati obaveza kao i realizaciju plasmana iz paketa Garantne šeme. Zahvaljujući efikasnosti, fleksibilnosti i stručnosti, Direkcija bankarskih operacija značajno je doprinela poslovnom uspehu banke u 2021. godini.

Fokus Podrške bankarskom poslovanju u 2022. godini biće na daljim poboljšanjima, optimizaciji procesa i digitalizaciji, posebno imajući u vidu organizacione promene koje će dovesti do još veće sinergije između digitalizacije i informacionih tehnologija.

Poslovanje Sektora ljudskih resursa u 2021. godini bilo je fokusirano na pružanje strateške podrške ostvarivanju planiranih poslovnih aktivnosti Banke kroz:

- Osnaživanje organizacije u pravcu održavanja kontinuiteta poslovanja i adekvatnog prilagođavanja rada na daljinu
- Osnaživanje lidera kroz programe za razvoj leaderskih veština
- Osnaživanje žena lidera u organizaciji

Imajući u vidu strateške razvojne planove Banke, ali i okolnosti nastale usled pandemije izazvane virusom COVID-19, u 2021. godini Sektor ljudskih resursa nastojao je da na najadekvatniji način podrži zaposlene. Tu se pre svega misli na prevazilaženje izazova i postizanje ciljeva i rezultata kroz pružanje adekvatne podrške u prilagođavanju na izmenjeni načina rada, što je sprovedeno kroz unapređenje organizacione kulture i kompetencija u oblasti veština i znanja neophodnih u radu na daljinu, kulture timskog rada, prezentacionih veština, digitalne transformacije i inovacija.

I u ovoj godini Banka je posvetila posebnu pažnju razvoju leaderskih veština i talenata banke i motivisanju i zadržavanju zaposlenih koji ostvaruju visoka postignuća i poseduju potencijal za dalji razvoj.

U saradnji sa eksternim konsultantskim kućama tokom 2021. organizovane su brojne radionice i obuke. Kada je menadžment tim Banke u pitanju, razvojni programi bili su fokusirani na unapređenje leaderskih veština i efektivno vođenje sastanka na daljinu, dok je za organizacione delove Banke koji rade sa klijentima fokus bio na unapređenju prezentacionih i prodajnih veština. U ovoj godini organizovane su radionice namenjene svim nivoim menadžmenta u organizaciji, na temu efektivnosti i sastanka u režimu rada na daljinu, a radi poboljšanja međusobne komunikacije, prevazilaženja izazova i bolje razumevanje potreba članova tima prilikom rada na daljinu. Paralelno sa tim, u cilju ojačavanja leaderskih veština i pružanju adekvatne podrške liderima, Sektor ljudskih resursa je u saradnji sa globalnim provajderom bio fokusiran na program mladih talenata banke, budućih lidera, težeći da osnaži i poveća njihove digitalne i leaderske veštine kao budućih lidera organizacije u eri konstantnih tržišnih promena.

U 2021. godini Sektor ljudskih resursa nastavio je program započeo u prethodnim godinama koji za cilj ima podršku i osnaživanje žena lidera u našoj organizaciji kroz pružanje podrške na putu ličnog rasta i daljeg napretka u karijeri. Ovaj pragmatični program podržava izgradnju ženskog liderstva u našoj organizaciji.

Početak 2021. završen je program akademije za sve pozicije u prodajnoj mreži Sektora za poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima. Program teži kreiranju sistematizovanog i unificiranog prodajnog pristupa u mreži ekspozitura, sa izmenom stila komunikacije sa većim razumevanjem potreba klijenata, ali i poboljšanje prodajnog rezultata.

Sektor ljudskih resursa podržavao je zaposlene kroz izmenjen komunikacioni pristup i redovno obaveštavanje u pružanju novih karijernih prilika i unapređenja, kao i promenu pozicija unutar različitih organizacionih delova Banke.

Nastojeći da se na adekvatan način osnaže i podrže zaposleni u ostvarivanju svojih poslovnih ciljeva i unapredi njihov radni učinak, Sektor ljudskih resursa podržao je zaposlene u poboljšanju njihovih ekspertskih i socijalnih veština organizovanjem i podržavanjem različitih obuka, domaćih i stranih sertifikata i međunarodnih seminara i konferencija koje su zaposleni pohađali tokom 2021. godine.

Kao i prethodnih godina, u 2021. UniCredit Banka obezbedila je privatno zdravstveno osiguranje za sve zaposlene, kao i refundaciju troškova testiranja za sve kolege zaražene virusom COVID-19. Pored toga, Banka je obezbedila i članovima porodice zaposlenog da po povoljnijim uslovima mogu obezbediti „Paket zdravlja“ u određenoj lecarskoj ustanovi. I u 2021. godini Banka je za svoje zaposlene nastavila prasku besplatnog online psihološkog savetovanja, kao i paket podrške za svakog zaraženog člana tima koji je zaposlenima stizao na kućnu adresu.

Takođe, Banka je nastavila da primenjuje ranije usvojene beneficije i inicijative poput slobodnog dana za rođendan, slobodnog dana za zaposlene čija deca polaze u prvi razred osnovne škole, i podrške roditeljstvu, a uvedena je i mogućnost da otac novorođenog deteta odabere da prvih mesec dana po rođenju deteta radi pola radnog vremena, uz srazmernu zaradu (do sada je ova mogućnost bila obezbedena samo majkama koje se vrata sa porodijskog odsustva).

U želji da podstakne zaposlene da više brinu o zdravlju i dobrim životnim navikama, Sektor ljudskih resursa je i u 2021. godini nastavio sa inicijativom „Stvarno važno znanje“, te je u tom smislu organizovao set radionica održanih od strane lekara specijalista, a kroz koje se zaposleni podstiču da vode računa o svom fizičkom i psihičkom zdravlju.

Nastavljena je saradnja sa univerzitetima kroz programe prakse, studijskih poseta i stipendiranja najboljih studenata.

U 2022. godini Sektor ljudskih resursa nastaviće da radi na osnaživanju organizacije i jačanju organizacione kulture i zaposlenih u banci na polju transformacije ka digitalnom načinu poslovanja, razvoju talenata i lidera u cilju izgradnje stabilne mreže naslednika leaderskih pozicija. Takođe, nastaviće sa promovisanjem fleksibilne radne kulture, uspostavljanjem ravnoteže između poslovnog i privatnog života, podrškom u vidu sveobuhvatnijih medicinskih usluga i promocijom zdravih životnih navika.

Brojni izazovi koje je pandemija postavila pred čovečanstvo u 2020. godini prelili su se i na 2021., ali i tokom prošle godine smo na njih odgovarali spremno i uigrano. Odeljenje identiteta i komunikacija veoma je usklađeno prilagođavalo prioritete i ključne poruke ka svim zainteresovanim stranama.

Od izuzetne važnosti i tokom 2021. godine, usled uticaja pandemije, bilo je da naši zaposleni, klijenti, zajednica i regulatori budu uvereni da su prioriteta UniCredit Banke zdravlje i bezbednost, kao i da ćemo proaktivno i kontinuirano pružati podršku i biti njihov oslonac, dodatno dajući doprinos borbi protiv virusa COVID-19. Jedan od prioriteta u odnosu sa klijentima bio je da ih blagovremeno obaveštavamo o svim izmenama rada kroz sve dostupne kanale. Tu, pre svega, mislimo na izmene radnog vremena, mere za sprečavanje širenja virusa, korišćenja elektronskih servisa, i slično. Iako smo možda fizički bili udaljeniji od svojih klijenata više nego ikada ranije, svakodnevnom komunikacijom putem svih dostupnih kanala učinili smo sve što je neophodno da zadovoljimo najviše kriterijume transparentnosti, kao i da im u svakom trenutku pružimo tačnu, balgovremenu, ažurnu informaciju.

Klijentima, kao i svim zaposlenima u poslednjem kvartalu godine, transparentno i na jasan način predstavljen je novi Strateški plan UniCredit Grupe, „UniCredit Unlocked“, kako bi bili upoznati sa svim odlukama i ciljevima Banke.

Tim Identiteta i komunikacija je i tokom 2021. godine kontinuirano radio na promociji digitalnih kanala sa ciljem povećanja broja korisnika, dok smo postojeće klijente nastojali da redovno informišemo i uputimo u sve prednosti koje pružaju mBanking, eBanking usluge, ali i multifunkcionalni bankomati. Osim što je to bio jedan od načina da se, u skladu sa preporukama, smanji fizički kontakt koji podrazumeva dolazak u ekspozituru, to je bio i naš proaktivan pristup da korisnike vrlo brzo naviknemo na digitalne kanale, što je vrlo brzo i u velikom broju, postao i osnovni način komunikacije.

Tokom cele 2021. godine u saradnji sa kolegama iz Sektora saradnje sa stanovništvom, ali i partnerima Banke radili smo na promociji svih kartica UniCredit Banke – i u maloprodajnim objektima i na njihovim digitalnim kanalima.

U aprilu smo započeli promociju Paket računa Gold, kroz kampanju pod sloganom „Važno mi je da uživam u životu“, koja je u fokus komunikacije stavila benefite Paketa, kao što su individualno putno osiguranje, Mastercard Gold kartica, povoljniji kurs u mBanking menjačnici i drugi.

I u prošloj godini bili smo usmereni na saradnju i jačanje odnosa sa korporativnim klijentima banke, kako bismo udruženim snagama kreirali dodatne koristi za sve nas. Promovisali smo Flexia Mastercard kreditne kartice, isticanjem benefita poput kupovine na 12 rata bez kamate na prodajnim mestima naših klijenata, ali i sa online plaćanja. Ovakve partnerske kampanje pored akvizicije klijenata, imaju za cilj

kreiranje lojalnosti u momentima kupovine, na različitim prodajnim mestima, jačanje pozitivnog imidža Banke.

Jačanju brenda i doprinos imidžu Banke dala je i kampanja za premium Mastercard World Elite debitnu karticu, a u sklopu Prestige paket računa. Kampanja za ovu ekskluzivnu karticu koja korisnicima nudi posebna iskustva, plasirana je putem digitalnih kanala kao i postera na ekranima na aerodromu „Nikola Tesla“. Kroz kampanju „Odlična prilika za mene“ za Keš kredite, koja je započeta u junu, a zatim i nastavljena tokom jesenih meseci, klijentima je još jednom stavljeno do znanja da je Banka tu za njih u momentima kada im je podrška neophodna i hitna.

UniCredit Banka je i u 2021. godini nastojala da zadrži svoje prisustvo u medijima i na taj način dodatno doprinese rastu prepoznatljivosti Banke, njenoj reputaciji i njenom pozicioniranju kao Banke koja je jedna od samih lidera u svojoj delatnosti. Kada se osvrnemo na komunikaciju sa medijima, osim fokusiranja na isticanje proizvoda i usluga, veliku pažnju poklonili smo i promovisanju naših društveno odgovornih projekata, odgovornom ponašanju i poslovanju tokom pandemije, kao i generalno težnji Banke ka održivom zelenom poslovanju, i to ne samo našeg biznisa, već i poslovanja naših klijenata. Kroz različite medijske formate i relevantne sagovornike nastojali smo da istaknemo značaj digitalnih servisa Banke, ali i naš doprinos u borbi protiv efekata pandemije, prvenstveno i kroz našu kampanju promocije vakcinacije među studentima. U poslednjem kvartalu naša komunikacija sa medijima i širokom javnosti, bila je usmerena na obeležavanje jubileja Banke, kroz kampanju „20 godina se zajedno trudimo da pokrećemo dobre stvari“, što je rezultiralo potpisivanjem Memoranduma o saradnji sa Ministarstvom zaštite životne sredine Republike Srbije. Zahvaljujući negovanju dobrih odnosa sa medijima, uz međusobno poštovanje, uvažavanje i poverenje, uspešno smo ostvarili svoje ciljeve.

Interna komunikacija je u 2021. godini imala izrazito značajnu ulogu. Početkom godine zaposleni u našim upravnim zgradama nastavili su rad od kuće, da bi se sredinom godine prešlo na hibridni model rada, koji podrazumeva rotaciju rada od kuće i rada iz kancelarije, kroz precizno ustanovljenje smene zaposlenih. Shvatajući važnost održavanja kontinuiteta poslovanja, ali istovremeno i mentalnog zdravlja, komunikacija sa zaposlenima putem imejla i internog portala Banke i UniCredit Grupe bila je vrlo frekventna i redovna. I u 2021. godini od ključne važnosti nam je bilo da zaposleni u svakom trenutku znaju da je njihovo zdravlje prioritet i da će Banka učiniti sve da ih zaštiti preduzimajući preporučene aktivnosti prevencije.

Trudili smo da različitim internim kampanjama promovišemo kolegijalnost, timski duh, ali i zdraviji način života, kao i nove načine učenja i ličnog razvoja. Komunicirali smo i pojedinačne priče i uspehe naših zaposlenih, kolege koje su ostvarile najbolje rezultate u našim ekspozituri i koji su sve vreme bili na usluzi klijentima. Osmišljavali smo različite načine da ostanemo blisko povezani ne samo sa kolegama već i sa svojim porodicama, organizovanjem Porodičnog UniCredit dana. Zaposlenima su ovoga puta tim povodom podeljeni poklon paketi za

pripremu poslastica, sa željom da na taj način provedu lepe momente sa svojim najdražima, a duh zajedništva podstakli smo internim foto-konkursom. Deci svih naših zaposlenih koji su 01. septembra 2021. krenuli u osnovu školu poželeli smo srećan početak novog razdoblja, dok su svi zaposleni koji od prošlog septembra u svom domu imaju đaka prvaka za tu priliku od Banke dobili slobodan dan.

Kroz najrazličitije kanale interne komunikacije zaposleni su redovno i transparentno obaveštavani o svim strateškim promenama i odlukama lokalne Banke i UniCredit Grupe, a krajem 2021. godine pokrenuli smo i kampanju predstavljanja i podsećanja na sve aktuelne proizvode koje Banka nudi našim zaposlenima.

Odeljenje identiteta i komunikacija će i u 2022. godini ostati fokusirano na pružanje podrške poslovanju Banke kroz informisanje klijenata putem različitih kanala komunikacije. Takođe, velika pažnja biće posvećena dodatnom unapređenju reputacije Banke tako što će Banka nastaviti da sprovodi različite inicijative sa ciljem da podrži lokalnu zajednicu. Interna komunikacija i nadalje ostaje jedan od osnovnih vidova ne samo izbegavanja šumova u komunikaciji između različitih sektora firme, već i podrška svim zaposlenima da ostvare svoj pun potencijal i da se osećaju integrisano u aktivnosti i projekte Banke.

UniCredit Banka Srbija je i tokom 2021. godine ostala jedan od lidera u zelenom finansiranju, a refinansiranjem vetroparka Alibunar u vrednosti od 53 miliona evra potvrđena je naša leaderska pozicija u finansiranju energije vetra.

NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2021. GODINU

Uvod

Kako održivost postaje jedan od imperativa modernog društva, uloga banaka na putu zelene tranzicije biće sve veća i sve važnija. UniCredit Banka posvećena je kako osnaživanju svih pojedinca u svom sistemu, tako i zajednica u kojima posluje. Okolnosti izbijanja pandemije virusa COVID-19 samo su istakle značaj održivosti, ali i ulogu koju kompanije mogu imati u predvođenju zajednica ka boljoj budućnosti koja će počivati na načelima odgovornog ponašanja i poslovanja.

UniCredit Banka tokom svih dvadeset godina svog poslovanja nastojala je da ostvaruje pozitivan uticaj u društvu i da kroz svoje aktivnosti za zajednicu u kojoj posluje bude i više od Banke – partner za pozitivne promene. 2021. godina bila je jedna od najznačajnijih i najuspešnih godina za UniCredit u oblasti zelenih projekata i pozitivnog uticaja na sredinu u kojoj posluje, a obim projekata i aktivnosti koji su dali pozitivan i merljiv doprinos zajednici samo su dodatni motiv da se u narednim godinama još posvećenije radi na zelenoj tranziciji i promociji ESG postulata.

Zaštita životne sredine

Sprovođenje ESG taktika na nivou UniCredit Bank Srbija AD/Leasing/Partner

Banka pažljivo upravlja temama vezanim za ESG, obezbeđujući pravilno formiranje, praćenje i upravljanje portfoliom, prateći holistički pristup, sa krajnjim ciljem da u srednjeročnom periodu unapredi i integriše:

- Upravljanje portfoliom kroz RAF¹ & RAS², kaskadiranje kreditnih strategija i donošenje relevantnih politika;
- Analizu i praćenje portfolija;
- Procenu rizika pojedinačnih klijenata (počevši od velikih preduzeća).

U okviru svojih kreditnih aktivnosti, Banka uzima u obzir uticaj klimatskih i ekoloških rizika, kroz klimatsku i ekološku procenu profila rizika velikih korporativnih klijenata, koji su predmet razmatranja i odobrenja kreditnih odbora Grupe, bez obzira na delatnost u kojoj klijenti posluju. **Zaključno sa novembrom 2021. godine, udeo ukupne izloženosti klijenata koji su bili predmet razmatranja kroz prizmu klimatskih i ekoloških rizika iznosio je 13,3% u odnosu na ukupni volumen tj. portfolio Banke.**

Tokom 2021. godine, Banka je kontinuirano sprovodila aktivnosti vezane za unapređenje procesa u oblasti klimatskih i ekoloških rizika, gde je fokus bio na inicijativama i ključnim projektima, koji su se odvijali u nekoliko tokova:

- Počevši od 2021. godine, Banka je u svoj proces kreditiranja uključila specifičan upitnik, koji obuhvata oblast klimatskih promena i životne sredine sa aspekta uticaja klijenta i analizu pozicioniranja klijenta u vezi sa klimom i životnom sredinom, fokusirajući se na specifične dimenzije (npr. nivo emisija sa relevantnim ciljevima i strategijom, rizikom tranzicije, drugim metrikama rizika po životnu sredinu, itd.). Upitnik je baziran na bodovanju, kroz niz ključnih sintetičkih indikatora, kojim se procenjuje pozicioniranje klijenta u smislu povezanih rizika, nivoa ranjivosti i izloženosti, kao i u smislu potencijalnih ekonomskih/finansijskih uticaja. Upitnik se mora popunjavati najmanje jednom godišnje, osim ukoliko nisu dostupne nove relevantne informacije o temama o klimatskim promenama i životnoj sredini. Ceo proces i sva relevantna pravila opisani su u internom aktu, RU³ 1180 Ekološki i društveni okvir u procesu kreditiranja preduzeća;
- S obzirom na to da se rizici klimatskih promena po finansijski učinak klijenata mogu prvenstveno materijalizovati kao fizički rizici (kao što su rizici koji proizilaze iz fizičkih efekata klimatskih promena, uključujući rizike odgovornosti za doprinos klimatskim promenama), Banka je fokusirana na unapređenje metodologije za procenu ranjivih portfolija i ublažavanje povezanih rizika. Stoga je Banka u 2021. godini bila angažovana na inicijativi mapiranja podataka vezanih za instrumente obezbeđenja, kako bi obezbedila osnovu za buduće evidentiranje podataka o fizičkom riziku svojih instrumenata obezbeđenja. Na osnovu navedenog, Banka u narednom periodu planira da uključi i razvije polja za fizički rizik u okviru alata za kreditni proces za pravna lica (na kojem se trenutno radi) kako bi ga imala za buduću evidenciju fizičkog rizika;
- Sa povećanim fokusom na teme vezane za klimu i životnu sredinu, prikupljanje informacija u vezi sa životnom sredinom i njihova integracija u procese Banke postaje sve relevantnija. Stoga je tokom 2021. godine Banka pokrenula projekat u nameri da pruži odgovor na zahteve inicijative u vezi sa klimatskim promenama. Glavne aktivnosti su se odnosile na definisanje okvira implementacije i praćenja podataka o energetskim pasošima nekretnina kroz transakcioni sistem Banke, koje služe kao instrumenti obezbeđenja Banke (stambene i poslovne nekretnine).

Ključne politike u oblasti zaštite životne sredine

UniCredit Banka Srbija se pitanjem zaštite životne sredine bavi i kroz primenu definisanih politika od strane UniCredit Grupe vezanih za reputacioni rizik. Najvažnije politike u ovoj oblasti su:

1. Politika Reputacionog rizika finansiranja industrije proizvodnje oružja/odbrambene svrhe
2. Politika Reputacionog rizika finansiranja industrije nuklearne energije
3. Politika Reputacionog rizika finansiranja infrastruktra voda/brana
4. Politika Reputacionog rizika finansiranja industrije rudarstva
5. Politika Reputacionog rizika finansiranja industrije uglja
6. Politika Reputacionog rizika finansiranja arktičkog i nekonvencionalnog gasa i nafte
7. Opšti Principi za kreditnu aktivnost
8. Ekološki i društveni okvir u procesu kreditiranja preduzeća

Zaštita životne sredine

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2021.

Prateći postavljenu strategiju, kao i odgovarajuća interna akta u ovoj oblasti, Banka svoj stvarni uticaj na zaštitu životne sredine ostvaruje kroz niz različitih inicijativa i projekata. Sa jedne strane pojedine aktivnosti doprinose održivosti operacija banke prilikom svakodnevnog poslovanja, a sa druge strane postoji jasna težnja da se održivost integriše u samu ponudu proizvoda, te je u skladu sa time razvijen i niz inovativnih bankarskih proizvoda koji podržavaju različite aspekte vezane za zaštitu životne sredine.

Održivost operacija

Optimizacija svakodnevnog poslovanja predstavlja preduslov ostvarivanja ciljeva u oblasti zaštite životne sredine. Sa tim u vezi, odluke koje se donose u vezi sa službenim putovanjima, grejanjem i hlađenjem poslovnih prostorija, upotrebom službenih vozila, kao i potrošnjom papira treba da doprinesu ostvarenju pozitivnog uticaja u pogledu zaštite životne sredine i smanjenju upotrebe neobnovljivih izvora energije.

Tokom 2021. godine preduzete su sledeće inicijative i ostvareni navedeni rezultati:

- Određena službena putovanja podležu prethodnom odobrenju, imajući u vidu da se prednost daje virtuelnim sastancima;
- Banka daje prednost nabavci ozon friendly klima uređaja kada god je to izvodljivo;
- Implementacijom Green politike uvedeno je isključivanje radnih stanica svakog dana u 21h;
- U periodu između 2019. i 2020. smanjena je potrošnja goriva za 51%, dok je u 2021. godini ona porasla za 13,94%;
- Potrošnja papira je u periodu između 2019. i 2020. smanjena za 31%, dok je u 2021. godini ona povećana za 6,88%. Praćenje potrošnje papira za štampu omogućeno je zahvaljujući posebnom softveru koji se koristi za tu namenu. Potrošnja goriva i potrošnja papira tokom izveštajnog perioda, u odnosu na period između 2019. i 2020. godine uslovljena je poboljšanjem epidemiološke situacije izazvane virusom COVID-19 što je rezultiralo povratkom većeg broja koleginica i kolega u kancelarije.
- Prilikom nabavke proizvoda, vodi se računa da se izaberu oni koji poseduju ekološke sertifikate poput: FSC, PEFC, Green range, Eco label.

Potrošnja vode i energije, ušteda papira i upravljanje otpadom

Potrošnja energije

Opis	Jedinica mere	Kolicina
Direktna potrošnja energije po primarnom izvoru energije		
Ukupna potrošnja	GJ	498.00
01 – Prirodni gas	GJ	498.00
02 - Dizel	GJ	0.00
03 – Ostalo - sirova nafta i naftni proizvodi (npr. lož ulje, benzin, itd.).	GJ	0.00
Ukupna potrošnja energije		
01 – Potrošnja električne energije	kWh	3,481,316
02 – Daljinsko grejanje i hlađenje	kWh	774,918
Procenat indirektno obnovljive električne energije		
01 - Ukupna količina obnovljive električne energije kupljena po posebnim ugovorima	GJ	3,759.81
02 - Ukupan iznos indirektno potrošnje električne energije	GJ	12,532.7376
03 - Procenat indirektno obnovljive električne energije iz posebnih ugovora o ukupnoj indirektnoj potrošnji električne energije	%	30%
Procenat indirektnog grejanja na obnovljive izvore iz posebnog ugovora		
01 - Ukupna količina grejanja na obnovljive izvore kupljena po posebnim ugovorima	GJ	N/A
02 - Ukupan iznos indirektno potrošnje grejanja	GJ	2,789.7048
03 - Procenat indirektnog grejanja iz posebnih ugovora o ukupnoj potrošnji indirektnog grejanja	%	N/A
Ukupna potrošnja energije iz svih izvora (potrošeni kupljeni izvori energije i samoproducedena električna energija iz obnovljivih izvora)	GJ kWh	15,820.4424 4,394,444

Zaštita životne sredine

Upravljanje otpadom

Ukupna težina stvaranja otpada po vrsti	Jedinica mere	Količina
Papir i karton - EVC kodovi: 200101, 150101	Kg	5,600
Drugi otpad (Gvožđe)	Kg	434
Ukupni otpad	Kg	6,034

Potrošnja vode

Opis	Jedinica	Količina
Upotreba vode		
01 - Ukupna potrošnja vode	m3	8,497

Ukupna potrošnja vode uključujući vodu iz vodovoda i potrošnju vode iz balona za vodu

Potrošnja papira

Tip papira	Jedinica mere	Količina
Ukupna potrošnja papira	Kg	81,806
Od ukupne količine papira, količina koja je označena kao FSC ili PEFC	Kg	74,855
Količina označena drugim ekološkim sertifikatima/oznakama	Kg	6,781
Informacije o drugim ekološkim sertifikatima/oznakama.	ISO 9706, ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001	
Koliko od ukupnog papira nije uključeno ni u jednu od gore navedenih kategorija (02,03,04)	Kg	170

Održivost kao integralni deo ponude bankarskih proizvoda

Zelena ekonomija je već dugo godina bitan sastavni deo poslovanja UniCredit Banke koja je tržišni lider u finansiranju projekata okrenutih energiji vetra, a sve veća tržišna konkurencija kada je u pitanju energija sunca. U 2021. godini započeti su projekti, prvenstveno kroz lizing uslugu finansiranja solarnih panela, gde je prepoznata potreba tržišta i klijenata u segmentu zelene tranzicije.

Upravo vodeći se time, tokom ove godine, sklopljeno je partnerstvo sa fondom Green for Growth, na osnovu čega će uskoro domaćoj privredi biti dostupna kreditna linija u iznosu od 1.76 milijardi dinara, a koja treba da bude podrška oporavku zelenih projekata u Srbiji. Pored toga, Banka je pomogla refinansiranje vetroparka Alibunar, čime je potvrđena liderska pozicija u finansiranju energije vetra, dok u okviru UniCredit Lizinga postoji više aktivnih i aktuelnih projekata finansiranja solarne energije.

Vođeni vrednostima održivog razvoja i pre svega društvene odgovornosti, divizija za korporativno investiranje (u daljem tekstu: CIB divizija) je pored pojedinačnih infrastrukturnih projekata učestvovala i u inicijativama međunarodnih investicionih i razvojnih banaka. Ovi programi su namenjeni prevashodno segmentu malih i srednjih preduzeća koja imaju veoma važnu ulogu i uticaj kako na privredni tako i na društveni razvoj. CIB divizija nastavila je da prepoznaje potrebe i podržava razvoj ovog segmenta omogućavajući lakši pristup izvorima finansiranja, doprinoseći tranzicionom uticaju.

Tranzicioni uticaj postiže se kroz kreditne linije i garancijske instrumente koji se vezuju za sredstva EU, vlade zemalja članica EU, Vlade Srbije i različitih donatorskih sredstava koji streme socijalnim i ekološkim ciljevima, kao i ukupnom napretku ekonomije.

Pomenuti ekološki ciljevi služe podršci na putu ka zelenoj tranziciji. Zahvaljujući podršci EU, Vlade Nemačke i drugih donatora, ostvaruje se uticaj kroz namenske kreditne linije od EBRD, KfW, i GGF. Funkcija je finansiranje projekata koji smanjuju upotrebu energije i emisiju ugljen-dioksida podsticanjem energetske efikasnosti. Klijenti na koje se odnosi finansiranje nalaze se u rasponu od fizičkih lica do velikih projekata obnovljivih izvora energije. Takođe, prihvatanjem EU standarda, preduzeća će biti konkurentnija na EU tržištu, što vodi ka povećanom potencijalu za izvoz krajnjih proizvoda na zahtevna tržišta u pogledu kvaliteta robe.

Zaštita životne sredine

U saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), CIB divizija je u protekloj godini kroz EBRD Competitiveness program obezbedila malim i srednjim preduzećima kombinaciju zajmova, podsticaja kao i tehničku pomoć za jačanje znanja iz stručnih oblasti. Sredstva su korišćena za razvoj tehnologije, procesa ili usluga, naročito onih koji se odnose na poboljšanje kvaliteta proizvoda, očuvanje zdravlja i sigurnosti kao i usklađivanja sa ekološkim standardima Evropske unije. Ovakav način finansiranja omogućava kompanijama bolju konkurentnost i lakšu trgovinu kako u regionu tako i u zemljama članicama EU, kroz ciljana ulaganja podržana grantovima. **U 2021. godini više od 80% ukupnog iznosa kreditiranja podržalo je investicije u zelene tehnologije i energetske efikasnosti kroz 34 realizovana ugovora, CIB divizija je uspešno plasirala kredite u ukupnom iznosu od 9.9 MEUR.**

UniCredit Lizing takođe je učestvovao u programu EBRD-a, finansiranja investicija koje su usklađene sa EU standardima u oblasti ekologije, energetske efikasnosti, javnog zdravlja i sigurnosti i koje doprinose boljem kvalitetu proizvoda važnih za očuvanje zajednice. **Od početka godine finansirano je ukupno 90 kompanija za nabavku vozila i opreme, u ukupnom iznosu od 16 MEUR, a najviše iz oblasti transportne industrije, poljoprivrede i građevinarstva.**

Kroz GEFF program u okviru EBRD inicijative, a koji obezbeđuje sredstva za finansiranje energetske efikasne tehnologije UniCredit Lizing je uspešno plasirao 20 MEUR koji su bili na raspolaganju, kroz 248 lizing ugovora. Ove investicije u zelenu ekonomiju uključuju kombinaciju elemenata iz oblasti energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije i efikasnog korišćenja resursa (uključujući efikasno korišćenje vode i smanjenje otpada), doprinoseći tako većoj otpornosti na efekat klimatskih promena, smanjenju zagađenja i zaštiti prirodnih resursa kao što su reke, jezera, šume.

Banka je takođe korisnik fondova nemačke KfW banke, a tokom 2021. godine fokus je bio na kreditnim linijama koje doprinose smanjenju emisija ugljen-dioksida. Naime, uz finansiranje mašina i mehanizacije koje umanjuju CO2 emisije za više od 20% u odnosu na staru mašinu koja se otuđuje, klijent dobija grant u iznosu od 10% od iznosa finansiranja. Ova mogućnost je korišćena u najvećoj meri za finansiranje poljoprivredne mehanizacije, a plan je da se to dalje proširi i na drugu opciju koju ova linija nudi, a to je energetska efikasnost, sa fokusom na projekte za obnovljive izvore energije.

Socijalna i kadrovska pitanja

Socijalna pitanja

Sprovedenje ESG taktika na nivou UniCredit Bank Srbija AD/Leasing/Partner

UniCredit Banka Srbija je i u 2021. godini nastavila sa sprovođenjem svoje strategije društveno odgovornog poslovanja. Osim uključivanja zaposlenih u različite volonterske aktivnosti, doprinosi borbi protiv posledica pandemije virusa COVID-19, Banka je svoj jubilej – 20 godina poslovanja u Srbiji započela upravo društveno odgovornim projektom. Pored niza inicijativa usmerenih na podršku i osnaživanje partnera u lokalnim zajednicama, Banka je svoj uticaj ostvarila i kroz uvođenje koncepta Social Impact Banking, koje je otvorilo mogućnost korišćenja bankarskih proizvoda još većoj grupi klijenata koji ne mogu ostvariti pravo na dodatno finansiranje po tržišnim uslovima.

Ključne politike u oblasti socijalnih pitanja

- Radno uputstvo za sponzorstva i donacije
- Globalna politika o bankarstvu sa pozitivnim uticajem

Globalna politika UniCredit Banke ima za cilj da objasni pojam i način funkcionisanja inovativnog koncepta poslovanja Banke pod nazivom Social Impact Banking, koje reguliše aktivnosti Banke u domenu podrške razvoju lokalnih zajednica, a kroz sledeće oblasti: 1. mikrokreditiranje, 2. impact financing, 3. finansijsku edukaciju i volonterski rad.

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2021.

Dve decenije pokrećemo dobre stvari

Za manje od dva meseca od kada je UniCredit Banka započela svoju kampanju „20 godina se zajedno trudimo da pokrećemo dobre stvari“, kojom zajedno sa klijentima obeležava dvadesetogodišnjicu poslovanja u našoj zemlji, sakupljeno je više od 13 miliona dinara. Novac će, u saradnji sa Ministarstvom zaštite životne sredine Republike Srbije, biti opredeljen za projekte očuvanja životne sredine i prirodnih resursa naše države, kroz ulaganje u nacionalne parkove, specijalni rezervat prirode i spomenike prirode. Tokom novembra i decembra 2021. godine, UniCredit Banka je od svakog realizovanog keš kredita i kredita za obrtna sredstva u tom periodu, a u vrednosti većoj od 200.000 dinara, izdvajala po 2.000 dinara za pomenute projekte.

Dodatna podrška u vanrednim okolnostima

U vremenima poput ovih, kada je pandemija i dalje zastupljena važno je da budemo jedinstveni i da kao odgovorni član zajednice u kojoj poslujemo, primerom pokažemo koliko je važno da svako da svoj doprinos, ujedno motivišući i druge na solidarnost.

Apelima lekara i epidemiologa da je vakcinacija najbolji način da se pandemija zaustavi priključila se i UniCredit Banka Srbija. Težeći da doprinese naporima vlade i društva, da se imunizacija protiv zaraze COVID-19 omasovi, prvenstveno u kategoriji populacije mladih, UniCredit Banka nagradila je sve studente koji su u našim odabranim ekspoziturama potvrdili da su se vakcinisali.

Finansijski rečnik

Pored podrške udruženju „Dostignuća mladih“ kroz koje zaposleni mentorsko-volonterskim aktivnostima pomažu srednjoškolicima da bolje razumeju svet biznisa i finansija, krajem prošle godine pokrenuta je i inicijativa pod nazivom „Finansijski rečnik“, koji su kreirali zaposleni u UniCredit Banci. Na ovaj način ostvarena je želja da se na zanimljiv, atraktivan i mladima blizak i razumljiv način doprinese finansijskom opismenjavanju srednjoškolske i studentske populacije. Zahvaljujući ovim programima i inicijativama, kroz osnove finansijskog poslovanja i edukacije prošlo je više hiljada mladih, srednjoškolaca i studenata.

Saradnja sa UniCredit Fondacijom

Zajedno sa UniCredit Fondacijom sa sedištem u Milanu, i u 2021. godini organizovan je konkurs pod imenom „Svako dete je jednako važno“, u okviru kojeg su dodeljena bespovratna sredstva neprofitnim organizacijama koje se bave problemima i podrškom dece, u ukupnom iznosu od 45.000 evra. Nagrađene su sledeće neprofitne organizacije:

Socijalna i kadrovska pitanja

- Novak Đoković Fondacija sa projektom „Feel to Heal“;
- Beogradski razvojni centar - BERC i projekat „Sad je bitno“;
- Kulturni centar LAB, sa temom „Od stigmatizacije do integracije“;
- Centar za socijalno preventivne aktivnosti - GRiG i projekat „Nisam problem, imam problem“.

U narednoj godini nastaviće se sa pružanjem podrške lokalnim zajednicama i partnerima kako bi se doprinelo unapređenju uslova života različitih kategorija stanovništva. Ukoliko situacija sa virusom COVID-19 dozvoli, biće ponovo pokrenuto uživo organizovanje volonterskih aktivnosti, ali i da iste budu komunicirane putem novih kanala komunikacije, sa jasnom težnjom da što veći broj zaposlenih bude uključen u projekte koji daju pozitivan uticaj zajednici čiji je Banka neraskidivi deo.

Banka sa društvenim uticajem

Kao finansijska institucija – UniCredit Banka ima mogućnost da kroz ponudu inkluzivnih rešenja i finansijskih proizvoda direktno odgovori na socijalne izazove u društvu sa kojima se suočavaju određene ranjive grupe stanovništva i delovi privrede, usled svog ograničenog pristupa finansiranju pod komercijalnim uslovima. Bankarski proizvodi iz ove kategorije imaju za cilj da podrže zapošljavanje mladih i žena, sa specijalnom pažnjom na mikro preduzeća i preduzeća u početnoj fazi razvoja (start-up preduzeća). Podrška za poslednje pomenute je kanalisana kroz **EIF garancijske instrumente – EaSI** (Program za zapošljavanje i socijalnu inovaciju), koji Banka nudi klijentima od 2021. godine i skoncentrisan je na mikro preduzeća i posebno kroz **Program za razvoj preduzeća i inovacija Zapadnog Balkana (WBEDIF)** namenjen malim i srednjim preduzećima po EU definiciji, a koji je prisutan u ponudi banke od 2019. godine. Plasmani mikro preduzećima zauzimaju posebno mesto i u ovom programu. U odnosu na redovne uslove kreditiranja dolazi do umanjenja kamatne stope, naknade i zahtevom za kolateralom za korisnike kredita. Navedeni instrumenti obezbeđuju garanciju omogućavajući više kredita krajnjim korisnicima.

Takođe, poseban bankarski proizvod fokusiran je na održivi razvoj i socijalnu koheziju, koji će omogućiti bespovratna sredstva u formi povraćaja novca klijentima koji ispune dogovorene socijalne ciljeve je u konačnoj fazi pripreme. Rad na razvoju proizvoda odvija se pod pokroviteljstvom Evropske investicione banke, koristeći sredstva o okviru **Inicijative za jačanje ekonomske otpornosti (ERI)** i biće ponuđen na tržištu u prvoj polovini 2022. godine.

Program Social Impact Banking predstavlja još jedan način da se izgradi pravičnije i inkluzivnije društvo. Cilj programa je da prepozna, finansira i promovise osobe i preduzeća koja pozitivno utiču na društvo. Bankarstvo sa pozitivnim uticajem (Social Impact Banking) je model baziran na tri glavne oblasti: Mikrokreditiranje, Impact Financing-u i Finansijskoj edukaciji koja se odvija uz podršku volonterskog rada zaposlenih u UniCredit Banci.

Divizija korporativnog investiranja fokusira se na podizanje pozitivnog uticaja u društvu (tzv. impact financing) kroz finansiranje projekata i aktivnosti koje, pored ekonomske dobiti, imaju nameru da generišu pozitivan i merljiv društveni uticaj.

U tom svetlu, UniCredit Banka Srbija ostvarila je saradnju sa Evropskom investicionom bankom (EIB) uz podršku Frankfurtske škole za finansije i menadžment sa ciljem realizacije ovog projekta u okviru koga će glavni fokus biti na podršci Banke i klijenata radi podizanja društvenog uticaja kroz podršku za:

- Jednakost žena u kompanijama (Gender Equality);
- Uključivanje većeg broja mladih u radni odnos (Youth Inclusion);
- Uključivanje osoba sa invaliditetom kao i onih koji su tradicionalno marginalizovani u okviru šire društvene zajednice (Social Inclusion).

Kroz mikrokreditiranje Banka nastoji da podrži razvoj malih biznisa i to ne samo kroz finansijske usluge, već i kroz savetovanje i negovanje dobrih odnosa sa klijentima, jer se veruje da se to nalazi u temelju razvoja poslovanja. Na ovaj način, kompanija želi da utiče na stvaranje pozitivnog okruženja i podrži svoje klijente kroz specijalne usluge koje su kreirane prema njihovim potrebama i mogućnostima.

Podrška konkurentnosti i povećanju produktivnosti i time napretku ekonomije postiže se kroz ponudu preostalih garancijskih instrumenta, kroz dva projekta **EIF: InnovFin** – finansiranje za inovativna mala i srednja preduzeća i preduzeća srednje tržišne kapitalizacije, prisutan u Banci od 2016. i **Cosme - program za mala i srednja preduzeća**, koji je u ponudi banke od 2017. godine. Cosme program omogućava kredite do iznosa od 150.000 evra i deo je strategije pružanja podrške održivom rastu privrede. Klijentima kojima su potrebni krediti za obrtna sredstva ista mogu uzimati na ročnost preko 3 godine.

Socijalna i kadrovska pitanja

Odgovornost prilikom odabira dobavljača

Segment održivosti integrisan je i u odabir dobavljača sa kojima Banka saraduje. U ove svrhe koristi se kvalifikacioni upitnik, a svaki dobavljač je u obavezi da pomenuti dokument popuni kako bi se kvalifikovao da postane dobavljač UniCredit Banke. Deo ovog upitnika čini i sekcija „Zahtevi za održivost“ koja se sastoji od minimalnih zahteva iz oblasti održivosti koje potencijalni dobavljač treba da ispunjava. U upitniku se traži dostavljanje sledećih podataka: postojanje politike zaštite životne sredine; usklađenost sa osnovnim principima Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija; usklađenost za zahtevima MOR-a; usaglašenost sa lokalnom regulativom u oblasti zaštite životne sredine; obelodanjivanje aspekata relevantnih za zaštitu životne sredine proizvoda i usluga koje dobavljač prodaje ili nudi; da li kompanija podleže reviziji u skladu sa standardom ISO 19011; potvrda da se protiv kompanije ne vode postupci povezani sa prekršajem radnih prava i zakona iz oblasti zaštite životne sredine. **Tokom 2021. godine ukupno 133 dobavljača je uspešno ispunilo kriterijume iz upitnika.**

Kadrovska pitanja

Sprovođenje ESG taktika na nivou UniCredit Bank Srbija AD/Leasing/Partner

Četiri bitna pravca upravljanja ljudima, kroz realizaciju strategije, suštinski su usmerena na četiri ključna domena ljudskih resursa i strukturirana su na sledeći način:

- Upravljanje i planiranje radne snage, podržavanje osnovnih principa uzajamnog poštovanja i fer poslovanja, transparentnog načina rada i otvorene komunikacije; određivanje kompenzacije u skladu sa merilom tržišta rada, a sve u smislu novih zahteva okruženja, digitalizacije, a posebno promenom pristupa i poimanja načina poslovanja;
- Poboljšane radnih veština, podsticanjem zahteva za ličnim razvojem zaposlenih, kako treningom, osposobljavanjem i obukom, tako i sprovođenjem prekvalifikacije i usvajanjem novih veština. Takođe, osvežavanje timova mladima, putem pristupanja programu za mlade koje je odobrila vlada sprovođenjem višegodišnjih planskih strategija zapošljavanja;
- Bolje funkcionisanje operativnog modela, sa posebnim fokusom na smanjenje fluktuacije zaposlenih i bolju organizaciju modela rada i organizacije kao celine, i dalje poboljšanje mobilnosti unutar Grupe;
- Pravednost, rodna ravnopravnost i promovisanje interno jednakih mogućnosti za sve zaposlene.

Ključne politike u oblasti kadrovskih pitanja

Usklađenost poslovanja sa regulatornim zahtevima je važan deo korporativne filozofije Banke, a menadžment je direktno zadužen za ovaj aspekt.

U cilju sprovođenja napred opisane strategije, Sektor ljudskih resursa sprovodi odgovarajuće aktivnosti u skladu sa strateškim dokumentima Banke koji se odnose na različite oblasti odgovornosti prema zaposlenima:

- Okvir za HR politike
- Pravilnik o radu UniCredit Banke
- Politika zarada i naknada
- Globalna pokretljivost zaposlenih
- Obuka zaposlenih
- Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2021.

Ponašanje zasnovano na UniCredit vrednostima i lična odgovornost menadžmenta i zaposlenih spadaju u osnovne principe i usađeni su duboko u vrednosti kompanije. Promovisanjem osnovnih postulata: saradnja i sinergija, fokus na ono što je bitno, disciplina i usmerenost na postizanje rezultata, gradi se fer i funkcionalan odnos između zaposlenih međusobno, kao i njihov zajednički odnos prema radu.

Uspeh UniCredit-a je uglavnom zasluga visoko kvalifikovanih i motivisanih zaposlenih u kompaniji, jer inovacije dolaze od samih zaposlenih koji su posvećeni radu i kompaniji. To je razlog zašto se osposobljavanje i stručno usavršavanje, kao i promocija i razvoj talenata, menadžera i stručnjaka, sprovodi kontinuirano.

Socijalna i kadrovska pitanja

Podsticanje mlade generacije promocijom talenata, napredovanjem, usavršavanjem i radom u UniCredit Grupi, u drugim zemljama članicama, daje zaposlenima atraktivne mogućnosti za profesionalno napredovanje u karijeri, kao i osećaj postizanja ličnog uspeha.

Razvoj zaposlenih se sprovodi, osim kroz mogućnosti napredovanja i razvoja karijere, i kroz obezbeđivanje planova ličnog razvoja, davanjem benefita, obukama, nagrađivanjem u skladu sa radom i negovanjem kulture jednakosti i poštovanja drugih.

Radno okruženje u vreme pandemije

Prateći moderne trendove, a naročito u vreme epidemije virusa COVID-19, Banka je među prvima na tržištu organizovala rad na bezbedan način i na daljinu, poštujući sve predložene mere bezbednosti, kako bi se sačuvalo zdravlje zaposlenih. Ono što se posebno ističe je timski duh koji se pokazao kao jedna od naših najvećih vrednosti kao i fleksibilnost da se u kratkom roku prilagode drugačijem režimu rada i nastave da jednako uspešno organizuju dnevne aktivnosti.

Smatra se da su ovome značajno doprineli fleksibilni uslovi rada koji su praktikovani u prethodnom periodu kao i svest svakog zaposlenog o ličnoj odgovornosti, te da je uspeh poslodavca i njihov lični uspeh.

Ocena učinka zaposlenih i razvoj

U UniCredit Banci svi zaposleni imaju mogućnost da učestvuju u kreiranju ličnih planova razvoja, a formalno ocenjivanje radnog učinka i individualnog razvoja sprovodi se, takođe za sve zaposlene, jednom godišnje. Na kraju svake godine, za svakog zaposlenog definišu se ciljevi za narednu godinu. Finalna ocena realizacije ciljeva, postignutih uspeha i izazova u prethodnoj godini, procenjuje se na sastanku zaposlenog i nadređenog u prvom kvartalu naredne godine. Procena učinka uključuje i ocenu kompetencija, a iz ukupne ocene učinka procenjuju se mogućnosti za razvoj karijere i ukupne ugovorene zarade.

Zarade zaposlenih u Banci obračunavaju se u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu, tako da nema razlike u neto zaradama zaposlenih kod Poslodavca, već je neto zarada ista za puno radno vreme bez obzira na polnu strukturu zaposlenih. Redovno se prati i analizira situacija na tržištu i kod konkurencije, pa su zarade u skladu sa trendom na tržištu i benefitima koje pruža bankarski sektor. Visina zarade u skladu sa tržišnim uslovima i doprinosom zaposlenog rezultatu kompanije je za UniCredit imperativ u upravljanju kompenzacijama i nagrađivanju prema učinku.

Bezbednost i zdravlje na radu

O bezbednosti i zdravlju na radu u UniCredit Banci brinu se Sektor ljudskih resursa i Direkcija za upravljanje i održavanje poslovne imovine i opšte poslove.

Banka je angažovala eksternu firmu koja je specijalizovana za bezbednost i zdravlje na radu i iz koje je imenovano lice za bezbednost i zdravlje na radu.

U skladu sa Zakonom i prema dinamici koja je neophodna, sprovodi se organizacija obuke o bezbednom i zdravom radu, osnovna obuka zaposlenih iz oblasti zaštite od požara, obuke za pružanje prve pomoći (za koje se osposobljavaju svi rukovodioci i manji broj drugih zaposlenih), merenje mikroklimе, ispitivanje električnih instalacija, simulacija postupka zaštite od požara.

Bezbednost i zdravlje na radu odvija se u skladu sa Pravilnikom o bezbednosti i zdravlju na radu, u skladu sa kojim su, za vreme trajanja pandemije virusa COVID-19, doneti i Protokol rada u UniCredit Banci tokom epidemije i Plan primene mera za sprečavanje i širenje pojave epidemije virusa COVID-19.

Zdravstvena zaštita

U skladu sa potrebama koje nameće okruženje i trenutna epidemiološka situacija, zaposlenima se obezbeđuje paket zdravstvenih usluga koji uključuje sistematski pregled i odabir drugih specijalističkih pregleda lekara specijalista, prema potrebama zaposlenih, o trošku Banke. Ulaganje u bezbednost i zdravlje i prevenciju bolesti, dovodi do zadovoljstva zaposlenih, veće posvećenosti radu i sveukupnom blagostanju zaposlenih. Zdravstvena zaštita ne podrazumeva samo jedan sistematski pregled godišnje, kao što je to najčešće slučaj na tržištu, već podrazumeva mogućnost da zaposleni samoinicijativno koriste specijalističke usluge lekara tokom cele godine prema potrebi i do limita od 117.000 RSD po zaposlenom. Pregledi stomatologa i oftalmologa su takođe uključeni u paket. Pored toga, Banka je obezbedila i članovima porodice zaposlenih mogućnost da, po povoljnijim uslovima, mogu obezbediti iste vrste lekarskih usluga u određenoj lekarskoj ustanovi. I u 2021. godini, Banka je za svoje zaposlene nastavila praksu besplatnog online psihološkog savetovanja, kao i paket podrške za svakog zaraženog člana tima koji je zaposlenima stizao na kućnu adresu.

Socijalna i kadrovska pitanja

Kada je reč o profesionalnim oboljenjima kojima zaposleni mogu biti izoženi zbog dugotrajnog sedenja i rada za računom, kao i zbog najzastupljenijih bolesti modernog društva, organizovane su online predavanja savetodavnog karaktera od strane eksperata iz različitih oblasti medicine (prevencija kancera, ergonomija radnog mesta, izazovi u roditeljstvu i sl.)

Ostali benefiti

Takođe, Banka je nastavila da primenjuje ranije usvojene beneficije i inicijative poput slobodnog dana za rođendan, slobodnog dana za zaposlene čija deca polaze u prvi razred osnovne škole, i podrške roditeljstvu, a uvedena je i mogućnost da otac novorođenog deteta odabere da prvih mesec dana po rođenju deteta radi pola radnog vremena, uz srazmernu zaradu (do sada je ova mogućnost bila obezbeđena samo majkama koje se vrate sa porodijskog odsustva).

Usavršavanje i obuke

Zaposleni u UniCredit Banci veruju da je znanje retka stvar koja se deljenjem umnožava. Neguje se kultura učenja i razvoja, kroz posvećenost realizaciji treninga koji se nalaze u razvojnim planova svih zaposlenih. Talenti se dodatno neguju kroz posebno kreirane programe, a postoji nastojanje da se održi visok nivo kvaliteta fakultativnih inicijativa.

U 2021. godini, Banka je posvetila posebnu pažnju razvoju liderskih veština i talenata banke i motivisanju i zadržavanju zaposlenih koji ostvaruju visoka postignuća i poseduju potencijal za dalji razvoj.

U saradnji sa eksternim konsultantskim kućama tokom 2021. organizovane su brojne radionice i obuke. Kada je menadžment tim Banke u pitanju, razvojni programi bili su fokusirani na unapređenje liderskih veština i efektivno vođenje sastanka na daljinu, dok je za organizacione delove Banke koji rade sa klijentima fokus bio na unapređenju prezentacionih i prodajnih veština. U ovoj godini organizovane su radionice namenjene svim nivoima menadžmenta u organizaciji, na temu efektivnosti i sastanka u režimu rada na daljinu, a radi poboljšanja međusobne komunikacije, prevazilaženja izazova i boljeg razumevanje potreba članova tima prilikom rada na daljinu. Paralelno sa tim, u cilju ojačavanja liderskih veština i pružanju adekvatne podrške liderima, Sektor ljudskih resursa je u saradnji sa globalnim pružaocem usluga bio fokusiran na program mladih talenata Banke, budućih lidera, težeći da osnaži i poveća njihove digitalne i liderske veštine u eri konstantnih tržišnih promena.

U 2021. godini Sektor ljudskih resursa nastavio je program započet u prethodnim godinama koji za cilj ima podršku i osnaživanje žena lidera u organizaciji kroz pružanje podrške na putu ličnog rasta i daljeg napretka u karijeri. Ovaj pragmatični program podržava izgradnju ženskog liderstva na prvom mestu.

Početak 2021. završen je program akademije za sve pozicije u prodajnoj mreži Sektora za poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima. Program teži kreiranju sistematizovanog i unificiranog prodajnog pristupa u mreži ekspozitura, sa izmenom stila komunikacije sa većim razumevanjem potreba klijenata, ali i poboljšanje prodajnog rezultata.

Nastojeći da se na adekvatan način osnaže i podrže zaposleni u ostvarivanju svojih poslovnih ciljeva i unapredi njihov radni učinak, Sektor ljudskih resursa podržao je zaposlene u poboljšanju njihovih ekspertskih i socijalnih veština organizovanjem i održavanjem različitih obuka, dodeljivanjem domaćih i stranih sertifikata, organizovanjem međunarodnih seminara i konferencija koje su zaposlenih pohađali tokom 2021. godine.

U tom smislu, posvećeno je 2.000 MND za online interne i eksterne treninge koji se odnose na razvoj i preko 1.500 MND obaveznih treninga koji se odnose na compliance kulturu i ICT bezbednosti.

Teme koje su bile u fokusu odnose se, između ostalog, na:

- efektivne veštine prezentacije za Kreditni odbor;
- eksterni trening za populaciju zaposlenih u Sektoru za korporativno i investiciono bankarstvo;
- efektivni sastanci;
- trening za sve zaposlene iz Centrale i za regionalne menadžere u nameri da se razviju veštine oko organizacije u vođenju sastanaka na daljinu;
- trening za novozaposlene;
- ulazna obuka za novozaposlene;
- regulatorno zahtevani treninzi kao što su: Protivpožarna bezbednost i obavezne obuke za predstavnike u osiguranju u filijalama radi licenciranja;

Socijalna i kadrovska pitanja

- lokalni talent program
- prodajni trening za retail sektor
- IT trening
- digitalno osveščivanje i razvoj
- inicijalni grupni trening za članove menadžment tima

Sve ovo ukupno je rezultiralo u obezbeđenih 24.350 sati treninga zaposlenih.

Podrška mladima

Otpočinjanje profesionalne karijere sticanjem prvih praktičnih znanja i iskustava na stručnim praksama od izuzetne je važnosti za mlade, pre svega jer im pomaže da se što bolje pozicioniraju na kompetitivnom tržištu rada.

UniCredit Banka nastoji da saradnjom sa obrazovnim institucijama pomogne mladima da načine prve profesionalne korake i naviknu se na rad u poslovnom okruženju.

U 2021. godini UniCredit Banka je drugu godinu za redom uspostavila saradnju sa Računarskim fakultetom Univerziteta u Beogradu radi stipendiranja najboljih studenata, gde će, izabranom studentu nakon završenog studijskog programa, koji se stipendira na osnovu ove saradnje, ponuditi radno angažovanje u Banci.

Globalna pokretljivost

U UniCredit-u se veruje da svaki glas, kultura i iskustvo obogaćuju raznolikost ideja koje inspirišu rast i pozitivne promene.

Međunarodna rasprostranjenost omogućava globalnu saradnju i timski rad kako kroz različite sektore, tako i među različitim zemljama.

Ono po čemu je Grupacija jedinstvena jeste upravo ujedinjenost u različitosti.

Različitosti podstiču otvorenost, fleksibilnost, toleranciju i nova znanja, perspektive i ukuse. Koliko je uspešan tim koji čine različiti profili najbolje potvrđuju uspešni rezultati i zadovoljni klijenti, i tako iz godine u godinu.

Povećanje funkcionalnosti operativnog modela i smanjenje fluktuacije

Činjenica je da je lokalno, ali i na nivou Grupe prisutan trend transformacije, te se i modeli i obrasci poslovanja menjaju, a kako bi se to zaista i desilo, UniCredit Banka Srbija i u organizacionom smislu prati ove transformacije.

Cilj promena koje se sprovode, a koje podrazumevaju simplifikaciju strukture, jeste u službi osnaživanja Banke, postizanje veće fleksibilnosti, izgradnja kulture lične odgovornosti svakog zaposlenog pojedinačno, pojednostavljenje procesa i obezbeđivanje veće povezanosti i interakcije između kolega, kako bi se na taj način dobilo na brzini, kvalitetu, a samim tim i zadovoljstvu klijenata i zaposlenih.

Poslovanje UniCredit Banke je strukturirano i njime se dinamički upravlja, uz demonstraciju sposobnosti za brzo reagovanje i brži odgovor na nove prilike i izazove.

Da bi ovo ostvarila, Banka teži da uspostavi manje hijerarhije u odnosima i zaduženjima, a više konkretne i efektivne komunikacije, angažovanja i vidljivosti svačijeg rada, manje birokratije i nepotrebnih procedura u radu, a više prostora za kvalitativni pristup koji daje realnu vrednost, brže donošenje odluka, a manje preopterećenosti poslom i veće zadovoljstvo na radnom mestu, te zaokretom ka kulturi rada zasnovanoj na kvalifikacijama naših kadrova, jačanju njihovih ekspertiza i prostoru za dalji profesionalni razvoj.

Pravednost, rodna ravnopravnost i promovisanje interno jednakih mogućnosti za sve zaposlene

Banka je u 2021. godini, vodeći računa o zakonskim normama, stručnosti i osposobljenosti pri zapošljavanju, aktivno radila na očuvanju i unapređenju uspostavljene rodne ravnoteže. Posebna pažnja, pridaje se jednakosti na radnom mestu, te pružanju jednake šanse ženama i

Socijalna i kadrovska pitanja

muškarcima u pogledu napredovanja u karijeri i ličnog razvoja, o čemu svedoči i činjenica da **žene zauzimaju 4 od ukupno 7 pozicija u Izvršnom odboru Banke.**

Svest o potrebi rodne ravnopravnosti zaposlenih je na zadovoljavajućem nivou i ovoj temi se posvećuju brojne aktivnosti.

U Banci ne postoji potreba pravljenja razlika po polu za potrebe zasnivanja radnog odnosa.

Pravo na porodijsko odsustvo imaju svi zaposleni, a posebno podržavamo povratak svojih koleginica i kolega na radno mesto po isteku porodijskog odsustva. U cilju sprovođenja svega postavljenog, Banka je imenovala svog lokalnog menadžera za kulturu različitosti i inkluzivnosti (Diversity Manager). Ova politika je način da se i dalje nastavi sa fer pristupom i obezbeđivanjem pravičnog radnog okruženja punog poštovanja, u kojem žene i muškarcima imaju jednake mogućnosti i prava, i čiji rad se vrednuje na osnovu ličnih zasluga i potencijala, bez obzira na pol i druge lične karakteristike. Uvažavanje različitosti je važan deo Strateškog plana za podsticanje rasta, osećaja pripadnosti UniCredit Grupi i stvaranja konkurentne prednosti.

Lična posvećenost i snažna odgovornost imaju izuzetnu važnost za stvaranje pozitivnog radnog okruženja i promene načina razmišljanja do stvarne kulturne promene.

U skladu sa tim, za sve zaposlene na rukovodećim pozicijama omogućena je posebna obuka pod nazivom „Nesvesna pristrasnost“. Šira svest i razumevanje ove pojave čini radno okruženje inkluzivnijim, jer se tokom ove obuke uči kako da ne se ne podleže svojim i tuđim predrasudama. Kada postoji svest o tome da smo možda nesvesno pristrasni, to zapravo može postati naša snaga.

Zahvaljući strateškom pristupu, **u Banci žene čine skoro 65% od ukupnog broja zaposlenih**, a što je još važniji podatak, **procenat žena na rukovodećim pozicijama je iznad 50%**. Težnja je na postizanju titule jednog od najboljih poslodavaca u Srbiji, a kako bi se taj cilj ostvario, neophodno je konstantno ulagati u različitost i rodnu ravnopravnost kroz brojne inicijative.

Na dan 31.12.2021. godine polna struktura zaposlenih u UniCredit Banci je kako sledi:

Opis	Ukupan broj	Žene	Muškarci
Broj zaposlenih	1342	884	458
Rukovodeća radna mesta	137	71	66
Izvršilačka radna mesta	1205	813	392
Žene na porodijskom odsustvu	41	41	0
Žene koje su se vratile sa porodijskog	17	17	0

Tokom 2021. godine ukupno je 41 koleginica iskoristila pravo na korišćenje porodijskog odsustva. U toku iste godine 17 koleginica se vratilo na svoja radna mesta nakon okončanja porodijskog odustva započetog u 2020. godini.

U 2019. godini započet je program pod nazivom „Women empowered“ koji ima za cilj osnaživanje žena u razvoju njihove karijere. Druga generacija je svoj program završila u 2021. godini. Svaki trenutak u karijeri može biti stepenica ka nečemu novom, a promene koje živimo već danas, mogu postati deo sveobuhvatnog plana ka ispunjenju ličnih potencijala. Važno je da uvek koračamo napred ka razvoju. Talenat, snaga, empatija, samopouzdanje, samo su neki od motiva koji krase našu zajednicu Hrabrih žena.

Ponosni smo na to što nakon porodijskog odsustva mame mogu da rade 4 sata dnevno kako bi period odvajanja od deteta bio što bezbolniji, a ova pogodnost omogućena je od 2021. godine i tatama u prvom mesecu po rođenju deteta. Ravnoteža između privatnog i poslovnog života je veoma važna, te je iz tog razloga omogućeno da za polazak deteta u prvi razred roditelji dobijaju slobodan dan, rad od kuće kao i fleksibilno radno vreme.

Zaštita ljudskih prava

Sprovođenje ESG taktika na nivou UniCredit Bank Srbija AD/Leasing/Partner

Etika i poštovanje

Ove vrednosti ujedinjaju i definišu kulturu UniCredit Grupe: način na koji se odlučuje i kako se te odluke sprovode. Zajedno, one predstavljaju evoluciju Povelje o integritetu. Jedan jednostavan vodeći princip pomaže da živimo u skladu sa ovim vrednostima svakodnevno, u svakom delu poslovanja: Uradi pravu stvar!

Uradi pravu stvar!

Primena ovih vrednosti i vodećih principa u svemu što kompanija radi, u svakom momentu, podržava put da postanemo Banka kakva želimo da budemo:

- „Etika i poštovanje“ usmeravaju interakcije svih kolega, širom Grupe
- „Etika i poštovanje“ ističu promociju različitosti i ravnoteže između privatnog i poslovnog života kao ključne za našu Grupu
- „Etika i poštovanje“ osnažuju našu kulturu slobodnog izražavanja („speak up culture“) i štite protiv odmazde
- „Etika i poštovanje“ primenjuju se na sve poslovne politike Grupe o održivosti i interakciji sa klijentima
- „Etika i poštovanje“ označavaju pravедnost prema svim zainteresovanim stranama, u svakom trenutku, kako bi se postigli održivi rezultati

Okvir za HR politike UniCredit Banke predstavlja fundamentalni dokument, čiji se principi, implementirani kroz procedure, strogo poštuju u svakodnevnom poslovanju. Spomenuti dokument zasniva se na međunarodnim principima o ljudskim pravima, koji su obuhvaćeni Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima i Deklaracijom o osnovnim principima i pravima na radu Međunarodne organizacije rada.

UniCredit Banka obezbeđuje radno okruženje u kome nema diskriminacije, uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja, čime se štiti dostojanstvo zaposlenih i unapređuje bezbedna i profesionalna radna sredina koja razvija timski rad, različitost i poverenje.

Zabrana diskriminacije odnosi se na neposrednu i posrednu diskriminaciju s obzirom na pol, rođenje, jezik, rasu, boju kože, starost, trudnoću, zdravstveno stanje, invalidnost, nacionalnu pripadnost, veroispovest, bračni status, porodične obaveze, seksualno opredeljenje, političko ili drugo uverenje, socijalno poreklo, imovinsko stanje, članstvo u političkim ili sindikalnim organizacijama ili neko drugo lično svojstvo.

U tom smislu već na Induction day-u, prilikom onboarding-a novozaposlenih, posvećujemo određeno vreme upoznavanju kolega sa osnovnim postulatima na kojima posluje naša kompanija i principima poštovanja ljudskih prava kojih su dužni da se pridržavaju svi zaposleni.

Ključne politike u oblasti zaštite ljudskih prava

- Politika zabrane zlostavljanja seksualnog uznemiravanja i maltretiranja
- Politika zabrane preduzimanja bilo koje štetne radnje prema licu koje prijavljuje uzbunjivanje ili zlostavljanje

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2021.

Tokom perioda na koji se odnosi ovaj izveštaj, nisu realizovani značajniji projekti i inicijative u vezi sa zaštitom ljudskih prava.

Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem

Sprovođenje ESG taktika na nivou UniCredit Bank Srbija AD/Leasing/Partner

UniCredit Banka Srbije i njena podređena društva UniCredit Leasing i UniCredit Partner kao članovi UniCredit Grupe primenjuju princip nulte tolerancije u pogledu mita i korupcije. Lokalna bankarska Grupa ima pravila i mehanizme za zabranu plaćanja olakšica i ne dozvoljava bilo koja davanja javnim službenicima bez odobrenja.

Pristup borbi protiv mita i korupcije utvrđen je Poslovnim pravilom o borbi protiv korupcije i povezanim radnim upustvima. Poslovnim pravilom utvrđuju se minimalni standardi borbe protiv korupcije u celoj lokalnoj bankarskoj Grupi, primenom standarda UniCredit Grupe i lokalne regulative. Na osnovu ovih pravila, lokalni entiteti implementirali su efikasan Program borbe protiv korupcije.

U skladu sa internim pravilima, delo korupcije se definiše kao davanje, nuđenje, obećavanje, primanje, prihvatanje, zahtevanje ili traženje direktno ili indirektno novčane ili nenovčane i materijalne ili nematerijalne koristi u cilju sticanja ili zadržavanja neopravdane koristi, u obavljanju poslovnih aktivnosti, bez obzira na to:

- Da li je primalac domaće ili strano lice, javni funkcioner ili fizičko lice
- Gde je delo izvršeno;
- Da li je rezultat tog dela podržuje stvarnu neopravdanu korist ili neodgovarajuće izvršavanje delatnosti ili aktivnosti.

Svi zaposleni odgovorni su za poštovanje internih pravila i svih primenljivih antikorupcijskih zakona u obavljanju svojih dužnosti. Takođe, postoje mehanizmi za procenu rizika od podmićivanja i korupcije koji proizilaze iz saradnje sa različitim trećim stranama. Svi ugovori sa trećim stranama imaju adekvatne klauzule koje obezbeđuju poštovanje standarda nulte tolerancije.

Pravilima je propisano da su svi zaposleni dužni da prijave službeniku za borbu protiv korupcije ili direktoru Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja banke, sve slučajeve stvarnog ili pokušnog podmićivanja ili korupcije kojih postanu svesni, bilo da su ponuđeni, dati ili primljeni. Iako se sve prijave mogu podnositi u skladu sa utvrđenom internom procedurom, one se pre svega moraju podneti službeniku za borbu protiv korupcije, a kada je reč o sumnji na pranje novca, takođe i direktoru Odeljenja za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma. Propuštanje da se navedeno prijavi može dovesti do, u određenim jurisdikcijama, individualne krivične odgovornosti dotičnog zaposlenog, kao i izlaganja Banke ili Grupe potencijalnoj zakonskoj ili regulatornoj odgovornosti. Potencijalna dela mita i korupcije mogu se takođe prijaviti i u skladu s Poslovnim pravilom o uzbunjivanju.

Uspostavljeni su sledeći mehanizmi za praćenje efikasnosti pristupa sprečavanja mita i korupcije:

- procedure eskalacije za značajna i strateška pitanja;
- redovna obuka za sve zaposlene;
- kvartalni izveštaj menadžmentu o nivou rizika i rezultatima kontrola drugog nivoa;
- sprovođenje procene rizika;
- provere od strane interne revizije.

Poslednja dva mehanizma rezultiraju korektivnim aktivnostima za smanjenje rizika koje se moraju izvršiti na vreme kako bi se obezbedilo upravljanje identifikovanim rizicima.

Na kraju 2021. godine, oblast borbe protiv mita i korupcije u Banci pokazuje nizak nivo rizika kao rezultat procene rizika i kontrole drugog nivoa. Kao rezultat izvršenih aktivnosti nisu identifikovane korektivne mere.

Ključne politike u oblasti borbe protiv korupcije i podmićivanja

1. Globalna politika za borbu protiv korupcije
2. Grupna operativna instrukcija za borbu protiv korupcije
3. Radno uputstvo za borbu protiv korupcije

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2021.

U periodu za koji se sačinjava ovaj izveštaj, Banka i njena povezana društva nisu realizovala značajnije projekte u vezi sa borbom protiv korupcije i pitanjima u vezi sa podmićivanjem, osim redovnog online treninga koji se dodeljuje tokom cele godine svim novozaposlenima, i obavezan je za pohađanje.

Zaključak

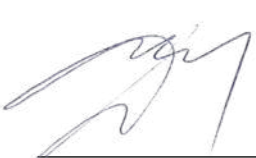
Banka budućnosti možemo da postanemo samo ako smo posvećeni održivosti i ako imamo želju da podržimo zajednice u kojima poslujemo. Održivost je u samom temelju i kulture UniCredita, ali je i u samoj osnovi našeg poslovanja. Kako na nivou Grupe, tako i na nivou lokalne banke, UniCredit svakodnevno jača svoje tri osnovne ESG poluge, a osim što kreditiramo klijente iz oblasti održivog poslovanja, ESG razvijamo i kroz konsultantski pristup. ESG je naš način da klijentima pružimo podršku da budu i postanu samoodrživi. Kao što smo svojevremeno bili pioniri, a potom postali lideri u finansiranju energije vetra, nadamo se da će svi naši napori i iskreno zalaganje na putu ka zelenoj tranziciji biti prepoznati po pozitivnom doprinosu koji želimo da damo i ostavimo u zajednici u kojoj poslujemo.

Beograd, 11. februar 2022. godine

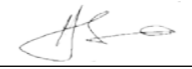
Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Dimitar Todorov
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Nenad Mijuca
Direktor Direkcije za strategiju, planiranje i
finansijsku kontrolu

Mirjana Kovačević
Direktorka Direkcije za računovodstvo

FINANSIJSKI IZVEŠTAJ 31.12.2021. GODINE IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Deloitte.

Deloitte d.o.o. Beograd
Terazije 8
11000 Beograd
Republika Srbija

PIB: 100048772
MB: 07770413

Tel: +381 (0)113812100
Faks: +381 (0)11 3812 112
www.deloitte.com/rs

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd

Misljenje

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: "Banka") i njenih zavisnih pravnih lica (dalje u tekstu, zajedno: "Grupa"), koji obuhvataju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2021. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, kao i napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito konsolidovano finansijsko stanje Grupe na dan 31. decembra 2021. godine i rezultate njenog poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Nase odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa Etickim kodeksom za profesionalne računovode Odbora za međunarodne etičke standarde za računovode (IESBA Kodeks) i etickim zahtevima koji su relevantni za nasu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji i ispunili smo nase druge eticke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za nase mišljenje.

Ostale informacije

Rukovodstvo Banke je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju ali ne uključuju konsolidovane finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima. Nase mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije.

U vezi sa nasom revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, nasa odgovornost je da procitamo ostale informacije i pri tom razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i konsolidovanih finansijskih izveštaja ili da li izgleda da nasa saznanja stečena tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogresna iskazivanja. U vezi sa konsolidovanim godišnjim izveštajem o poslovanju, sproveli smo postupke propisane Zakonom o računovodstvu Republike Srbije. Ti postupci uključuju proveru da li je konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju u formalnom smislu pripremljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije.

Na osnovu sprovedenih procedura, u meri u kojoj smo u mogućnosti da to ocenimo, izveštavamo da:

1. Informacije prikazane u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju za 2021. godinu su usklađene, u svim materijalno značajnim aspektima, sa priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima za godinu koja se završila 31. decembra 2021. godine.
2. Priloženi konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2021. godinu je pripremljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije.

Na osnovu poznavanja i razumevanja Banke i njenog okruženja stečenog tokom revizije, nismo utvrdili materijalno značajne pogresne navode u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i fer prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogresne iskaze, nastale usled prevare ili greske.

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi s poslovanjem u skladu sa nacelom stalnosti, obelodanjajući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Grupe.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno lice osnovano u skladu sa pravom Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske, i Među njegovih članova, od kojih je svaki zaseban i samostalan pravni subjekt. Molimo Vas da posetite [IDU1](#) za detaljniji opis pravne strukture Deloitte Touche Tohmatsu Limited i njenih društava članova.

© 2022 Deloitte

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Nas cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da konsolidovani finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogresne iskaze, nastale usled prevare ili greske; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži nase misljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogresne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogresni iskazi mogu da nastanu usled prevare ili greske i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticali na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vrsimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogresnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled prevare ili greske; osmisljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za misljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogresni iskazi koji su rezultat prevare je veci nego za pogresne iskaze nastale usled greske, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaoblavanje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmisljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja misljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Grupe.
- Vrsimo procenu primenjenih racunovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne racunovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao racunovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezanu obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje misljenje. Nasi zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, buduci događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Grupa prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vrsimo procenu ukupne prezentacije i sadržaja konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza u vezi sa finansijskim informacijama entiteta ili poslovnih aktivnosti u okviru Grupe kako bismo izrazili misljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima. Mi smo odgovorni za usmeravanje, nadzor i izvršenje revizije Grupe. Mi smo isključivo odgovorni za nase revizorsko misljenje.

Saopstavamo licima ovlascenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke internih kontrola koje smo identifikovali tokom revizije.

Beograd, 14. februar 2022. godine

Jelena Čvorović
Ovlašćeni revizor
Deloitte d.o.o., Beograd

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA 31.12.2021. GODINE

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA 2021. GODINU

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2021.	2020.* reklasifikovan
Prihodi od kamata	3.d, 7	15.524.904	15.754.548
Rashodi kamata	3.d, 7	(2.200.614)	(2.451.266)
Neto prihod po osnovu kamata		13.324.290	13.303.282
Prihodi od naknada i provizija	3.e, 8	8.805.522	7.125.746
Rashodi naknada i provizija	3.e, 8	(2.399.157)	(2.014.597)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		6.406.365	5.111.149
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3.f, 9	348.023	70.049
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3.g, 10	754.747	733.761
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	3.h, 11	-	864
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	3.h, 11	(6.504)	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 12	-	126.883
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 12	(229.352)	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3.k, 13	(2.782.818)	(3.890.813)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3.i, 14	31.264	23.527
Ostali poslovni prihodi	15	13.342	8.813
Ukupan neto poslovni prihod		17.859.357	15.487.515
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	16	(3.466.822)	(3.283.138)
Troškovi amortizacije	3.q, 3.r, 3.t, 17	(1.239.950)	(1.214.343)
Ostali prihodi	18	190.569	233.357
Ostali rashodi	19	(6.928.423)	(5.511.535)
Dobitak pre oporezivanja		6.414.731	5.711.856
Porez na dobitak	3.j, 20	(714.380)	(428.742)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	3.j, 37.2	262.263	100.414
Dobitak nakon oporezivanja		5.962.614	5.383.528
Rezultat perioda - dobitak		5.962.614	5.383.528
Dobitak koji pripada matičnom entitetu		5.962.614	5.383.528

* Određeni iznosi predstavljeni ovde ne odgovaraju iznosima iz finansijskih izveštaja za 2020. godinu i odražavaju izvršene reklasifikacije (Napomena 2f).

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Dimitar Todorov
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
 Za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine
 (U hiljadama dinara)

	Napomena	2021.	2020.
DOBITAK PERIODA		5.962.614	5.383.528
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
- Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava		4.774	5.734
- Aktuarski gubici		(5.699)	(27.481)
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
- Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		(3.097.587)	(1.391.647)
- Gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova		(81.207)	-
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	37.2	476.957	212.010
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	40.2	(2.702.762)	(1.201.384)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		3.259.852	4.182.144
Ukupan pozitivan rezultat koji pripada matičnom entitetu		3.259.852	4.182.144

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

Dimitar Todorov
 Član Izvršnog odbora
 Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
 Direktor Direkcije za računovodstvo

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA
 Na dan 31. decembra 2021. godine
 (U hiljadama dinara)

	Napomena	2021.	2020.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.l, 21	67.572.923	57.151.847
Založena finansijska sredstva	22	-	11.630.733
Potraživanja po osnovu derivata	3.m, 23	752.624	1.447.643
Hartije od vrednosti	3.k, 3.p, 24	111.923.341	102.554.778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.k, 3.o, 25	42.249.257	27.746.829
Kredit i potraživanja od komitenata	3.k, 3.o, 26	322.594.841	290.992.861
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 27	9.493	-
Nematerijalna imovina	3.r, 3.u, 28	2.571.469	2.138.539
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.q, 3.t, 3.u, 29	3.312.289	3.578.448
Investicione nekretnine	3.s, 30	3.527	3.527
Tekuća poreska sredstva	3.j, 20.4	-	303.763
Odložena poreska sredstva	3.j, 37	640.839	-
Ostala sredstva	31	1.445.276	1.287.215
Ukupna aktiva		553.075.879	498.836.183
Obaveze po osnovu derivata	3.m, 32	723.925	1.632.761
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.k, 3.v, 33	133.461.922	129.668.838
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.k, 3.v, 34	314.207.092	268.373.476
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 35	132.490	116.377
Rezervisanja	3.w, 3.y, 36	4.087.748	2.299.122
Tekuće poreske obaveze	3.j, 20.4	71.242	-
Odložene poreske obaveze	3.j, 37	-	98.381
Ostale obaveze	3.t, 38	15.170.720	12.554.201
Ukupno obaveze		467.855.139	414.743.156
Akcijski kapital	40.1	24.169.776	24.169.776
Dobitak	40.1	7.107.136	6.479.350
Rezerve	40.1	53.943.828	53.443.901
Ukupan kapital		85.220.740	84.093.027
Ukupna pasiva		553.075.879	498.836.183

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

Dimitar Todorov
 Član Izvršnog odbora
 Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
 Direktor Direkcije za računovodstvo

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NAKAPITALU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine (U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupno
Pocetno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	49.296.641	4.107.213	9.367.552	86.941.182
Korigovano pocetno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	49.296.641	4.107.213	9.367.552	86.941.182
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(1.201.384)	-	(1.201.384)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	5.383.528	5.383.528
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povecanje	-	-	-	-	1.701	1.701
Raspodela dobiti - povecanje	-	-	1.241.431	-	-	1.241.431
Raspodela dobiti, odnosno pokrivenje gubitka - smanjenje	-	-	-	-	(1.241.431)	(1.241.431)
Isplata dividendi	-	-	-	-	(7.032.000)	(7.032.000)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	1.241.431	-	(8.273.431)	(7.032.000)
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	23.607.620	562.156	50.538.072	2.905.829	6.479.350	84.093.027
Pocetno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	50.538.072	2.905.829	6.479.350	84.093.027
Korigovano pocetno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	50.538.072	2.905.829	6.479.350	84.093.027
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(2.702.762)	-	(2.702.762)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	5.962.614	5.962.614
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povecanje	-	-	-	-	1.861	1.861
Raspodela dobiti - povecanje	-	-	3.202.689	-	-	3.202.689
Raspodela dobiti, odnosno pokrivenje gubitka - smanjenje	-	-	-	-	(3.202.689)	(3.202.689)
Isplata dividendi	-	-	-	-	(2.134.000)	(2.134.000)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	3.202.689	-	(5.336.689)	(2.134.000)
Stanje na dan 31. decembra tekuće godine	23.607.620	562.156	53.740.761	203.067	7.107.136	85.220.740

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuetic
Predsednik Izvrsnog odbora

Dimitar Todorov
(Lan Izvrsnog odbora)
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine
(U hiljadama dinara)

Napomena	2021.	2020.* reklasifikovan
	Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	21.020.299
Prilivi od kamata	11.972.891	8.715.866
Prilivi od naknada	8.794.303	6.973.420
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	253.105	240.983
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(12.845.570)	(11.980.102)
Odlivi po osnovu kamata	(1.855.814)	(2.053.700)
Odlivi po osnovu naknada	(2.404.534)	(2.025.282)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.397.561)	(3.290.477)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(660.551)	(526.072)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(4.527.110)	(4.084.571)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	8.174.729	3.950.167
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	47.761.596	26.071.844
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	47.614.703	25.865.387
Povećanje drugih finansijskih obaveza	146.893	206.457
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(37.546.215)	(13.094.145)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(36.920.937)	(12.786.649)
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	(562.727)	(241.647)
Smanjenje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(62.551)	(65.849)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	18.390.110	16.927.866
Plaćeni porez na dobit	(339.374)	(671.519)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	18.050.736	16.256.347
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	4.293.097	-
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	4.293.097	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.232.950)	(5.529.858)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	(4.640.468)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(1.232.950)	(889.390)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	3.060.147	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	-	(5.529.858)
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	1.529.491	14.016.838
Prilivi gotovine po osnovu uzetih kredita	1.529.491	14.016.838
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(441.238)	(418.351)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(441.238)	(418.351)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	1.088.253	13.598.487
Svega prilivi gotovine	74.604.483	56.018.951
Svega odlivi gotovine	(52.405.347)	(31.693.975)
Neto povećanje gotovine	22.199.136	24.324.976
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	55.791.428	31.544.300
Pozitivne kursne razlike	221.407	-
Negativne kursne razlike	-	(77.848)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	56.012.835	31.466.452

* Određeni iznosi predstavljeni ovde ne odgovaraju iznosima iz finansijskih izveštaja za 2020. godinu i odražavaju izvršene reklasifikacije (Napomena 2f).

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Dimitar Todorov
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE

Bankarska grupa (u daljem tekstu: „Grupa“) sastoji se od matičnog pravnog lica UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Matično pravno lice“ ili „Banka“) i zavisnih pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik navedenih pravnih lica.

(a) Osnivanje i poslovanje Banke

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Banka“) je prvobitno osnovana kao HVB Banka Jugoslavija („HVB“) 2001. godine nakon pribavljanja dozvole za rad od Narodne banke Jugoslavije 2. jula 2001. godine. Dana 1. oktobra 2005. godine registrovana je statusna promena spajanja uz pripajanje privrednih subjekata HVB banke Srbija i Crna Gora a.d., Beograd, kao sticaoca i Eksport-Import banke Eksimbanke a.d., Beograd, kao društva koje prestaje pripajanjem. Banka je promenila naziv u UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd 30. marta 2007. godine.

Banka je član UniCredit Grupe. U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, poslova platnih usluga kao i drugih poslova definisanih Zakonom o bankama i Statutom Banke.

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka se sastojala od centrale u Beogradu, sedamdeset i dve ekspoziture i dva šaltera u različitim gradovima širom Republike Srbije (31. decembra 2020. godine: sedamdeset i dve ekspoziture i dva šaltera).

Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka je imala 1.342 zaposlenih radnika (31. decembra 2020. godine: 1.319 zaposlenih).

(b) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd

Zavisno pravno lice UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Lizing) osnovano je rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu broj uložka 1-92733-00 od 18. maja 2004. godine pod nazivom HVB Leasing d.o.o. Beograd. Osnivač Lizinga je Bank Austria Creditanstalt Leasing GmbH, Beč. Dana 11. aprila 2007. godine je promenjen naziv Lizinga u UniCredit Leasing d.o.o., Beograd. Promena osnivača je upisana u registar Agencije za privredne registre u Beogradu pod brojem 4109/2009 od 10. februara 2009. godine, kada je kao osnivač upisan UniCredit Global Leasing S.p.A., Milano. U januaru 2016. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela i dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je postala 100% vlasnik Lizinga. Navedena promena vlasništva je registrovana 26. januara 2016. godine kod Agencije za privredne registre.

Lizing se bavi poslovima finansijskog lizinga.

Na dan 31. decembra 2021. godine Lizing je imao 32 zaposlena radnika (31. decembra 2020. godine: 30 zaposlenih).

(c) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o. Beograd

Zavisno pravno lice UniCredit Partner d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Partner) osnovano je 3. maja 2006. godine pod nazivom HVB Partner d.o.o. za zastupanje u osiguranju Beograd. Osnivač Partnera je BA-CA Leasing Versicherungs service GmbH Beč, Austrija, a zatim se rešenjem BDŽU 30358/2013/01-01 od dana 9. aprila 2013 godine menja osnivač u Allegro Leasing Gesellschaft m.b.h. Osnivanje Partnera je upisano u registar Agencije za Privredne Registre

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE (nastavak)**(c) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o. Beograd (nastavak)**

U januaru 2016. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela i dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je postala 100% vlasnik Partnera. Navedena promena vlasništva je registrovana 12. januara 2016. godine kod Agencije za privredne registre.

Partner je registrovan za obavljanje delatnosti zastupnika i posrednika u osiguranju. Partner je 16. aprila 2007. godine zaključio Ugovor o zastupanju sa Wiener Staedtische osiguranjem a.d. Beograd, Trešnjinog Cveta 1, kao glavnim osiguravačem. Na osnovu dobijene pismene saglasnosti glavnog osiguravača i ostalih osiguravajućih društava, Partner zastupa i sledeća osiguravajuća društva: Generali osiguranje a.d. Beograd, DDOR Novi Sad a.d., Novi Sad, Dunav osiguranje a.d., Beograd, AMS osiguranje a.d., Beograd, Triglav osiguranje a.d., Beograd, Milenijum osiguranje a.d., Beograd, Sava neživotno osiguranje a.d., Beograd, UNIQA osiguranje a.d., Beograd i Društvo za osiguranje preuzeto od strane UNIQA osiguranja „Basler osiguranje“ a.d., Beograd.

Na dan 31. decembra 2021. godine Partner je imao 3 zaposlena radnika (31. decembra 2020. godine: 3 zaposlena).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA**(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izveštaja**

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") koji, u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor").

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Sl. glasnik RS" br. 93/2020).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)**(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izveštaja (nastavak)**

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz ostali rezultat,
- finansijskih sredstava i obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti,
- investicionih nekretnina iskazanih po fer vrednosti,
- nekretnina koje se koriste za obavljanje delatnosti i vode po modelu revalorizacije.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja saglasno MSFI 13. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Grupa uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije plaćanja akcijama, koje su u delokrugu MSFI 2, transakcije lizinga, koje su u delokrugu MSFI 16 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Saglasno MSFI 13 za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena uočljivosti inputa za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih inputa za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – inputi nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – inputi nivoa 2 su inputi koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su uočljivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – inputi nivoa 3 su neuočljivi za dato sredstvo ili obavezu.

Grupa je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2(b). Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu obelodanjeni su u napomeni 2(c).

(b) Primena novih standarda i izmena postojećih standarda koji su na snazi u tekućoj godini

U 2021. godini Grupa je primenila sledeće nove standarde kao i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2021. godine:

- Izmene MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje“, MSFI 7 „Finansijski instrumenti: obelodanjivanja“, MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ i MSFI 16 „Lizing“ - reforma međubankarskih stopa (IBOR) - faza 2;
- Izmene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ - odlaganje MSFI 9
- Izmene MSFI 16 „Lizing“ – koncesije u vezi zakupnine povezane sa COVID-19 nakon 30 Juna 2021. godine.

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promene finansijskih izveštaja Grupe.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)**(c) Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni**

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“, MSR 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“, MSR 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ i „Poboljšanja MSFI (ciklus 2018 -2020)“ koji su primenljivi na periode nakon 1. januara 2022. godine
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ uključujući Izmene MSFI 17 koji su primenljivi na periode nakon 1. januara 2023. godine
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – klasifikacija obaveza na tekuća ili stalna;
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – obelodanjivanje računovodstvenih politika
- Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promena računovodstvenih procena i greške“ – definicija računovodstvenih procena
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak“ – odloženi porezi koji se odnose na sredstva i obaveze iz iste transakcije
- Izmene MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – inicijalna primena MSFI 17 i MSFI 9 – uporedne informacije

Rukovodstvo Grupe je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Grupe u periodu početne primene.

(d) Uticaj pandemije COVID-19

Nakon što je u martu 2020. godine Svetska Zdravstvena Organizacija proglasila pandemiju COVID-19 koja je zahvatila ceo svet nastala je ne samo duboka zdravstvena kriza, već je došlo do velikih promena u globalnoj ekonomiji i ekonomijama pojedinačnih zemalja. Naložene mere izolacije i socijalnog distanciranja su uticale na smanjenje obima, a u određenim slučajevima i potpuni prekid ekonomske aktivnosti pojedinih delatnosti. To je imalo uticaja na ubrzanje masovne digitalizacije finansijskih institucija i pomak ka novom operativnom modelu s udaljenijim/mrežnim kanalima za pružanje usluga klijentima. COVID 19 i globalno usporavanje su, prema dosadašnjim pokazateljima, imali manje posledice na Srbiju nego na većinu drugih evropskih zemalja, zbog postignute makroekonomske i finansijske stabilnosti, prethodne dinamike rasta, i sprovedenih paketa mera za podršku privredi i građanima. Pad BDP u 2020. godini je bio 0,9% i do povratka na pretkrizni nivo došlo je već u prvom kvartalu 2021. godine, dok je u trećem kvartalu ostvaren međugodišnji rast od 7,7%. Zahvaljujući ovim rezultatima, NBS je revidirala naviše svoju projekciju rasta za 2021. godinu, kao i procenu rasta u srednjem roku zbog novog investicionog ciklusa i planiranih infrastrukturnih projekata. Usled produženog trajanja pandemije, Vlada Republike Srbije i Narodna banka Srbije nastavili su i tokom 2021. godine sa sprovođenjem sveobuhvatnih mera fiskalne i monetarne politike u cilju smanjenja negativnih efekata krize na realni i finansijski sektor. U toku 2021. godine donete su nove mere podrške privredi i stanovništvu koje su ukupno iznosile 4,2% BDP. Ove mere su se pre svega odnosile na ciljanu direktnu pomoć sektorima koji su i dalje najviše pogođeni pandemijom – ugostiteljstvo i saobraćaj – kao i direktnu pomoć privatnom sektoru u vidu 50% minimalne zarade svim preduzećima u trajanju od 3 meseca. Pored toga postojeća garantna šema za podršku privredi je produžena i uspostavljena nova za pomoć najugroženijim sektorima/preduzećima. U cilju podrške finansijskog i realnog sektora Srbije, NBS je tokom čitave 2021. godine zadržala referentnu kamatnu stopu na istorijski niskom nivou od 1,0%. Takođe, sve do kraja septembra, NBS je nastavila sa aukcijama repo kupovine dinarskih hartija od vrednosti po povoljnoj stopi od 0,10% u cilju obezbeđenja dodatne dinarske likvidnosti i efikasnog funkcionisanja bankarskog sektora. Takođe, NBS je i u 2021. godini nastavila sa merama podrške donetim prethodne godine koje su usmerene ka lakšoj otplati postojećih kreditnih obaveza i lakšem pristupu novom finansiranju. Međutim, koristeći fleksibilnost monetarnih okvira, Narodna banka Srbije je od oktobra meseca 2021. godine počela postepeno da smanjuje ekspanzivnost monetarne politike bez promene osnovnih kamatnih stopa, imajući u vidu troškovne pritiske u međunarodnom i domaćem okruženju i neophodnost uticaja na inflaciona očekivanja. Pored obustavljanja aukcija repo hartija od vrednosti kojim je u prethodnom periodu bankama obezbeđivana dinarska likvidnost, NBS je postepeno počela da povećava i prosečnu ponderisanu stopu na reverznim repo aukcijama putem kojih se na nedelju dana povlače viškovi dinarske likvidnosti iz bankarskog sistema.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)**(d) Uticaj pandemije COVID-19 (nastavak)**

Grupa je, kao i UniCredit Grupa, od samog početka uvela preventivne mere za suočavanje sa pandemijom uključujući pooštavanje praćenja rizika i nastavlja proaktivno da upravlja razvojem situacije. Nefinansijski rizik koji proizilazi iz ograničenja kretanja i daljinskog rada osoblja, drugih ugovornih strana, klijenata i dobavljača se identifikuje i prati i njime se adekvatno upravlja.

Grupa je uzela u obzir uticaj COVID-19 prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2021. godine. Uticaj COVID-19 rezultirao je u primeni daljih prosuđivanja i uključivanju procena i pretpostavki specifičnih za uticaj COVID-19.

Razmatranja rukovodstva Grupe u pogledu uticaja COVID-19, uključujući procene i pretpostavke, na pojedine stavke konsolidovanog finansijskog izveštaja su data u nastavku:

Obračun očekivanog kreditnog gubitka

Usporavanje ekonomske aktivnosti koja je rezultat pandemije COVID-19 i s tim povezane mere zaključavanja uticali su na obračun očekivanih kreditnih gubitaka tako što je Grupa ažurirala makroekonomske scenarije tokom 2020. godine. S obzirom da na merenje kreditnog rizika između ostalog utiče i stepen nesigurnosti u evoluciji pandemije, efekat mera olakšanja i stepen ekonomskog oporavka, a da je shodno ovim pokazateljima tokom 2021. godine zabeležen značajan ekonomski oporavak, Grupa je revidirala svoja makroekonomska scenarija i tokom 2021. godine po pitanju daljih prognoza. Za dodatne informacije o merenju kreditne izloženosti pogledajte napomenu 4(b). Očekivanje po pitanju evolucije makroekonomskih faktora je takvo da se u budućim finansijskim godinama očekuje manje klasifikacije kreditnih izloženosti kao nenaplativih i manje dodatnih rezervisanja za kreditne gubitke u poređenju sa 2020. godinom. U tom kontekstu, značajne okolnosti koje su doprinele boljim prognozama su prvi rezultati koji pokazuju urednost klijenata u servisiranju dugova nakon isteka moratorijuma kao i olakšica odobrenih u okviru programa pomoći.

Nefinansijska imovina

Vežano za procenu nefinansijske imovine, vredi napomenuti procenu nekretnina koja je postala relevantna nakon usvajanja, od decembra 2019. godine, modela fer vrednosti (investicione nekretnine) i modela revalorizacije (nekretnine koje se koriste za obavljanje delatnosti). Njihova fer vrednosti je na dan 31. decembra 2021. godine utvrđena od strane eksternog procenitelja. Dalje informacije su date u napomenama 29.2 i 30. U tom kontekstu vredi napomenuti da bi se u narednim finansijskim godinama, fer vrednost ove imovine mogla razlikovati od fer vrednosti zabeležene 31. decembra 2021. godine kao rezultat razvoja tržišta nekretnina u budućnosti zavisno od razvoja situacije i ekonomskog oporavka.

Iako su procene rađene na osnovu informacija koje se na dan 31. decembra 2021. godine smatraju razumnim i prihvatljivim, one mogu biti podložne promenama koje u ovom trenutku nisu predvidive kao rezultat razvoja parametara korišćenih za procenu. S obzirom na neizvesnost u pogledu razvoja pandemije COVID-19 i ograničena iskustva o ekonomskim i finansijskim uticajima takve pandemije, stvarni ishodi za Grupu u budućnosti mogu se razlikovati od pretpostavki primenjenih u vrednovanju imovine i obaveza Grupe.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(e) Reforma međubankarskih kamatnih stopa (IBOR)

U toku je sveobuhvatna reforma referentnih stopa nakon zabrinutosti u poslednjim godinama vezano za integritet i pouzdanost glavnih referentnih vrednosti finansijskih tržišta. Kako bi se procenili relevantni rizici povezani s globalnim reformama referentnih vrednosti koje je pokrenuo Odbor za finansijsku stabilnost (FSB) i preduzele odgovarajuće mere za osiguranje odgovarajućeg prelaza na alternativne ili reformirane referentne stope pre kraja 2021. godine, kao što je navedeno u revidiranoj Uredbi o referentnim vrednostima EU-a BMR, UniCredit Grupa je u oktobru 2018. godine pokrenula grupni projekt s ciljem upravljanja prekidom IBOR-a. Saglasno tome, definisan je višegodišnji plan na nivou UniCredit Grupe uzimajući u obzir izloženost Grupe (s fokusom na euro) i vremenski okvir tranzicije.

U 2021. godini UniCredit Grupa je nastavila sa aktivnostima sa ciljem obezbeđenja nesmetanog prelaska sa LiBOR-a, u skladu sa najnovijim razvojem i preporukama međunarodnih radnih grupa. U tom smislu, nakon usporavanja usled COVID-19 krize, tokom poslednjeg dela godine, niz preporuka i konsultacija je izdato od strane evropskih i drugih međunarodnih radnih grupa i tela.

Izmene MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7 - reforma međubankarskih kamatnih stopa (u daljem tekstu: Izmene) rešavaju nesigurnosti u vezi sa efektima reforme međubankarskih stopa (IBOR) na postojeće odnose računovodstva zaštite na koje utiče reforma IBOR-a, pojašnjavajući da reforma ne zahteva prekide u računovodstvu zaštite. Efektivni datum početka Izmene je godišnji period koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. godine. UniCredit Grupa i Grupa su se odlučile za ranu primenu izmena u 2019. godini.

Izmene standarda nemaju uticaj na finansijske izveštaje sastavljene za tekuću i prethodnu godinu imajući u vidu da Grupa ima aktivne ugovore računovodstva zaštite fer vrednosti vezane samo za EURIBOR referentnu stopu. Sa ciljem praćenja razvoja događaja vezanih uz IBOR i pravilnog upravljanja efektima prelaska, UniCredit Grupa i Grupa kontinuirano prate tržište i učestvuju u važnim javnim savetovanjima i radnim skupovima.

(f) Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz finansijskih izveštaja Grupe za 2020. godinu.

U skladu sa instrukcijom Narodne banke Srbije, tokom 2021. godine izvršeno je preknjižavanje prihoda i rashoda po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca sa pozicije „Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule“ u poziciju „Neto prihod po osnovu naknada i provizija“. Takođe, neto prihod ostvaren po osnovu valutnih derivata je preknjižen sa pozicije „Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule“ u poziciju „Neto (gubitak)/dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“. Grupa je takođe izvršila reklasifikaciju podataka za 2020. godinu čiji su efekti prikazani u nastavku:

	Pre reklasifikacije	Nakon reklasifikacije
Prihodi od naknada i provizija	5.365.537	7.125.746
Rashodi naknada i provizija	(1.501.892)	(2.014.597)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	3.863.645	5.111.149
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	70.049
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	(57.395)	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1.501.831	126.883

(g) Korišćenje procenivanja

Sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

Za dodatna objašnjenja pogledati napomenu 5.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(h) Izjava o usklađenosti

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Grupa konzistentno primenjuje računovodstvene politike u svim periodima prezentovanim u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike Grupe primenjene na tekući i prethodni period detaljno su obrazložene u nastavku.

(a) Konsolidacija

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe uključuju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2021. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i procena, te napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje. Konsolidovani finansijski izveštaji sa stanjem na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine, obuhvataju finansijske izveštaje matičnog pravnog lica (Banke) i finansijske izveštaje sledećih zavisnih pravnih lica:

Naziv pravnog lica:	% Učešća	
	2021	2020
UniCredit Leasing d.o.o., Beograd	100%	100%
UniCredit Partner d.o.o., Beograd	100%	100%

Banka je jedini vlasnik zavisnih pravnih lica. Svi materijalno značajni iznosi transakcija i salda koji su nastali iz međusobnih poslovnih odnosa eliminisani su prilikom konsolidacije.

(b) Načelo stalnosti poslovanja

Uzimajući u obzir i okolnosti nastale usled pandemije COVID-19 kao i neizvesnost oko ekonomskog oporavka, rukovodstvo Grupe i dalje procenjuje sa razumnom sigurnošću da će Grupa nastaviti da posluje profitabilno u doglednoj budućnosti. Saglasno tome, konsolidovani finansijski izveštaji Grupe sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u budućnosti.

(c) Iznosi u stranim valutama

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene. Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Prihodi i rashodi nastali u realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca sa fizičkim i pravnim licima u toku perioda iskazani su u bilansu uspeha Banke, u okviru pozicije „Neto prihod po osnovu naknada i provizija“. Kursne razlike koje su rezultat prevođenja jedne valute u drugu valutu po različitim deviznim kursovima uključujući i kursne razlike po osnovu valutne klauzule, iskazane su u bilansu uspeha Banke, u okviru pozicije „Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne“.

Nemonetarna imovina i obaveze u stranim valutama koje se iskazuju po fer vrednosti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema deviznom kursu važećem na datum kada je određena fer vrednost. Nemonetarna imovina i obaveze koje se iskazuju po istorijskom trošku u stranoj valuti preračunavaju se korišćenjem deviznog kursa važećeg na datum transakcije.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane NBS, bili su sledeći:

	31.12.2021.	31.12.2020.
USD	103,9262	95,6637
EUR	117,5821	117,5802
CHF	113,6388	108,4388

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**(d) Prihodi i rashodi od kamata****(i) Metod efektivne kamatne stope**

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose primenom metode efektivne kamatne stope za sve kamatonosne finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva ili obaveze (ili, gde je to prikladno tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Grupa procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze. Oni uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer ako isti postoje. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili određeni se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja finansijskog sredstva. Ukoliko Grupa prima naknadu od klijenta kojom se prebijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Grupe, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva. Ukoliko troškovi transakcije nisu materijalni u odnosu na fer vrednost određenog finansijskog sredstva prilikom početnog priznavanja mogu biti evidentirani kao trošak/prihod perioda.

Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta uključuju:

- “origination fee” - naknada koju Banka naplaćuje u vezi za emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva. Takve naknade uključuju naknade procene finansijskog stanja zajmoprimca, procena i evidentiranje garancija, kolaterala i drugih sigurnosnih aranžmana, pregovaranje o uslovima instrumenta, priprema i obrada dokumenata i zatvaranje transakcije,
- “commitment fee” – naknada primljena za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati,
- “origination fee” – naknade koje se plaćaju po osnovu emitovanja finansijskih obaveza koji su vrednovani po amortizovanoj vrednosti.

Prihod od kamata na dužničke hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha priznaju se po nominalnoj kuponskoj kamatnoj stopi i uključuju se u prihode od kamata. Kamatni prihod i rashod na derivatne finansijske instrumente takođe se uključuje u prihode i rashode od kamata.

Grupa obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstva klijenata obračunavaju se na neto vrednost plasmana primenom metoda efektivne kamatne stope. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređene plasmane obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisane plasmane bez otpusta duga, koja se evidentira u momentu naplate.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10) odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Grupa se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCI (“purchased and/or originated credit – impaired) Grupa obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost sredstva. Kreditno usklađena efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCI finansijskog sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(d) Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)****(ii)Prezentacija**

Prihodi i rashodi od kamata iskazani u okviru bilansa uspeha uključuju:

- kamate obračunate za finansijska sredstva i finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope,
- kamate za hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat obračunate primenom efektivne kamatne stope i kamate po osnovu kupona kod kuponskih hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Prihodi i rashodi od kamata za sva sredstva i obaveze kojima se trguje (osim kamate po kuponu) smatraju se sporednim za poslove trgovanja Grupe i prikazuju se zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza kojima se trguje u okviru neto prihoda po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju.

(e) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u obračun efektivne kamatne stope i prema tome iskazani su u okviru prihoda, odnosno rashoda od kamata.

Naknade koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i koje se obračunavaju u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- naknade koje se naplaćuju za servisiranje kredita (“monitoring” ili “management” fee);
- “commitment fee” – naknada za izdavanje kredita kada je malo verovatno da će se kreditni aranžman realizovati; i
- naknade vezane za sindicirani kredit koje je Grupa primila za uslugu aranžera/agenta transakcije.

Saglasno MSFI 15 predviđena su dva pristupa za priznavanje prihoda od naknada i provizija: “u trenutku” i “tokom vremena”. Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga kao i prihode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

Rashodi naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge. Rashodi naknada i provizija obuhvataju i rashode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

(f) Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju efekte usklađivanja fer vrednosti derivata, izuzev derivata namenjenih zaštiti od rizika, kao i efekte usklađivanja fer vrednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(g) Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

(h) Neto dobiti/gubici po osnovu zaštite od rizika

Neto dobiti/gubici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke/gubitke po osnovu promene vrednosti derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika kao i promene fer vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti kao stavki koje se štite, a gde se promena fer vrednosti može pripisati riziku koji je predmet zaštite.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(i) Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti**

Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti.

(j) Poreski rashod

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru ostalog rezultata.

(i) Tekući porez na dobit

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu oporezive dobiti za obračunski period, primenom poreskih stopa koje važe ili će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodnih godina. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije. Propisana poreska stopa za 2021. godinu iznosi 15%. Poreska osnovica predstavlja poslovni rezultat pre oporezivanja iskazan u bilansu uspeha korigovan u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

U toku 2021. godine izmenjen je član 30. Zakona o porezu na dobit pravnih lica kojim se obvezniku pruža mogućnost da pod određenim uslovima kapitalni dobitak ostvaren prenosom prava intelektualne svojine (autorsko pravo, pravo srodno autorskom, kao i pravo u vezi sa pronalaskom) u kapital rezidentnog pravnog lica, ne uključujući u osnovicu poreza na dobit pravnih lica. Navedena izmena Zakona o porezu na dobit pravnih lica nije imala uticaja na oporezivu dobit Grupe za 2021. godinu.

(ii) Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima. Prilikom odmeravanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na datum izveštavanja.

Na osnovu njihovih budućih poreskih posledica, privremene razlike mogu da budu:

- oporezive privremene razlike, koje će za posledicu imati oporezive iznose pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) u budućim periodima kada knjigovodstveni iznos sredstva bude nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom, ili
- odbitne privremene razlike koje će za posledicu imati iznose koji će moći da se odbiju pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) budućeg perioda u kojem će knjigovodstveni iznos sredstva biti nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Grupa plaća različite poreze, doprinose i javne dažbine kao što su: porez na imovinu, doprinosi na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u poziciju "Ostali rashodi" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze****(i) Priznavanje i početno vrednovanje**

Grupa vrši početno priznavanje finansijskih sredstava i obaveza na datum poravnanja.

Finansijsko sredstvo ili obaveza se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju, osim za finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u čije se početno vrednovanje ne uključuju ovi troškovi.

(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje**Finansijska sredstva**

Grupa klasifikuje finansijska sredstva prilikom inicijalnog priznavanja u sledeće kategorije sredstava:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti,
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat i
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Zahtevi u pogledu klasifikacije dužničkih i vlasničkih instrumenata su opisani u nastavku:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji ispunjavaju definiciju finansijske obaveze iz perspektive izdavaoca, kao što su krediti, hartije od vrednosti i druga slična potraživanja.

Klasifikacija i vrednovanje dužničkih instrumenata zavise od dva osnovna kriterijuma:

- 1) poslovnog modela na osnovu kojeg Grupa upravlja finansijskim sredstvom i
- 2) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva (tzv. SPPI kriterijum)

Poslovni model

Poslovni model odražava način na koji Grupa upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. To podrazumeva procenu da li je cilj Grupe da prikuplja novčane tokove po osnovu držanja finansijskog sredstva ili je cilj prikupiti novčana sredstva kako po osnovu držanja tako i po osnovu prodaje finansijskog sredstva. Ukoliko nijedno od navedenog nije primenjivo (npr. finansijsko sredstvo je namenjeno trgovanju) finansijsko sredstvo se drži u okviru "ostalog" poslovnog modela i klasifikuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Procena poslovnog modela vrši se na nivou grupe finansijskih sredstava kao što je nivo portfolija ili podportfolija pri čemu se uzimaju u obzir sve relevantne i objektivne informacije kao što su prodaje sredstava koje su realizovane u prošlosti, namere rukovodstva u pogledu budućih prodaja, upravljanje rizicima, vrednovanje performansi sredstva i njihovo izveštavanje rukovodstvu i drugo. Procena poslovnog modela se zasniva na realnim budućim očekivanjima. Reklasifikacija finansijskog sredstva se vrši ukoliko se promeni poslovni model na osnovu kojeg se upravlja tim sredstvom. Grupa ne očekuje česte promene poslovnih modela.

SPPI kriterijum

Ukoliko je poslovni model držanje radi prikupljanja novčanih tokova ili držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja, Grupa procenjuje da li ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate ("SPPI test"). Za svrhu ove procene, "glavnica" se definiše kao fer vrednost finansijskog sredstva na dan inicijalnog priznavanja. "Kamata" se definiše kao nadoknada za vremensku vrednost novca, prihvaćeni nivo kreditnog rizika dužnika, ostale osnovne rizike kreditiranja uključujući i odgovarajuću maržu. Ukoliko ugovoreni uslovi finansijskog sredstva uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasifikuje i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)***Finansijska sredstva (nastavak)***Dužnički instrumenti (nastavak)*

Na osnovu prethodno navedenih kriterijuma dužnički instrumenti se klasifikuju u sledeće kategorije sredstava:

1) Finansijsko sredstvo po amortizovanoj vrednosti

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost ovih finansijskih sredstava se naknadno koriguje za utvrđena smanjenja vrednosti odnosno procenjeno obezvređenje kao što je objašnjeno u napomeni 3(k)(viii). Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodi efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

2) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha i držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Kao i kod finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti, utvrđena smanjenja vrednosti ovih sredstava odnosno obezvređenje, prihodi od kamate kao i dobici/gubici po osnovu promene kursa valuta priznaju se u bilansu uspeha. Prilikom prestanka priznavanja, kumulirani dobici i gubici prethodno priznati u okviru ostalog rezultata, reklasifikuju se i iskazuju u okviru pozicije "Neto dobici/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih sredstava po fer vrednosti" u bilansu uspeha. Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodi efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijsko sredstvo koje ne zadovoljava kriterijume za klasifikaciju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat meri se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Pored toga, u ovu grupu finansijskih sredstava se klasifikuju:

- finansijska sredstva kojima se trguje ukoliko su kupljeni za svrhu trgovanja u bliskoj budućnosti ili su prilikom inicijalnog priznavanja deo portfolija finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja sa ciljem ostvarivanja kratkoročnog profita;
- finansijska sredstva koju Grupa prilikom inicijalnog priznavanja označava da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha nezavisno od poslovnog modela i karakteristika novčanih tokova sa ciljem da se eliminiše ili znatno umanja tzv. "računovodstvena neusklađenost".

Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju kroz bilans uspeha u okviru pozicije "Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata". Prihodi od kamate po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)***Finansijska sredstva (nastavak)***Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)*

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Grupa instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat izuzev u slučajevima kada se njima trguje što podrazumeva da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Takva klasifikacija se vrši za svaki instrument kapitala pojedinačno. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Grupa u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestanka priznavanja. Odredbe MSFI 9 u pogledu obezvređenja finansijskih sredstava se odnose samo na dužničke instrumente. Za instrumente kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Dividende se priznaju u poziciji "Ostali poslovni prihodi" u okviru bilansa uspeha kada je pravo Grupe na dividendu ustanovljeno.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala po fer vrednosti kroz bilans uspeha se evidentiraju u okviru pozicije "Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze

Grupa klasifikuje finansijske obaveze, izuzev preuzetih neopozivih obaveza po osnovu nepovučanih kredita i plasmana i finansijskih garancija, kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(v)).

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuju derivate, finansijske obaveze koje su namenjene trgovanju (npr. kratke pozicije u knjizi trgovanja) i druge finansijske obaveze koje su označene po fer vrednosti kroz bilans uspeha prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, vezano za odmeravanje finansijskih obaveza inicijalno označenih po fer vrednosti kroz bilans uspeha, MSFI 9 zahteva da iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja nastane usled promena kreditnog rizika bude prikazan u ostalom rezultatu, osim ako bi prezentacija efekta promene kreditnog rizika obaveze prouzrokovala ili uvećala računovodstvenu neusklađenost u bilansu uspeha. Promene fer vrednosti obaveze koje nastaju usled kreditnog rizika naknadno se ne reklasifikuju u bilansu uspeha.

*(iii) Prestanak priznavanja***Finansijska sredstva**

Grupa prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla;
- kada Grupa prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom;
- kada su značajno modifikovani ugovorni uslovi finansijskog sredstva (videti napomenu 3(k)(iv)).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(iii) Prestanak priznavanja (nastavak)***Finansijska sredstva (nastavak)**

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji je prenet) i zbira (i) primljene naknade (uključujući novo pribavljeno sredstvo umanjeno za eventualnu novo preuzetu obavezu) i (ii) eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata, priznaje se u bilansu uspeha.

Grupa obavlja transakcije kojima vrši prenos sredstava priznatih u bilansu stanja, gde zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako Grupa zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, repo transakcije.

Kada se sredstva prodaju trećim licima sa istovremenim svopom ukupne stope prinosa na prenetu sredstva, transakcija se računovodstveno obuhvata kao osigurana finansijska transakcija slično repo transakcijama s obzirom da Banka zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad takvim sredstvom.

Kod transakcija u kojima Grupa, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, a zadržava kontrolu nad sredstvom, Grupa nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Finansijske obaveze

Grupa prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

*(iv) Modifikacija**Prestanak priznavanja usled značajne modifikacije ugovornih uslova*

U slučajevima promene ugovornih uslova, Grupa procenjuje da li su novčani tokovi značajno modifikovani. Ukoliko su novčani tokovi finansijskog sredstva/obaveze značajno modifikovani u odnosu na originalno ugovorene dolazi do prestanka njihovog priznavanja i priznavanja novog finansijskog sredstva/obaveze po fer vrednosti uvećane za eventualne transakcione troškove. Eventualne razlike između knjigovodstvene vrednosti postojećeg i fer vrednosti novog finansijskog sredstva/obaveze se priznaju u bilansu uspeha u okviru pozicija "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti" i "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti".

Grupa pod značajnom modifikacijom novčanih tokova podrazumeva: izmene ugovora usled komercijalnih razloga koje su u skladu sa tržišnim uslovima, izmena valute ili dužnika, kao i promene kojima se uvode ugovorene odredbe koje dovode do neispunjenja SPPI kriterijuma. Saglasno MSFI 9, novo finansijsko sredstvo je klasifikovano u Nivo 1 za potrebe merenja očekivanog kreditnog gubitka (u daljem tekstu: ECL), izuzev ukoliko se ne radi o sredstvu koje predstavlja POCI.

Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se nužno značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(iv) Modifikacija (nastavak)**Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja (nastavak)*

Saglasno MSFI 9, Grupa utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha (pozicija "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha"). Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se utvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom trajanja ugovora.

Prema tumačenju ESMA (The European Securities and Markets Authority) datom u dokumentu „Računovodstvene implikacije izbijanja COVID-19 na izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa MSFI 9“ izmene ugovornih uslova koje proizilaze iz moratorijuma smatraju se modifikacijom koja ne dovodi nužno do prestanka priznavanja plasmana. Saglasno tome je Grupa obračunala gubitak po osnovu modifikacije za period odlaganja plaćanja (napomene 2 (d) i 13).

(v) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo kada Grupa ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su transakcije koje Grupa ima po osnovu trgovanja.

(vi) Merenje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili obaveze je iznos po kojem se sredstva ili obaveze naknadno vrednuju, umanjeno za otplate glavnice, a uvećano ili umanjeno za akumuliranu amortizaciju primenom metode efektivne kamatne stope na razliku između početno priznate vrednosti i vrednosti na dan dospeća instrumenta, umanjeno za obezvređenje.

(vii) Merenje po fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmeravanja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja.

Kada god je moguće, Grupa meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, Grupa određuje fer vrednost upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analizu diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Grupu, a uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju značajnim za definisanje cene, i u skladu je sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(vii) Merenje po fer vrednosti (nastavak)*

Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Grupa podešava metode procene i testira njihovu ispravnost upotrebom cena iz utvrdivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih utvrdivih tržišnih podataka.

Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Kada Grupa ima poziciju sa netiranjem rizika, srednje tržišne cene se koriste za merenje netiranja rizičnih pozicija, dok se usklađivanja po ponuđenoj ili traženoj ceni primenjuje samo na neto otvorene pozicije. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Grupe i druge ugovorne strane, gde je to relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriste za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Grupa smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji, tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena. Međutim, ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim utvrdivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (tj. bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije promenljive uključuju samo podatke koji su utvrđeni na tržištu, u tom slučaju se razlika priznaje u bilansu uspeha prilikom početnog priznavanja instrumenta. U suprotnom, razlika se ne priznaje odmah u bilansu uspeha, već tokom trajanja instrumenta na odgovarajućoj osnovi, ili kada se instrument otkupi, prenese ili proda ili kada fer vrednost postane utvrđiva.

(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Grupa preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematičnu i problematičnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u ranijem prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti (tzv. Nivo 1). Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika (tzv. Nivo 2).

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Grupa koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Grupa ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Osnovni principi i pravila Grupe pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9

Grupa obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)*

Za ove svrhe, Grupa primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja (izuzev POCI) i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na izloženosti koje su u okviru modela očekivanog gubitka. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

Watch-list 2 se odnosi na klijente sa većim rizikom ukazujući na strukturne/strateške probleme, loše poslovanje kao i probleme sa profitabilnošću. Status na watch-list 2 ne može se dodeliti finansijskom instrumentu u momentu njegovog nastanka, već se dodeljuje u slučaju pogoršanja kreditnog rizika u poređenju sa inicijalnim.

U postupku obezvređenja, Grupa posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(ix) Otpisi*

Kada utvrdi da su određena finansijska sredstva nenaplativa, Grupa ih otpisuje. Otpis finansijskog sredstva predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu, pri čemu se razlikuje otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis i otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga.

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo neće biti naplaćeno, ali se Banka ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva. Banka ima pravo i na obračun zakonske zatezne kamate nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali istu ne evidentira do momenta naplate. Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Grupa sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljani). S obzirom da se Grupa ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. U momentu kada Grupa proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Grupa proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem finansijskog sredstva u bilansu bez bilo kakvog daljeg evidentiranja.

U slučaju naplate otpisanih finansijskih sredstava prihod se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha".

(l) Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, žiro račun Banke, ostala novčana sredstva i obaveznu rezervu kod centralne banke u stranoj valuti. Gotovina i sredstva kod centralne banke su iskazani po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Za potrebe sastavljanja izveštaja o tokovima gotovine, pod gotovinom se smatraju i sredstva na računima kod stranih banaka, dok se sredstva obavezne rezerve kod centralne banke u stranoj valuti ne uključuju.

(m) Potraživanja i obaveze po osnovu derivata

Derivati su izvedeni finansijski instrumenti ili drugi ugovori koji poseduju tri osnovne karakteristike: njihova vrednost se menja zavisno od promena neke bazične – osnovne vrednosti, ne zahtevaju nikakvo početno neto ulaganje ili se zahteva relativno malo neto ulaganje i izmiruju se na datum u budućnosti. Derivati obuhvataju forward transakcije, valutne svopove, kamatne svopove, robne svopove kao i kamatne opcije. U bilansu stanja se prikazuju u okviru aktive ukoliko je njihova fer vrednost pozitivna, odnosno u okviru pasive ukoliko je njihova fer vrednost negativna. Inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a efekti promene fer vrednosti pri naknadnom merenju iskazuju se u bilansu uspeha, u okviru pozicije "Neto dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata".

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(n) Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo zaštite od rizika**

Derivati koji se drže radi zaštite od rizika obuhvataju sva derivativna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao sredstva ili obaveze kojima se trguje. Derivati koji se drže radi upravljanja rizicima se vrednuju po fer vrednosti i iskazuju u bilansu stanja.

Grupa je odabrala opciju da nastavi da primenjuje MRS 39 vezano za računovodstvo zaštite od rizika.

Grupa označava određene derivativne instrumente kao instrumente zaštite od rizika u kvalifikovanom hedžing odnosu. Prilikom početnog određivanja hedžinga, Grupa formalno dokumentuje odnos između instrumenta zaštite i stavke koja se štiti, što uključuje i cilj upravljanja određenim rizikom i strategiju preduzimanja zaštite kao i metod koji će primeniti u oceni efektivnosti zaštite. Grupa ocenjuje i prilikom početnog određivanja hedžinga i kontinuirano nakon toga da li se očekuje da instrument zaštite bude visoko efektivan u kompenzovanju promena u fer vrednosti ili tokovima gotovine određene stavke pod zaštitom tokom perioda za koji je hedžing naznačen i da li se ostvareni rezultati efektivnosti svakog naznačenog odnosa zaštite kreću od 80% do 125%.

(i) Hedžing fer vrednosti

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od promene fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze koja bi mogla da utiče na rezultat, promene u fer vrednosti derivata se priznaju direktno u bilansu uspeha zajedno sa promenama fer vrednosti stavke koja se štiti, a koje su posledica rizika od kojeg se stavka štiti.

Ako su predmet hedžinga samo određeni rizici koji se mogu pripisati stavki hedžinga, priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga koje nisu u vezi sa rizikom koji je predmet hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Banke za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(ii) Hedžing tokova gotovine

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koji se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom ili obavezom i koji može uticati na rezultat, promene u instrumentu hedžinga se obuhvataju:

- deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga koji je određen kao efektivni hedžing se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu
- neefektivni deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga se priznaje u bilansu uspeha.

Priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Banke za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(o) Krediti i potraživanja

Pozicije "Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija" i "Kredit i potraživanja od komitenata" u bilansu stanja obuhvataju finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(k)(ii)). Ukoliko su iskazani po amortizovanoj vrednosti, krediti i potraživanja se u bilansu stanja prikazuju u neto iznosu umanjenom za formiranu ispravku vrednosti (napomena 3(k)(viii)). Ispravka vrednosti se formira umanjenjem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja kod kojih je identifikovano obezvređenje na teret rashoda da bi se njihova knjigovodstvena vrednost svela na nadoknadivi iznos. Ako se u narednom periodu iznos gubitaka usled obezvređenja smanji, prethodno priznat gubitak usled obezvređenja se ukida korigovanjem računa ispravke vrednosti. Ukinuti iznos se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto prihodi/rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha".

(p) Hartije od vrednosti

Pozicija "Hartije od vrednosti" u bilansu stanja obuhvata dužničke hartije od vrednosti koje mogu biti klasifikovane u sve tri kategorije finansijskih sredstava zavisno od poslovnog modela i SPPI kriterijuma. U pogledu klasifikacije i vrednovanja videti napomenu 3(k)(ii).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) Nekretnine i oprema

(i) Priznavanje i merenje

Početno vrednovanje nekretnina i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se mogu direktno pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je neophodan za funkcionalnost opreme za koju je namenjen kapitalizuje se kao deo te opreme.

Nakon početnog priznavanja:

- oprema se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja,
- nekretnine se vrednuju po revalorizacionom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum revalorizacije umanjenu za ispravku vrednosti i gubitke po osnovu obezvređenja.

Revalorizacija se vrši dovoljno redovno kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda. Prema grupnoj instrukciji "kancelarijska" procena od strane ovlašćenog procenitelja se sprovodi polugodišnje. Ukoliko se istom utvrdi odstupanje fer vrednosti više od 10% u odnosu na postojeću, pristupa se "punoj" proceni fer vrednosti.

Knjiženje efekata revalorizacije zavisi od toga da li je razlika između knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti na datum revalorizacije pozitivna ili negativna. Pozitivni efekti se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve i/ili kao prihod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva do nivoa prethodno priznatih rashoda po istom osnovu za istu nekretninu. Negativni efekti se priznaju kao smanjenje prethodno formirane revalorizacione rezerve i/ili kao rashod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva. Revalorizaciona rezerva nastala po ovom osnovu se prenosi u celosti na neraspoređeni dobitak prilikom prestanka priznavanja nekretnine. Prenošenje revalorizacione rezerve na neraspoređenu dobit vrši se i dok se sredstvo koristi po proporcionalnoj metodi. Revalorizacionu rezervu nije moguće preneti u bilans uspeha.

Kada delovi istog osnovnog sredstva imaju različit korisni vek upotrebe, računovodstveno se obuhvataju kao odvojena sredstva (glavne komponente) nekretnina i opreme. Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između priliva ostvarenih njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u neto iznosu u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

(ii) Naknadni troškovi

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi od takvih izdataka priticati u Grupu.

Troškovi zamene dela osnovnog sredstva kapitalizuju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom priticati u Grupu i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Troškovi redovnog servisiranja osnovnih sredstva priznaju se u bilansu uspeha u trenutku nastanka.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) Nekretnine i oprema (nastavak)

(iii) Amortizacija

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec kada su ova sredstva raspoloživa za upotrebu. Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja svake stavke nekretnina i opreme pošto se na taj način najverodostojnije odražava očekivani obrazac potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u datom sredstvu. Sredstva sa pravom korišćenja se amortizuju tokom perioda trajanja lizinga ili korisnog ekonomskog veka upotrebe, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Stope amortizacije primenjene u tekućem i uporednom periodu su sledeće:

Opis	Procenjeni korisni vek (u godinama)	Minimalna godišnja stopa %
Građevinski objekti	Maksimalno 50	2 %
Nameštaj	Maksimalno 25	4 %
Elektronski sistemi	Maksimalno 15	6,67 %
Ostalo	Maksimalno 10	10 %

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna ili revalorizovana vrednost u slučaju nekretnina.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno. Nije bilo promene u odnosu na prošlu godinu.

(r) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina obuhvata softver, licence i ostalu nematerijalnu imovinu.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna sredstva se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi sadržane u konkretnom sredstvu na koje se odnose. Svi ostali izdaci predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalne imovine, počev od narednog meseca u odnosu na mesec kada je ulaganje raspoloživo za upotrebu.

Procenjeni korisni vek nematerijalne imovine iznosi 5 godina, a amortizaciona stopa iznosi 20%, osim za ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(s) Investicione nekretnine**

Investicione nekretnine predstavljaju nekretnine koje se drže radi ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili u obe svrhe.

Početno vrednovanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po metodu fer vrednosti i ne podležu obavezi obračuna amortizacije kao ni utvrđivanju eventualnog obezvređenja. Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promene fer vrednosti investicionih nekretnina priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

(t) Lizing*(i) Grupa kao korisnik lizinga*

Lizing je saglasno MSFI 16 definisan kao ugovor, ili deo ugovora, kojim se prenosi pravo korišćenja imovine u određenom vremenskom periodu u zamenu za naknadu. Sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- ukoliko se sredstvo koje je predmet lizinga može eksplicitno ili implicitno identifikovati,
- kada se tokom lizing perioda mogu ostvariti sve suštinske ekonomske koristi od korišćenja sredstva i
- ako se može upravljati korišćenjem sredstva, odnosno odlučivati na koji način i za koje svrhe će se sredstvo koristiti tokom celog perioda lizinga.

Grupa ne primenjuje zahteve MSFI 16 na sredstva male vrednosti tj. vrednosti do EUR 5.000 u dinarskoj protivvrednosti, kratkoročne zakupe (do godinu dana) i nematerijalnu imovinu. Tipični primeri sredstava male vrednosti su: štampači, aparati za vodu, pos terminali, tableti, računari, telefoni i manji kancelarijski nameštaj. Navedeni zakupi se priznaju kao rashod po proporcionalnoj metodi u bilansu uspeha.

Kada se analizom ugovora proceni da je ugovor lizing, sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje u aktivi, a obaveza po osnovu lizinga u pasivi bilansa stanja. Sredstvo sa pravom korišćenja se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja se sastoji iz:

- vrednosti inicijalno priznate obaveze po osnovu lizinga,
- iznosa unapred plaćenih lizing obaveza i datih depozita,
- iznosa inicijalnih direktnih troškova, ukoliko ih ima,
- umanjenja za eventualne lizing podsticaje primljene od davaoca lizinga
- procenjene troškove demontaže i uklanjanja imovine kao i vraćanja imovine u prvobitno stanje.

Nakon početnog priznavanja, sredstvo se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke po osnovu obezvređenja, usklađenoj za ponovna merenja obaveza po osnovu lizinga.

Sredstva sa pravom korišćenja se amortizuju proporcionalnom metodom. Obračun amortizacije kreće od prvog dana narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je sredstvo raspoloživo za korišćenje.

Obaveza po osnovu lizinga se inicijalno vrednuje po sadašnjoj neto vrednosti svih budućih lizing plaćanja po osnovu lizinga (bez poreza na dodatu vrednost), diskontovanih po kamatnoj stopi implicitnoj za lizing, a u nedostatku iste, po inkrementalnoj stopi zaduživanja. Inkrementalna stopa zaduživanja se određuje na bazi troškova finansiranja obaveze sličnog trajanja i sličnog obezbeđenja kao one koja je predviđena lizing ugovorom.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(t) Lizing (nastavak)***(i) Grupa kao korisnik lizinga (nastavak)*

Buduća lizing plaćanja koja se nakon diskontovanja uključuju u vrednost lizing obaveze obuhvataju:

- fiksna plaćanja umanjena za eventualne primljene podsticaje u vezi sa zakupom,
- varijabilna lizing plaćanja, odnosno plaćanja koja zavise od indeksa ili stope,
- plaćanja u skladu sa klauzulom o garanciji rezidualne vrednosti predmeta zakupa,
- cenu koštanja opcije otkupa, ukoliko je razumno sigurno da će se opcija koristiti,
- kazne za raskid ugovora, ukoliko je razumno verovatno da će iskoristiti opcija raskida.

Nakon početnog priznavanja, obaveza po osnovu lizinga se umanjuje za izvršena plaćanja lizing obaveze, povećava za pripisanu kamatu i usklađuje po osnovu:

- promene u budućim lizing plaćanjima, koje nastaju kao rezultat promene stope ili indeksa koji je korišćen za utvrđivanje inicijalne lizing obaveze,
- promene u proceni korišćenja opcije za kupovinu predmetne imovine,
- promene iznosa za koji se očekuje da će se platiti prema garanciji rezidualne vrednosti,
- promene lizing perioda.

Usklađivanje vrednosti obaveze po osnovu lizinga zahtevaju i usklađivanje sredstva sa pravom korišćenja. Po osnovu lizinga, Banka priznaje troškove amortizacije i rashod kamate u bilansu uspeha.

(ii) Grupa kao davalac lizinga

Kada se Grupa pojavljuje u ulozi davaoca lizinga, vrši se procena da li se radi o finansijskom ili operativnom lizingu. Ukoliko Grupa proceni da se ugovorom prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva, lizing se klasifikuje kao finansijski. U suprotnom, radi se o operativnom lizingu. MSFI 16 ne donosi suštinske promene vezano za računovodstveni tretman lizinga kod davaoca lizinga u odnosu na MRS 17.

(u) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje nagoveštaji koji ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Nematerijalna ulaganja sa neograničenim korisnim vekom upotrebe se analiziraju u cilju utvrđenja eventualnog obezvređenja jednom godišnje. Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu i nadoknadivog iznosa tog sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu.

Nadoknadiva vrednost sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu je vrednost u upotrebi ili fer vrednost umanjena za troškove prodaje, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budućni novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrednosti primenom diskontne stope pre opozivanja koja odražava sadašnju tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i rizike specifične za to sredstvo ili jedinicu koja generiše gotovinu.

Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva i nadoknadivog iznosa tog sredstva i priznaje se u bilansu uspeha. Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za ispravku vrednosti, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(v) Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze**

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Banke.

Grupa klasifikuje instrumente kapitala kao obaveze ili vlasničke instrumente u skladu sa suštinom ugovornih odredbi konkretnog instrumenta. Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati, dok se nakon početnog priznavanja, vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope.

(w) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje je neophodan odliv resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Grupu. Rezervisanje se utvrđuje diskontovanjem očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, po potrebi, rizika specifičnih za datu obavezu. Grupa ne vrši diskontovanje očekivanih budućih novčanih odliva za koje se, prema najboljim procenama, očekuje da će nastati u kratkom roku.

(x) Finansijske garancije

Finansijske garancije predstavljaju ugovore po kojima je Grupa u obavezi da izvrši naznačeno plaćanje u vidu isplate držaocu za gubitak koji je pretrpeo zato što naznačeni dužnik nije izvršio blagovremeno plaćanje odnosno činjenje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po osnovu finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrednosti i početna fer vrednost se amortizuje u toku trajanja finansijske garancije, u skladu sa uslovima ugovora. Obaveza po osnovu finansijske garancije se naknadno evidentira po amortizovanoj vrednosti ili po sadašnjoj vrednosti najbolje procene svih budućih plaćanja (kada je plaćanje po garanciji verovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći. Finansijske garancije su prikazane u okviru potencijalnih obaveza.

(y) Naknade zaposlenima

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Grupa je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Grupa je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazana na dan 31. decembra 2021. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki. Za utvrđivanje rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju korišćene su statističke tablice smrtnosti, stope fluktuacije i invalidnosti, a takođe i tablice iščezavanja sastavljene od strane aktuara, kao i projektovana godišnja stopa rasta zarada od 7,5% i godišnja diskontna stopa od 4,5%. Pored toga, Grupa je u 2021. godini izvršila ukalkulisavanje troškova za neiskorišćene dane godišnjeg odmora.

Obaveze po osnovu kratkoročnog nagrađivanja zaposlenih iskazuju se na nediskontovanoj osnovi, a priznaju se kao trošak u trenutku pružanja usluge. Dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja zaposlenih koji su uključeni u navedene šeme nagrađivanja na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Banke. Obaveze za dugoročno nagrađivanje priznaju se korišćenjem odgovarajuće diskontne stope.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA**(a) Uvod i pregled**

Grupa je u svom poslovanju naročito izložena sledećim osnovnim vrstama rizika:

- Kreditni rizik,
- Tržišni rizik,
- Operativni rizik,
- Rizik likvidnosti,
- Rizik usklađenosti poslovanja,
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma,
- Strateški rizik,
- Poslovni rizik,
- Reputacioni rizik,
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi,
- Rizik informacionog sistema,
- Rizik modela

Okvir za upravljanje rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima je Grupa i Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika i obezbeđivanjem njihove primene.

Odnos matičnog i zavisnih pravnih lica je strogo definisan u skladu sa regulatornim odredbama kojim se pokrivaju oblasti transakcija sa povezanim licima i uzimajući u obzir zakonske kreditne limite propisane od strane Narodne banke Srbije. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Grupe obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima. Važno je napomenuti da je funkcija upravljanja rizikom integrisana gde je UniCredit Leasing d.o.o. poverio zadatke identifikovanja, merenja, procene i upravljanja rizicima funkciji upravljanja rizicima u Banci, a u skladu sa Zakonom o finansijskom lizingu. Linije izveštavanja i odgovornost relevantnih organizacionih jedinica je uspostavljena tako da direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Direkcija interne revizije

Direkcija interne revizije obavlja svoje aktivnosti na bazi godišnjeg plana i strateškog petogodišnjeg plana odobrenog od strane Upravnog odbora. Učestalost vršenja interne revizije (učestalost ili dužina revizije) određenog poslovnog segmenta može da varira od jedne do pet godina i direktno zavisi od nivoa procenjenog rizika. Direkcija interne revizije redovno prati implementaciju preporuka (akcionih planova) u izveštajima interne revizije i izveštajima Izvršnom odboru, Odboru za reviziju i Upravnom odboru, kao i sva potencijalna kašnjenja u implementaciji mera.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik**

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta.

Kreditni proces u Grupi zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

Grupa u cilju adekvatnog i pravovremenog upravljanja rizicima u oblasti kreditiranja primenjuje sledeća interna akta: Pravilnik o upravljanju rizicima, Pravilnik o nadležnostima u kreditnim poslovima, dokumente kojima se uređuju pravila dodele kreditnog rejtinga, Poslovnik o radu kreditnog odbora, Politiku za ublažavanje kreditnog rizika, Politiku za procene vrednosti nepokretnosti, Pravila za praćenje klijenata sa povišenim rizikom, Pravila za upravljanje restrukturiranim i problematičnim klijentima, Pravilnik o obračunu rezervisanja prema MRS/MSFI i druga akta. Cilj Grupe je da se definisanjem procedura i odgovornosti pojedinaca u procesu upravljanja rizicima zaštiti od negativnog uticaja, ali i optimizuje nivo preuzetih rizika.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Grupa donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Grupa obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Grupa takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

Ovlašćenja, odgovornosti i nadležnosti lica uključenih u sistem upravljanja rizicima Grupe definisani su Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima. Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, nezavisno od nivoa odlučivanja poštuje se princip tzv. „četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da za svaki zahtev postoje dve strane koje se međusobno proveravaju - ona koja predlaže i ona koja odobrava određeni plasman.

Glavni cilj u 2021. godini je bio kontrolisanje potencijalnih negativnih efekata usled COVID19 pandemije, s obzirom da su efekti iste već bili poznati, stoga je došlo do modifikovanja kreditnog procesa, u smislu uvođenja fleksibilnosti u pravila za kreditiranje. Svakako fokus je bio na klijentima iz industrija koje su u manjoj meri pogođene negativnim efektima pandemije. U slučajevima gde je kod korporativnih klijenata primećen povećan rizik ili je očekivano povećanje rizika usled industrije u kojoj klijent posluje, kroz postojeći proces se menjala klasifikacija klijenata (transfer na watch list-u ili u Restructuring gde je bilo potrebno). Dodatno, akcenat je bio i na izmenjenim procesima i pravilima prilikom uvođenja moratorijuma i kreditiranja kroz garantnu šemu Republike Srbije, kao i na pojačanom monitoringu svih aktivnosti u kreditnom procesu.

Izveštavanje o kreditnom riziku

Grupa upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA**(nastavak)(b) Kreditni rizik (nastavak)****Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)**

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika,
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija,
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika,
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika.

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki).

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Grupe u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD),
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD),
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Grupa koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom na osnovu master rejting skale. PD parametri kreditnog rizika za lizing određuju se na osnovu master skale koja se primenjuje za lizing kompanije u okviru UniCredit Grupe. Grupa interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika, dok su parametri za lizing definisani od strane UniCredit Grupe.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa MSFI, čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktima Grupe.

U cilju ispunjenja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme UniCredit Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Grupa upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem odgovarajućih limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Korisnik Izveštaja					
			CRO Sektor	Kreditni odbor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	Direkcija za strategiju, planiranje i finansijsku kontrolu / Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)		-		+	+	+
Credit Risk Dashboard	Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika	mesečno***	+	-		-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno	+	***		+	-	-
Izveštaj o apetitima rizika	Tim za integrisano upravljanje rizicima	kvartalno			+		+	+
Risk profile Banke	Odeljenje za finansijski i tržišni rizik	mesečno			+			
Management summary izveštaj	Odeljenje za finansijski i tržišni rizik	dnevno				+****		
Operational risk izveštaj	Tim za operativni i reputacioni rizik	mesečno				+****		
Reputational risk izveštaj	Tim za operativni i reputacioni rizik	kvartalno				+*****		

*Izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru
 **Izveštaj se dostavlja Kreditnom odboru nakon što je predstavljen Izvršnom odboru
 ***predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Sektora za upravljanje rizicima i direktorima direkcija i odeljenja u okviru CRO funkcije.
 ****Primaoci Izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Članovi Izvršnog Odbora (Predsednik Izvršnog Odbora i Direktori sektora za : Strategiju i finansijske, Korporativno i investiciono bankarstvo, Poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Upravljanje rizicima), Tim za trgovanje finansijskim proizvodima, Odeljenje za investicione usluge, Odeljenje za finansijske i tržišne rizike, UCL CEO, kao i UniCredit Group predstavnici (na zahtev).
 ***** Korisnici Izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Rukovodeći Tim banke I CEO Lizinga, Direkcija Interne revizije, Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke, Direkcija bankarskih operacija, Direkcija organizacije, Direkcija informacionih tehnologija, Odeljenje bezbednosti Banke, Direkcija za stratesko upravljanje rizicima i kontrolu, Fraud Management. Izveštaj predstavlja mesečni pregled događaja operativnih rizika.
 ***** Korisnici Izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Rukovodeći Tim banke. Izveštaj predstavlja kvartalni pregled rezultata analiza i uticaja na reputacioni rizik

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- pregled statusa najbitnijih aktivnosti Sektora za upravljanje rizicima,
- podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija,
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke,
- osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji (nastavak)

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta),
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama,
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata,
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima,
- troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec),
- trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Izvršnom odboru Banke, a nakon toga se dostavlja i Kreditnom odboru Banke radi informacije. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima,
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtingima itd.,
- pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti,
- status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout),
- podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima.

Izveštaj o apetitima rizika se sastavlja na kvartalnom nivou i prezentuje se na sednici ALCO odbora. U pripremi izveštaja učestvuju organizacioni delovi Banke koji učestvuju u izradi okvira apetita rizika. Izveštaj podrazumeva praćenje ponašanja ključnih risk indikatora performansi kroz vreme sa ciljem:

- da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika na nivou Banke (što je kroz 'bottom up' proces usaglašeno sa Holding kompanijom i usvojeno od strane lokalnog Upravnog odbora;
- da upozori na potencijalna značajna negativna kretanja ključnih indikatora i njihovih komponenata, kao i da pruži objašnjenje istih;
- da podrži razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom.

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Grupu, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Grupa sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)
Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku

Naredna tabela prikazuje maksimalnu izloženost Grupe kreditnom riziku, po vrstama finansijskih instrumenata:

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 21)		Hartije od vrednosti (napomena 24)		Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 25)		Kreditni i potraživanja od komitenata (napomena 26)		Ostala sredstva (napomena 31)		Vanbilansne stavke	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
U hiljadama dinara												
Pojedinačna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	-	-	300.205	777.552	8.879	11.299	-	4.957
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	47.785	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani*	-	-	-	-	-	-	9.878.160	7.665.411	3.149	4.340	141.810	275.752
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	3.760.201	2.133.295	56.656	20.974	3.461	578
Bruto plasmani	-	-	-	-	-	-	13.938.566	10.624.043	68.684	36.613	145.271	281.287
Ispravka vrednosti	-	-	-	-	-	-	8.085.675	6.002.331	62.163	31.176	82.855	101.972
Knjigovodstvena vrednost	-	-	-	-	-	-	5.852.891	4.621.712	6.521	5.437	62.416	179.315
Grupna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 1-6	67.572.925	57.151.931	109.210.970	100.749.619	42.253.381	27.783.048	191.996.886	177.829.013	220.307	139.355	204.916.205	168.925.916
Pravna lica, rejting 7	-	-	-	-	-	-	7.652.855	9.910.494	160	795	5.430.044	4.574.415
Pravna lica, rejting 8	-	-	-	-	-	-	1.706.472	10.176.395	313	853	87.361	1.754.874
Fizička lica <90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	119.756.720	92.406.415	21.831	1.666	4.636.389	1.599.862
Bruto plasmani	67.572.925	57.151.931	109.210.970	100.749.619	42.253.381	27.783.048	321.112.933	290.322.317	242.611	142.669	215.069.999	176.855.067
Ispravka vrednosti	2	84	79.515	268.440	4.124	36.219	4.370.983	3.951.168	330	860	176.305	235.395
Knjigovodstvena vrednost	67.572.923	57.151.847	109.131.455	100.481.179	42.249.257	27.746.829	316.741.950	286.371.149	242.281	141.809	214.893.694	176.619.672
Knjigovodstvena vrednost aktive sa dodeljenim rejtingom	67.572.923	57.151.847	109.131.455	100.481.179	42.249.257	27.746.829	322.594.841	290.992.861	248.802	147.246	214.956.110	176.798.987
Knjigovodstvena vrednost aktive bez dodeljenog rejtinga	-	-	2.791.886	2.073.599	-	-	-	-	1.196.474	1.139.969	-	-
Ukupna knjigovodstvena vrednost	67.572.923	57.151.847	111.923.341	102.554.778	42.249.257	27.746.829	322.594.841	290.992.861	1.445.276	1.287.215	214.956.110	176.798.987

*Kategorija „Pravna lica – restrukturirani plasmani“ uključuje klijente sa internim rejtingom 8- čija ispravka vrednosti nije pojedinačna već je formirana grupno.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Implementacija bazelskih standarda**

U oblasti primene bazelskih standarda u vezi sa modelima kreditnog rizika, težište aktivnosti bilo je prvenstveno na nastavku razvoja modela za pravna lica srednje veličine, kao i softverske implementacije, testiranja i početka primene novog rejting modela za fizička lica koji je pušten u rad u septembru 2021. godine.

Interni rejting sistem (rejting skala)

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit Grupe i kao takva su jedinstvena za sve članice UniCredit Grupe. Rejting sistem Grupe je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Grupa koristi rejting modele UniCredit Grupe za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa.

Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8 pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezerviranjem.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA**(nastavak)(b) Kreditni rizik (nastavak)****Metodologija obračuna očekivanog kreditnog****gubitka**

U skladu sa važećim dokumentom MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, Grupa obračunava dvanaestomesečni ECL ili ECL za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja. Za ove svrhe, Grupa primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 – pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koja nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 – pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali gde ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 – uključuje finansijska sredstva koja imaju objektivne dokaze o obezvređenju na izveštajni datum.

Na kraju Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu, dok Nivo 3 uključuje problematičnu finansijsku aktivu. U kalkulaciji očekivanih gubitaka za finansijske instrumente u Nivo 1 primenjuje se dvanaestomesečni obračun očekivanog gubitka, dok se za finansijske instrumente u Nivo 2 primenjuje obračun na nivou životnog veka (lifetime).

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada izloženost po transakciji dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3)

Shodno dokumentu MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, ukoliko postoji objektivni dokaz obezvređenja (u daljem tekstu default status) na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, sva finansijska sredstva se klasifikuju u Nivo 3 obezvređenja. Prema članu 178 Uredbe EUR br. 575/2013 smatra se da je neizvršenje obaveza (default) nastupilo u odnosu na određenog dužnika kada su se dogodili jedan ili oba od sledeća dva događaja: 1) dužnik je u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili/2) malo je verovatno da će dužnik platiti bar jednu od svojih kreditnih obaveza u potpunosti bez regresnih radnji koje pravno lice treba da preduzme. Za finansijske instrumente klasifikovane u Nivo 3 pravilo je da se obezvređenje zasniva na obračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek plasmana. U tom procesu Grupa posebno tretira klijente u statusu defaulta čija se izloženost smatra značajnom i takve plasmane odnosno klijente Grupa individualno procenjuje, na pojedinačnoj osnovi (case by case), dok za plasmane koji nisu individualno značajni tu proceni vrši na kolektivnoj osnovi.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)**

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjenje vrednosti se pojavilo ukoliko postoji objektivan dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Grupa je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjenja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Grupa treba da proceni iznos koji može da se povrati za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjenja vrednosti.

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je definisana u skladu sa internim aktima Banke. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplate glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmata. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmata se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se priznaju u bilansu uspeha.

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjenjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata u default statusu u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Grupa primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela).

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi u okviru Nivoa 3, vrši se za klijente u default statusu a da pri tome klijenti ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu rezervisanja. Kalkulacija rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se prema kalkulaciji: $ECL = unsecEAD \times LGDs3 (time\ in\ default)$

Gde je:

- unsecEAD – Exposure u default-u umanjen za vrednost kolateralna
- LGDs3 (time in default) - gubitak u trenutku default-a

Ukoliko je potraživanje u potpunosti obezbeđeno kolateralom te je iz tog razloga unsecEAD jednak 0, primenjuje se kalkulacija:

$ECL = EAD \times ponder\ rezervisanja\ za\ Nivo\ 1$

Ponder rezervisanja za Nivo 1 utvrđuje se na šestomesečnom nivou, preračunavanjem ove vrednosti na osnovu prosečnog nivoa rezervisanja po segmentima portfolija.

Vrednosti LGDs3 (time in default) zavise od klijentskog segmenta, godina otplate, kao i perioda u kojem je klijent u default-u.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)**

Uticaj COVID-19 na ECL

Imajući u vidu složenost okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19 koje su uticale na građane i ekonomiju, Grupa je uvela određene mere i aktivnosti u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom, što podrazumeva blagovremeno prepoznavanje potencijalnih poteškoća dužnika i preduzimanje odgovarajućih koraka. Što se tiče obračuna ECL, uticaj COVID-19 rezultirao je u ažuriranju makroekonomskih pretpostavki koje su korišćene u određivanju ECL (posebno tzv. „forward looking“ informacije). Makroekonomske informacije i pretpostavke vezano za COVID-19 razmatrane su u ECL scenarijima na način da se prilagode PD i LGD parametri koji su rezultirali povećanim nivoom ECL (odražavajući prognozu BDP, stope nezaposlenosti, kamatnih stopa i slično).

Podrška klijentima izmirenju obaveza kao deo COVID-19 paketa podrške (moratorijum definisan od strane NBS) ne rezultira nužno u značajnom pogoršanju kreditnog rizika (SICR – significant increase in credit risk) odnosno ne predstavlja trigger za automatsku migraciju iz Nivoa 1 u Nivo 2 ili automatski trigger za defaultni događaj (Nivo 3) osim ukoliko ne postoje drugi dokazi za nemoćnost izmirenja obaveza (UTP - Unlikely to Pay). Međutim, za razliku od prva dva kruga podrške od strane NBS (tzv. „opt out“ moratorijumi), nakon 3. moratorijuma (tzv. „opt in“ moratorijuma) Grupa je preduzela konkretne akcije u smislu pogoršanja rejtinga za klijente koji su po treći put izabrali olakšice što je uglavnom rezultiralo njihovom reklasifikacijom na Watch list 2 odnosno Nivo 2 klasifikacijom.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)
Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)
Uticaj COVID-19 na ECL (nastavak)

Pregled kredita i potraživanja koji podležu moratorijumu na dan 31.12.2021. godine

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost							Ispravka vrednosti							Bruto knjigovodstvena vrednost
		Neproblematični*			Problematicni*				Neproblematični*			Problematicni*				
			od toga: restrukturirani	od toga: sa pogoršanim nivoom kreditnog rizika od trenutka inicijalnog priznavanja (stage 2)*		od toga: restrukturirani	od toga: bez kašnjenja ili u docnji do 90 dana ali sa malom procenjenom verovatnoćom izmirenja obaveza		od toga: restrukturirani	od toga: sa pogoršanim nivoom kreditnog rizika od trenutka inicijalnog priznavanja (stage 2)*		od toga: restrukturirani	od toga: bez kašnjenja ili u docnji do 90 dana ali sa malom procenjenom verovatnoćom izmirenja obaveza*	Povećanje problematičnih izloženosti **		
1	Kreditni koji su predmet moratorijuma	128.588.009	118.057.194	2.823.384	20.215.544	10.530.815	4.119.137	6.175.964	(8.643.158)	(2.501.252)	(152.179)	(1.568.292)	(6.141.906)	(2.208.685)	(3.199.384)	1.916.372
2	od toga: fizička lica	55.138.883	52.255.167	214.710	6.607.197	2.883.716	118.192	910.286	(3.800.474)	(1.862.340)	(32.170)	(1.085.166)	(1.938.135)	(97.968)	(572.608)	403.126
3	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	21.749.535	21.387.839	61.790	1.092.131	361.697	5.033	107.901	(87.355)	(32.592)	(1.193)	(10.927)	(54.763)	(277)	(4.180)	48.035
4	od toga: privredna društva	72.560.849	64.913.750	2.608.674	13.608.225	7.647.099	4.000.945	5.265.678	(4.841.147)	(637.376)	(120.009)	(483.124)	(4.203.771)	(2.110.717)	(2.626.777)	1.513.247
5	od toga: mala i srednja preduzeća	34.556.283	29.986.722	680.280	8.298.441	4.569.561	1.006.424	2.218.346	(3.152.741)	(521.863)	(73.126)	(411.446)	(2.630.878)	(589.314)	(1.084.069)	1.513.247
6	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	42.064.578	36.521.770	2.022.299	7.437.435	5.542.808	3.100.101	4.073.933	(3.380.268)	(150.635)	(46.885)	(123.743)	(3.229.634)	(1.803.015)	(2.341.248)	909.801
7	od toga: lizing	3.878.884	3.494.285	5.986	599.736	384.599	148.668	261.799	(301.614)	(49.743)	(677)	(15.040)	(251.871)	(86.410)	(140.710)	-

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2021. godine prema prikazanim kategorijama: problematični, neproblematični, restrukturirani, Nivo 2, unlikely to pay

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon završenog moratorijuma (presek na 31.12.2021.)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Uticaj COVID-19 na ECL (nastavak)

Pregled kredita i potraživanja koji podležu moratorijumu na dan 31.12.2021. godine (nastavak)

U hiljadama dinara		Broj klijenata	Bruto knjigovodstvena vrednost		
				od toga: zakonski moratorijum	od toga: istekao moratorijum
1	Kreditni kojima je moratorijum bio ponuđen	148.013	294.840.661		
2	Kreditni koji su predmet moratorijuma (odobren moratorijum)	106.767	128.588.009	128.588.009	128.588.009
3	od toga: fizička lica		55.138.883	55.138.883	55.138.883
4	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima		21.749.535	21.749.535	21.749.535
5	od toga: privredna društva		72.560.849	72.560.849	72.560.849
6	od toga: mala i srednja preduzeća		34.556.283	34.556.283	34.556.283
7	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima		42.064.578	42.064.578	42.064.578

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Nivoi odobreni krediti predmet državne garantne šeme	29.563.672	408.406	7.078.165	-
2	od toga: fizička lica	-			-
3	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	-			-
4	od toga: privredna društva	29.558.576	408.406	7.076.941	652.820
5	od toga: mala i srednja preduzeća	28.145.407			652.820
6	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	824.996			-

* Presek Kreditni i potraživanja od komitenata na 31.12.2021. godine prema prikazanim kategorijama

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne šeme (stanje na dan 31.12.2021.)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)
Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak) *Uticaj*
 COVID-19 na ECL (nastavak)

Pregled kredita i potraživanja koji podležu moratorijumu na dan 31.12.2020. godine

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost							Ispravka vrednosti							Bruto knjigovodstvena vrednost
		Neproblematični*			Problematicni*				Neproblematični*			Problematicni*				
			od toga: restrukturirani	od toga: sa pogoršanim nivoom kreditnog rizika od trenutka inicijalnog priznavanja (stage 2)*		od toga: restrukturirani	od toga: bez kašnjenja ili u docnji do 90 dana ali sa malom procenjenom verovatnoćom izmirjenja obaveza		od toga: restrukturirani	od toga: sa pogoršanim nivoom kreditnog rizika od trenutka inicijalnog priznavanja (stage 2)*		od toga: restrukturirani	od toga: bez kašnjenja ili u docnji do 90 dana ali sa malom procenjenom verovatnoćom izmirjenja obaveza*	Povećanje problematičnih izloženosti **		
1	Kreditni koji su predmet moratorijuma	217.291.435	207.012.724	6.094.837	43.234.422	10.278.711	5.053.963	7.029.226	(381.930)	(345.319)	(13.957)	(69.489)	(36.611)	(25.576)	(21.456)	4.061.779
2	od toga: fizička lica	72.944.387	70.833.741	352.871	10.096.859	2.110.646	101.542	106.243	(290.873)	(281.318)	(2.498)	(44.641)	(9.555)	(921)	(814)	697.190
3	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	24.143.290	23.860.777	87.434	1.322.410	282.513	4.768	4.862	(59.865)	(59.541)	(266)	(3.525)	(324)	(8)	(12)	38.543
4	od toga: privredna društva	134.015.071	126.117.484	5.431.790	31.376.925	7.897.587	4.952.421	6.849.635	(90.918)	(27.056)	(11.459)	(24.711)	(63.862)	(24.655)	(20.642)	3.298.498
5	od toga: mala i srednja preduzeća	58.100.916	54.333.087	691.556	15.236.975	3.767.829	1.259.283	2.767.781	(44.975)	(17.296)	(2.793)	(7.753)	(27.679)	(14.895)	(16.910)	1.894.041
6	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	66.683.846	61.165.391	4.476.946	15.950.406	5.518.455	3.936.393	5.381.765	(45.472)	(4.920)	(8.878)	(19.079)	(40.552)	(3.137)	(4.873)	1.824.867
7	od toga: lizing	9.888.491	9.624.751	310.176	1.547.243	263.740	-	73.348	-	-	-	-	-	-	-	66.091

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2020. godine prema prikazanim kategorijama: problematični, neproblematični, restrukturirani, Nivo 2, unlikely to pay

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon završenog moratorijuma (presek na 31.12.2020.)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Uticaj COVID-19 na ECL (nastavak)

Pregled kredita i potraživanja koji podležu moratorijumu na dan 31.12.2020. godine (nastavak)

U hiljadama dinara		Broj klijenata	Bruto knjigovodstvena vrednost		
				od toga: zakonski moratorijum	od toga: istekao moratorijum
1	Kreditni kojima je moratorijum bio ponuđen	140.215	300.946.360		
2	Kreditni koji su predmet moratorijuma (odobren moratorijum)	110.196	217.291.435	217.291.435	217.291.435
3	od toga: fizička lica		72.944.387	72.944.387	72.944.387
4	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima		24.143.290	24.143.290	24.143.290
5	od toga: privredna društva		134.015.071	134.015.071	134.015.071
6	od toga: mala i srednja preduzeća		58.100.916	58.100.916	58.100.916
7	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima		66.683.846	66.683.846	66.683.846

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Nivi odobreni krediti predmet državne garantne šeme	22.415.809	153.288	5.379.794	-
2	od toga: fizička lica	-			-
3	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	-			-
4	od toga: privredna društva	22.415.809	153.288	5.379.794	270.163
5	od toga: mala i srednja preduzeća	20.947.828			270.163
6	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	257.847			-

* Presek Kreditni i potraživanja od komitenata na 31.12.2020. godine prema prikazanim kategorijama

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne šeme (stanje na dan 31.12.2020.)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu bruto i neto problematičnih plasmana bankama i klijentima.

U hiljadama dinara	Hartije od vrednosti (napomena 24)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 25)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 26)		Ostala sredstva (napomena 31)		Vanbilansne stavke	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
31. decembar 2021.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	300.205	61.924	8.879	912	-	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	9.878.160	4.560.551	3.149	537	141.810	61.230
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	3.760.201	1.230.416	56.656	5.072	3.461	1.186
Ukupno	-	-	-	-	13.938.566	5.852.891	68.684	6.521	145.271	62.416
31. decembar 2020.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	777.552	167.216	11.299	891	4.957	1.128
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	47.785	15.771	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	7.665.411	3.642.771	4.340	384	275.752	177.884
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	2.133.295	795.954	20.974	4.162	578	303
Ukupno	-	-	-	-	10.624.043	4.621.712	36.613	5.437	281.287	179.315

Starosna struktura dospelih, a neobezvređenih plasmana na dan 31. decembra 2021. godine, prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Dospeli do 30 dana	Dospeli od 31 do 60 dana	Dospeli od 61 do 90 dana	Dospeli preko 90 dana	Ukupno
Kredit i potraživanja od komitenata					
Bruto vrednost	2.507.221	474.766	43.845	178.655	3.204.487
Ispravka vrednosti	(206.780)	(148.491)	(17.516)	(63.849)	(436.636)
Neto knjigovodstvena vrednost	2.300.441	326.275	26.329	114.806	2.767.851

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima

obezvređenja

 (i) *Gotovina i sredstva kod centralne banke*

U hiljadama dinara	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	uN1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	57.151.931	10.420.994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.572.925
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	57.151.931	10.420.994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.572.925

U hiljadama dinara	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	uN1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	59.710.331	-	(2.558.400)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	57.151.931
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	59.710.331	-	(2.558.400)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	57.151.931

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)
Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja
(nastavak)

 (ii) *Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat*

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja		
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	(+)	31. decembar 2021.
Nivo 1	100.749.619	46.441.924	(26.452.050)	-	-	-	-	-	-	-	(15.454.816)	3.926.293	109.210.970
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	100.749.619	46.441.924	(26.452.050)	-	-	-	-	-	-	-	(15.454.816)	3.926.293	109.210.970

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja		
Nivo	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	(+)	31. decembar 2020.
Nivo 1	105.078.855	2.548.114	(20.963.136)	-	-	-	-	-	-	-	(592.783)	14.678.569	100.749.619
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	105.078.855	2.548.114	(20.963.136)	-	-	-	-	-	-	-	(592.783)	14.678.569	100.749.619

 (iii) *Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija*

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja		
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	(+)	31. decembar 2021.
Nivo 1	27.752.880	18.253.625	(3.947.508)	(573)	(573)	-	-	-	-	-	(93.333)	251.762	42.216.853
Nivo 2	30.168	959	-	425	425	-	-	-	-	-	(32)	5.008	36.528
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	27.783.048	18.254.584	(3.947.508)	(148)	(148)	-	-	-	-	-	(93.365)	256.770	42.253.381

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(nastavak)

 (iii) *Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)*

Nivo	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.	
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)			Izlaz (-)
Nivo 1	2.907.274	26.196.345	(1.230.426)	4.722	-	4.722	-	-	-	-	(368.692)	243.657	27.752.880
Nivo 2	35.946	14	(1.075)	(4.704)	-	(4.704)	-	-	-	-	(14)	1	30.168
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	2.943.220	26.196.359	(1.231.501)	18	-	18	-	-	-	-	(368.706)	243.658	27.783.048

 (iv) *Kreditni i potraživanja od komitenata*

Nivo	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.	
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)			Izlaz (-)
Nivo 1	227.085.215	3.304.130	(27.434.668)	(3.137.555)	(14.741.433)	15.106.376	(3.771.269)	268.770	-	-	(56.685.934)	121.653.965	264.785.153
Nivo 2	63.236.901	1.299.870	(3.614.182)	(6.995.553)	13.000.923	(17.296.432)	-	-	(2.917.537)	217.493	(19.171.760)	21.573.139	56.328.415
Nivo 3	10.624.244	70.046	(980.679)	5.308.232	-	-	3.340.270	(373.933)	2.613.526	(271.630)	(1.797.633)	713.721	13.937.931
Ukupno	300.946.360	4.674.046	(32.029.529)	(4.824.876)	(1.740.510)	(2.190.056)	(430.999)	(105.163)	(304.011)	(54.137)	(77.655.327)	143.940.825	335.051.499

Nivo	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.	
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)			Izlaz (-)
Nivo 1	235.661.180	3.545.908	(22.588.682)	(2.468.523)	(18.055.358)	16.197.821	(883.538)	272.553	-	-	(49.332.007)	62.267.339	227.085.215
Nivo 2	40.362.349	139.099	(1.675.787)	(280.628)	19.616.497	(17.964.472)	-	-	(2.199.967)	267.314	(7.673.577)	32.365.445	63.236.901
Nivo 3	9.703.186	27.263	(511.976)	2.303.219	-	-	772.795	(293.438)	2.112.079	(288.219)	(2.661.921)	1.764.473	10.624.244
Ukupno	285.726.715	3.712.270	(24.776.445)	(445.932)	1.561.139	(1.766.651)	(110.743)	(20.885)	(87.888)	(20.905)	(59.667.505)	96.397.257	300.946.360

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)
Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

 (v) *Ostala sredstva*

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2021.
Nivo 1	1.293.131	84.617	(41.917)	(49.004)	(42.551)	353	(6.806)	-	-	-	(42.937)	37.901	1.281.791
Nivo 2	14.995	-	(2.352)	93.390	97.269	(3.879)	-	-	-	-	(2.980)	54.967	158.020
Nivo 3	11.125	202	(1.270)	11.016	-	-	11.016	-	-	-	(8.008)	54.893	67.958
Ukupno	1.319.251	84.819	(45.539)	55.402	54.718	(3.526)	4.210	-	-	-	(53.925)	147.761	1.507.769

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2020.
Nivo 1	1.114.952	210.871	(19.348)	(6.379)	(7.931)	1.577	(34)	8	-	-	(24.553)	17.588	1.293.131
Nivo 2	-	3.489	(6.083)	8.030	12.260	(3.315)	-	-	(1.904)	989	(20.935)	30.494	14.995
Nivo 3	-	3.290	(1.575)	691	-	-	39	(24)	1.272	(595)	(13.266)	21.985	11.125
Ukupno	1.114.952	217.650	(27.006)	2.342	4.329	(1.738)	5	(16)	(632)	394	(58.754)	70.067	1.319.251

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja

 (i) *Gotovina i sredstva kod centralne banke*

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2021.
Nivo 1	84	-	(82)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)
Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja
(nastavak)

 (i) *Gotovina i sredstva kod centralne banke (nastavak)*

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.	
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)			
Nivo 1	153	-	(69)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	153	-	(69)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84

 (ii) *Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat*

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	268.440	16.679	(172.381)	-	-	-	-	-	-	-	(36.117)	2.894	79.515
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	268.440	16.679	(172.381)	-	-	-	-	-	-	-	(36.117)	2.894	79.515

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	344.977	203	(111.295)	-	-	-	-	-	-	-	(524)	35.079	268.440
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	344.977	203	(111.295)	-	-	-	-	-	-	-	(524)	35.079	268.440

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(nastavak)

 (iii) *Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija*

Nivo	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	35.983	633	(33.917)	(4)	(4)	-	-	-	-	-	(89)	1.055	3.661
Nivo 2	236	3	-	123	123	-	-	-	-	-	-	101	463
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	36.219	636	(33.917)	119	119	-	-	-	-	-	(89)	1.156	4.124

Nivo	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	1.759	34.947	(743)	11	-	11	-	-	-	-	(319)	328	35.983
Nivo 2	249	3	-	(16)	-	(16)	-	-	-	-	-	-	236
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	2.008	34.950	(743)	(5)	-	(5)	-	-	-	-	(319)	328	36.219

 (iv) *Kredit i potraživanja od komitenata*

Nivo	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	1.501.530	318.803	(326.512)	(71.420)	(158.293)	160.773	(82.598)	8.697	-	-	(273.073)	733.783	1.883.111
Nivo 2	2.449.632	326.113	(184.949)	64.423	1.063.576	(678.987)	-	-	(395.551)	75.385	(493.541)	325.833	2.487.511
Nivo 3	6.002.337	721.657	(666.604)	2.722.540	-	-	1.937.191	(210.421)	1.126.866	(131.097)	(1.201.270)	507.376	8.086.036
Ukupno	9.953.499	1.366.573	(1.178.065)	2.715.543	905.283	(518.214)	1.854.593	(201.724)	731.315	(55.712)	(1.967.884)	1.566.992	12.456.658

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(nastavak)

 (iv) *Kredit i potraživanja od komitenata*

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transfери između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	729.342	481.366	(132.470)	230.257	(56.511)	271.716	(6.468)	21.520	-	-	(108.826)	301.861	1.501.530		
Nivo 2	1.547.447	395.120	(168.203)	182.539	964.800	(635.020)	-	-	(212.305)	65.063	(158.215)	650.944	2.449.632		
Nivo 3	5.644.906	481.366	(239.349)	965.804	-	-	340.485	(140.433)	886.227	(120.475)	(1.737.516)	887.126	6.002.337		
Ukupno	7.921.695	1.357.852	(540.022)	1.378.600	908.289	(363.304)	334.017	(118.913)	673.922	(55.412)	(2.004.557)	1.839.931	9.953.499		

 (v) *Ostala sredstva*

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transfери između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	19.766	3	(118)	(3.622)	(106)	-	(3.516)	-	-	-	(18.003)	32	(1.942)		
Nivo 2	78	-	(24)	282	304	(22)	-	-	-	-	(21)	275	590		
Nivo 3	12.192	302	(1.106)	10.069	-	-	10.069	-	-	-	(7.478)	49.866	63.845		
Ukupno	32.036	305	(1.248)	6.729	198	(22)	6.553	-	-	-	(25.502)	50.173	62.493		

Nivo	U hiljadama dinara				Promene u okviru Nivo-a							Transfери između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2020.
	1. januar 2020.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	19.770	6	(48)	7	(17)	25	(1)	-	-	-	(32)	63	19.766		
Nivo 2	-	167	(60)	(15)	30	(17)	-	-	(51)	23	(287)	273	78		
Nivo 3	-	5.943	(1.351)	523	-	-	38	(24)	1.081	(572)	(10.698)	17.775	12.192		
Ukupno	19.770	6.116	(1.459)	515	13	8	37	(24)	1.030	(549)	(11.017)	18.111	32.036		

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Grupa je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka, kao matično pravno lice, uspostavila je posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima (licenciranim proceniteljima, proceniteljskim kućama, osiguravajućim kućama i supervizorima), izrada stručnih mišljenja, internih procena i celokupne pravne i ekonomske analize kolaterala, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Grupa koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Grupa prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim nepokretnostima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost nepokretnosti,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su relevantnom internom regulativom kojom se definiše proces ublažavanja kreditnog rizika.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali (nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala, uzetih kao obezbeđenje po osnovu plasmana Grupe do nivoa izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra je prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		Kreditni i potraživanja od komitenata		Hartije od vrednosti		Ostala sredstva		Vanbilansne stavke	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Pravna lica, rejting 10	-	-	76.195	68.347	-	-	-	-	-	287
Nekretnine	-	-	75.855	67.432	-	-	-	-	-	-
Keš	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	340	915	-	-	-	-	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	287
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Keš	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	6.697.392	5.133.006	-	-	-	-	61.427	70.375
Nekretnine	-	-	5.644.361	4.770.318	-	-	-	-	61.027	68.551
Keš	-	-	126.288	18.103	-	-	-	-	400	1.824
Garancije	-	-	821.296	155.275	-	-	-	-	-	-
Zaloge	-	-	105.447	189.310	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	425.624	238.397	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	414.831	238.397	-	-	-	-	-	-
Keš	-	-	186	-	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	10.607	-	-	-	-	-	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grupna ispravka vrednosti na osnovu procene kolaterala	295.210	588.019	110.862.404	116.372.023	-	-	-	-	18.915.487	23.636.670
Nekretnine	-	-	89.846.414	97.175.794	-	-	-	-	6.951.173	4.966.806
Keš	293.935	587.911	3.914.158	3.371.821	-	-	-	-	4.921.100	2.780.402
Garancije	1.275	108	13.781.267	11.918.508	-	-	-	-	6.787.427	15.806.387
Zaloge	-	-	3.133.154	3.884.450	-	-	-	-	255.787	82.774
Ostalo	-	-	187.411	21.450	-	-	-	-	-	301
Ukupno	295.210	588.019	118.061.615	121.811.773	-	-	-	-	18.976.914	23.707.332

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti.

Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Grupe tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljivi nivo ekonomskog gubitka kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Grupe, a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Jedan od osnovnih indikatora za praćenje izloženosti Grupe tržišnom riziku tokom 2021. godine je:

- VaR (Value at Risk) - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kreditnog sprema, devizni rizik, volatlnost i inflacija;

Pored ovih osnovnih indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Grupa koristi i neke dodatne (granularne) limite koji imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize.

Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV (Basis Point Value Sensitivity) i CPV (Credit Point Value Sensitivity).

Tokom 2021. godine, izloženost banke tržišnim rizicima bila je u okviru definisanih limita i u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Pregled VaR pozicije portfolija trgovanja uključuje samo pozicije knjige trgovanja Banke:

U hiljadama dinara	Na dan 31.decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2021.				
Devizni rizik	540	1.441	4.634	157
Rizik od promene kamatne stope	633	2.956	5.601	633
Rizik kreditnog raspona	3.070	14.208	31.876	2.650
Kovarijansa	(951)	-	-	-
Ukupno	3.292	14.595	34.459	3.041
2020.				
Devizni rizik	2.235	2.329	22.705	300
Rizik od promene kamatne stope	1.089	10.101	25.439	1.089
Rizik kreditnog raspona	11.139	22.580	35.567	8.277
Kovarijansa	(4.344)	-	-	-
Ukupno	10.119	38.896	76.361	10.119

Retroaktivno testiranje (backtesting) VaR modela se prati na mesečnom nivou i izveštava na ALCO odboru.

Ukoliko je realizovan PnL gubitak veći u odnosu na gubitak prikazan VaR modelom, on se smatra prekoračenjem ("overdraft"). Retroaktivno testiranje se odnosi na period od poslednjih 250 radnih dana u odnosu na datum posmatranja.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Nije bilo strateških izmena kada je u pitanju upravljanje likvidnosnim i tržišnim rizicima u odnosu na 2020. godinu. Osnovna ažuriranja u internim politikama odnose se na revidiranje postojećih procesnih uloga i aktivnosti, ažuriranje odgovarajućih limita za pokazatelje i implementaciju modelovanja depozita bez ugovorenog roka dospeća (iz ugla likvidnosti i kamatnog rizika). Tokom 2021. godine pojačan fokus bio je i na simulaciji pokazatelja usled COVID-19 krize, kao i praćenje tržišnih kretanja i intervencija na lokalnom tržištu.

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene deviznih kurseva.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne otvorene devizne pozicije Grupe i kapitala Grupe, obračunat u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Grupa je dužna da odnose između aktive i pasive održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala. Odeljenje za finansijski i tržišni rizik priprema izveštaj o deviznom riziku za potrebe NBS na intradnevnom (slanje izveštaja sa stanjima u 12h i 14h), dnevnom i mesečnom nivou.

Grupa je izložena efektima promena kurseva najznačajnijih valuta na finansijsku poziciju i tokove gotovine. Rukovodstvo Grupe uspostavlja limite izloženosti riziku određenih valuta i vrši stalni nadzor kako bi pozicije po različitim valutama bile u okviru uspostavljenih limita. Limiti važe za sve devizno relevantne proizvode u okviru Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu. Oni pokrivaju i pozicije u trgovanju kao i selektivne strateške devizne pozicije Odeljenja za finansije. Sve osetljivosti koje proizilaze iz pozicija vezanih za devize su limitirane opštim VaR limitom određenim na nivou Grupe i na nivou Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu i Odeljenja za finansije.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva Grupa zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

Upravljanje deviznim rizikom Grupe na operativnom nivou je odgovornost Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu.

	2021.	2020.
Pokazatelj deviznog rizika		
- na 31. decembar	3,02	1,00
- maksimalan za period - mesec decembar*	4,04	4,66
- minimalni za period - mesec decembar*	0,27	0,14

*Navedeni pokazatelji se posmatraju samo za Banku.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(c) Tržišni rizici (nastavak)
Devizni rizik (nastavak)
Neto devizna pozicija Grupe na dan 31. decembra 2021. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	167.190	32.197.297	163.048	143.607	34.901.781	67.572.923
Potraživanja po osnovu derivata	-	671.133	-	-	81.491	752.624
Hartije od vrednosti	-	18.066.958	-	-	93.856.383	111.923.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.877.858	37.763.526	63.529	524.714	19.630	42.249.257
Kredit i potraživanja od komitenata	475.554	195.215.481	114.404	-	126.789.402	322.594.841
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	9.493	-	-	-	9.493
Ostala sredstva	16.143	184.693	-	8	1.244.432	1.445.276
Ukupna aktiva	4.536.745	284.108.581	340.981	668.329	256.893.119	546.547.755
Obaveze po osnovu derivata	-	701.365	-	-	22.560	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	88.324	107.883.942	3.108	827	25.485.721	133.461.922
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	9.782.687	154.442.018	3.775.055	943.720	145.263.612	314.207.092
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	132.490	-	-	-	132.490
Ostale obaveze	152.983	3.745.545	10.724	35.470	11.225.998	15.170.720
Ukupna pasiva	10.023.994	266.905.360	3.788.887	980.017	181.997.891	463.696.149
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	5.496.681	(19.167.005)	3.448.938	346.169	9.939.373	64.156
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2021. godine	9.432	(1.963.784)	1.032	34.481	84.834.601	82.915.762

**Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.*

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(c) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Grupe na dan 31. decembra 2020. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	208.390	30.528.075	622.845	148.562	25.643.975	57.151.847
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	11.630.733	11.630.733
Potraživanja po osnovu derivata	-	1.399.309	-	-	48.334	1.447.643
Hartije od vrednosti	1.520.776	18.044.566	-	-	82.989.436	102.554.778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	7.053.889	20.179.887	137.270	363.115	12.668	27.746.829
Kredit i potraživanja od komitenata	443.021	190.570.094	122.772	-	99.856.974	290.992.861
Ostala sredstva	16.551	121.613	-	1	1.149.050	1.287.215
Ukupna aktiva	9.242.627	260.843.544	882.887	511.678	221.331.170	492.811.906
Obaveze po osnovu derivata	-	1.436.308	-	-	196.453	1.632.761
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	28.887	104.986.659	2.036	645	24.650.611	129.668.838
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	8.329.475	136.878.886	2.534.318	1.049.733	119.581.064	268.373.476
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	116.377	-	-	-	116.377
Ostale obaveze	136.135	3.589.148	8.820	14.324	8.805.774	12.554.201
Ukupna pasiva	8.494.497	247.007.378	2.545.174	1.064.702	153.233.902	412.345.653
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	(681.096)	(12.707.068)	1.665.410	744.500	10.823.831	(154.423)
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2020. godine	67.034	1.129.098	3.123	191.476	78.921.099	80.311.830

*Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Operativni rizici

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka, osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je pravni rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika.

Praćenje i upravljanje Operativnim rizicima je u nadležnosti Divizije za upravljanje rizicima (CRO) u okviru Tima za operativni i reputacioni rizik. Odlučivanje, upravljanje i izvrštavanje o temama vezanim za operativne rizike vrši se preko Izvršnog Odbor Banke dok se praćenje mitigacionih aktivnosti kao rezultat drugog nivoa kontrola vrši preko Komiteta za nefinansijske rizike.

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe prouzrokovan nemogućnošću Grupe da ispuni svoje obaveze kao rezultat povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili nemogućnosti obezbeđivanja novih izvora finansiranja ili poteškoća u pretvaranju aktive u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu. Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Grupe je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo Grupi da ispuni svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima.

Rizik likvidnosti sa kojim se Grupa susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Grupa nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima.
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa i/ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine).
- Tržišna likvidnost - rizik da se Grupa može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija.
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjoročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Grupe.
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od Grupe veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja.
- Rizik koncentracije finansiranja nastaje kada Grupa koristi ograničeni broj izvora finansiranja, da oni postaju takvi da je povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću.
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Grupa u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita. Na godišnjem nivou, tokom procesa određivanja limita, Grupa utvrđuje materijalnu značajnost učešća zavisnih pravnih lica i u skladu sa tim se vrši izveštavanje po navedenim izvorima rizika likvidnosti. Za 2021. godinu učešće zavisnih pravnih lica nije bilo materijalno značajno. Nezavisno od kriterijuma materijalne značajnosti, određeni pokazatelj izloženosti Grupe se prate samo na konsolidovanoj osnovi.

Sistem limita koji se koristi u dnevnom upravljanju rizikom likvidnosti osigurava da Grupa održava poziciju likvidnosti i finansiranja koja je dovoljno snažna da podnese moguće efekte nepovoljnih scenarija u kojima se gore navedeni rizici mogu materijalizovati. Sistem limita za Grupu je definisan u Okviru apetita za rizike (RAF) kao i drugim granularnim limitima. RAF definiše nivo rizika koji je Grupa spremna da preuzme u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnog plana, uzimajući u obzir interes svojih akcionara, kao i kapitalne i druge regulatorne i zakonske zahteve. Kao takav, RAF je odobren od strane Upravnog odbora, dok granularni limiti (ili drugi oblik ograničenja) proizilaze iz RAF-a: njihov proces odobravanja i eskalacije, međutim, uključuje i druge komitete ili funkcije koje su postavljene na niži hijerarhijski nivo u organizaciji Grupe.

Neki od osnovnih pokazatelja likvidnosti uključenih u RAF za 2021. godinu bili su:

- Pokazatelj likvidnosti Banke
- Kratkoročna likvidnost do 3 meseca
- Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR) - konsolidovani
- Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR)

Tokom 2021. godine, likvidnost Grupe je bila na adekvatnom nivou i nije bilo prekoračenja ni jednog od definisanih limita.

Pokazatelj likvidnosti Banke i uži pokazatelj likvidnosti Banke

Banka je dužna da odnos između zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju i bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća, sa druge strane održava tako da:

- iznosi najmanje 1,0 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,8 – kada je obračunat za radni dan.

Pored toga, Banka je dužna da održava nivo likvidnosti tako da uži pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 0,7 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,5 – kada je obračunat za radni dan.

Banka je dužna da o neusklađenosti pokazatelja likvidnosti u toku dva uzastopna radna dana obavesti NBS i to narednog radnog dana. Ako Banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, dužna je da o tome obavesti NBS – najkasnije narednog radnog dana. Ovo obaveštenje sadrži podatke o iznosu likvidnih sredstava koje nedostaju, o razlozima nelikvidnosti i o planiranim aktivnostima za otklanjanje uzroka nelikvidnosti. Odeljenje za finansijski i tržišni rizik priprema izveštaj o dnevnoj likvidnosti za potrebe NBS na dnevnom nivou.

Ostvarene vrednosti pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti ukazuju na visok nivo likvidnosti tokom 2021. godine:

	2021.	2020.
Pokazatelj likvidnosti Banke:		
- na 31. decembar	1,98	2,00
- prosek za period - mesec decembar	1,99	2,17
- maksimalan za period - mesec decembar	2,15	2,32
- minimalan za period - mesec decembar	1,86	1,88
Uži pokazatelj likvidnosti:		
- na 31. decembar	1,73	1,68
- prosek za period - mesec decembar	1,45	1,88
- maksimalan za period - mesec decembar	1,73	2,09
- minimalan za period - mesec decembar	1,31	1,45

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)

Ovaj indikator predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Grupe i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Ovaj pokazatelj se računa na mesečnom nivou za Banku i 2 puta godišnje konsolidovano na nivou Grupe. Grupa je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Ostvarene vrednosti LCR ukazuju na visok nivo likvidnosti tokom 2021. godine:

U hiljadama dinara

Na dan 31. decembra

	2021.	2020.
Zaštitni sloj likvidnosti	121.061.671	109.555.088
Neto odlivi likvidnih sredstava	73.434.512	62.550.677
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	165%	175%

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa. Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na nedeljnom nivou i zasniva se na analizi scenarija. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Grupe vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem.

Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima)
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za Grupu)
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija)

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Grupa ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti koji se na godišnjem nivou testira i kojim su:

- precizno definisane procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Grupe koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- precizno definisan način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

Uticaj COVID-19 na likvidnost Grupe

Likvidnosna pozicija Grupe je bila stabilna tokom čitavog perioda. Politika kapitala u vanrednim situacijama nije aktivirana (niti je bilo potrebe za tim). Sa stabilnim i adekvatnim potencijalom likvidnosti, Grupa nije iskusila odliv depozita stanovništva i pravnih lica, niti ograničenja na tržištu novca usled smanjenja limita od strane drugih finansijskih institucija.. Pokazatelji ranog upozoravanja EWI indikatori, kako za Grupu tako i za tržište, postavljeni su na odgovarajućoj udaljenosti od RAF-a ili nivoa regulatornog ograničenja, ostavljajući vremena Grupi da blagovremeno reaguje tokom potencijalnih ili stvarnih kriza. Kako je od početka krize postojala stabilna pozicija likvidnosti, Grupa se od 6. oktobra 2020. godine vratila u uobičajeni način poslovanja.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Grupe na dan 31. decembra 2021. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	67.572.923	-	-	-	-	67.572.923
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	752.624	-	-	752.624
Hartije od vrednosti	1.846	601.947	11.030.754	58.972.937	41.315.857	111.923.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.755.252	323.654	89.649	67.393	13.309	42.249.257
Kredit i potraživanja od komitenata	16.368.012	19.003.623	97.256.469	89.182.087	100.784.650	322.594.841
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	9.493	-	-	9.493
Ostala sredstva	-	-	1.445.276	-	-	1.445.276
Ukupna aktiva	125.698.033	19.929.224	110.584.265	148.222.417	142.113.816	546.547.755
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	723.925	-	-	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24.324.146	1.888.643	69.164.293	25.434.581	12.650.259	133.461.922
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	279.227.184	1.834.531	20.813.017	6.646.886	5.685.474	314.207.092
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	132.490	-	-	132.490
Ostale obaveze	4.167.762	69.586	9.497.784	1.253.028	182.560	15.170.720
Ukupna pasiva	307.719.092	3.792.760	100.331.509	33.334.495	18.518.293	463.696.149
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2021.godine	(182.021.059)	16.136.464	10.252.756	114.887.922	123.595.523	82.851.606

Struktura dospeća sredstava i obaveza prema ugovorenom dospeću na dan 31. decembra 2021. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća sredstava i obaveza po vremenskim korpama, sa negativnom neusklađenošću u korpi do jednog meseca. Ova neusklađenost je nastala pre svega zbog ročne strukture depozita, odnosno značajnog učešća depozita po viđenju u ukupnim depozitima Grupe. Ovakvo učešće depozita po viđenju uzrokovano je uobičajenim ponašanjem klijenata u okruženju koji svoja sredstva usmeravaju na što kraću ročnost imajući u vidu prisutni pad kamatnih stopa na tržištu, stoga klijenti ne reorčavaju svoja sredstva već drže na računima po viđenju. Medjtitim, na osnovu istorijskih podataka i prethodnog iskustva, značajan procenat depozita po viđenju se može smatrati dugoročnim izvorom finansiranja imajući u vidu njihovu stabilnost, stopu rasta i stopu povlačenja. Takodje važno je napomenuti da Grupa raspolaže likvidnim instrumentima, tj. hartijama od vrednosti i drugim rezervama likvidnosti, koje u svakom momentu može založiti kod NBS ili prodati na sekundarnom tržištu, kao i da ima na raspolaganju sredstva od matične banke i međunarodnih finansijskih institucija u skladu sa usvojenim planom finansiranja za tekuću godinu iz čega u svakom trenutku može pokriti potencijalne odlive sredstava čak i u stresiranim scenarijima koje relevantne službe u Grupi redovno sprovode i analiziraju.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Grupe na dan 31. decembra 2020. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	57.151.847	-	-	-	-	57.151.847
Založena finansijska sredstva	-	-	-	11.630.733	-	11.630.733
Potraživanja po osnovu derivata	2.500	11.708	28.655	495.200	909.580	1.447.643
Hartije od vrednosti	2.079.583	91.284	7.801.668	70.177.207	22.405.036	102.554.778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	27.049.458	2.662	684.765	9.944	-	27.746.829
Kredit i potraživanja od komitenata	6.146.434	8.263.812	34.022.414	121.669.006	120.891.195	290.992.861
Ostala sredstva	1.287.215	-	-	-	-	1.287.215
Ukupna aktiva	93.717.037	8.369.466	42.537.502	203.982.090	144.205.811	492.811.906
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	9.867	21.039	170.091	485.186	946.578	1.632.761
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	12.107.019	21.689.070	19.138.008	54.371.768	22.362.973	129.668.838
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	227.133.021	15.295.032	16.642.838	8.208.947	1.093.638	268.373.476
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	116.377	-	116.377
Ostale obaveze	3.295.861	75.973	7.468.348	1.428.222	285.797	12.554.201
Ukupna pasiva	242.545.768	37.081.114	43.419.285	64.610.500	24.688.986	412.345.653
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2020.godine	(148.828.731)	(28.711.648)	(881.783)	139.371.590	119.516.825	80.466.253

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu ročnosti finansijskih derivata koji su relevantni za potrebe praćenja rizika likvidnost:

Na dan 31.12.2021.

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	29.141.616	190.102	4.166.596	427.990	-	33.926.303
FX derivati dugovna strana	29.098.857	190.090	4.152.119	426.348	-	33.867.413
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2021.godine	42,759	12	14.477	1.642	-	58.890

Na dan 31.12.2020.

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	32.018.881	4.944.689	5.235.874	2.494.419	-	44.693.863
FX derivati dugovna strana	32.020.567	4.967.150	5.360.793	2.493.445	-	44.841.954
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2020.godine	(1.686)	(22.460)	(124.919)	974	-	(148.091)

Struktura dospeća FX derivata koji su relevantni sa aspekta praćenja i upravljanja rizikom likvidnosti ne ukazuje na značajnije postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća po vremenskim korpama. FX derivati su uključeni u sve pokazatelje koji se koriste kako za praćenje kratkoročne tako i strukturne likvidnosti čime je obezbeđeno adekvatno upravljanje potencijalnim rizikom likvidnosti koji može da proistekne iz ovih pozicija.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Strukturni FX Gap

Strukturni FX Gap prati ročnu usklađenost po materijalno značajnim valutama (EUR i ostale valute zbirno) u vremenskim korpama preko jedne godine, a zasnovan je na metodologiji „prilagođenog NSFR-a“ metrike uz sledeće izuzetke:

- novčani tokovi po derivativnim instrumentima koji utiču na rizik likvidnost uključeni su u obračun po preostalom vremenu do dospeća;
- novčani tokovi iz ugovora s valutnom klauzulom smatraju se novčanim tokovima u originalnoj valuti.

U hiljadama dinara	2021.	2020.
EUR FX Gap >1G		
Obveze u vremenskim korpama >1G	136.700.140	139.742.963
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	124.704.716	133.037.575
Nivo upozorenja (max)	(17.637.315)	(20.576.535)
FX Gap	11.995.424	6.705.388

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Ostali FX Gap >1G		
Obveze u vremenskim korpama >1G	10.245.759	7.564.063
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	90.725	100.568
Nivo upozorenja (max)	(2.351.642)	(2.821.925)
FX Gap	10.155.034	7.463.495

Pozicije koje omogućavaju stabilne izvore finansiranja i neto kratkoročne obveze u značajnim valutama različitim od domaće valute (EUR i ostale valute zbirno), dovoljne su za pokrivanje pozicija koje zahtevaju stabilne izvore finansiranja u vremenskim korpama preko jedne godine.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Rizici usklađenosti poslovanja Grupe

Rizik usklađenosti poslovanja Grupe je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje članica bankarske grupe, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik. U Banci, kao matičnom pravnom licu, je formirana posebna organizaciona jedinica u čijoj nadležnosti su pravni poslovi i kontrola usklađenosti poslovanja. Primarna nadležnost Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke (u daljem tekstu: Direkcija) je da identifikuje i procenjuje rizik usklađenosti poslovanja Grupe i o tome izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju, a po potrebi i Upravni odbor, kao i da predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima usklađenosti poslovanja. Direkcija vrši procenu rizika u skladu sa usvojenom metodologijom i Godišnjim planom aktivnosti.

Dodatno, funkcija usklađenosti poslovanja pruža podršku drugim organizacionim delovima Grupe prilikom definisanja procedura, uvođenja novih bankarskih proizvoda, kao i izmene postojećih, u primeni zakona, podzakonskih akata, pravila, standarda i internih akata, koji naročito uređuju oblasti: sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, finansijske sankcije, bankarske tajne, zaštite podataka o ličnosti, insajderskih informacija i zloupotrebe tržišta, standarde tržišnog ponašanja, sukoba interesa, korupcije, zelenašenja, profesionalno ophođenje sa klijentima i obezbeđenje primerenih saveta klijentima u skladu sa kodeksom ponašanja i etičkim principima, primene standarda iz oblasti zaštite korisnika finansijskih usluga i transparentnosti u ponašanju, zaštite konkurencije i druge regulatorne oblasti u skladu sa pravilima UniCredit Grupe i usvojenim aktima funkcije usklađenosti poslovanja.

U okviru organizacione jedinice za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke, formirana je posebna organizaciona jedinica Banke, Odeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, čiji broj zaposlenih koji obavljaju poslove identifikovanja, merenja i praćenja rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanja tim rizikom je srazmeran obimu, vrsti i složenosti organizacione strukture Banke, kao i rizičnom profilu Banke i nivou njene izloženosti riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

(g) Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja Grupe za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja Grupe sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima Grupe kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja.

Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom Grupa je uredila odgovarajućim politikama i procedurama. Od navedenog rizika Grupa se štiti kroz odgovarajući sistem unutrašnje kontrole u nadležnim organizacionim jedinicama, blagovremenom informisanošću, kao i kvalitetnom obukom i testiranjem zaposlenih, što predstavlja ključni faktor za upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Banka je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke, Odeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u Odeljenju za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma Banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(h) *Strateški rizici*

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Grupa posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja na te promene.

Upravljanje strateškim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor Banke, kao i Izvršni odbor koji je nadležan za njegovo sprovođenje kao i identifikovanje, merenje i procenu rizika. Organi Grupe između ostalog sprovode praćenje strateškog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su najmanje kvartalno upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kom Grupa posluje. Sistem izveštavanja rukovodstva koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Banke i Grupe, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Grupe, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Grupa kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Grupe.

Neizostavni element u upravljanju strateškim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim rizikom kome je Grupa izložena.

(i) *Poslovni rizik*

Poslovni rizik je definisan kao mera razlike između neočekivanih i očekivanih neželjenih promena u budućim prihodima Grupe.

Poslovni rizik pre svega može proistići iz izrazito nepovoljnih kretanja u tržišnom okruženju, promena u konkurenciji ili ponašanju klijenata, kao i promena pravnog okvira. Izvori ovih podataka predstavljaju seriju finansijskih izveštaja koji uključuju i stavke čija je varijabilnost ocenjena u okviru drugih tipova rizika (kreditni, tržišni, operativni). Stoga, kako bi se izbeglo preklapanje sa procenom drugih vrsta rizika (npr. kreditni, tržišni, operativni) fokus je na posebnim tipovima prihoda i rashoda Grupe, a koji se, nakon procene, identifikuju i agregiraju sa drugim vrstama rizika kako bi se dobila ukupna procena profila rizika kroz ekonomski kapital Grupe.

(j) *Reputacioni rizik*

Reputacioni rizik je trenutni ili budući rizik od pada profita kao rezultat negativne percepcije imidža Banke od strane klijenata, ugovornih strana, akcionara Banke, investitora ili regulatora.

Banka je, u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih u okviru Sektora za upravljanje rizicima, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti, donela i primenjuje politike i druga interna akta nižeg ranga.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Grupe kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (i u nekim slučajevima, sami novčani tokovi);
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu promenom neto prihoda od kamata.

Sistemom limita za merenje i praćenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gep - proizilazi iz terminske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena,
- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa,
- bazni rizik kome je banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena
- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Grupa je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a koji se u zavisnosti od načine pretpostavki mogu podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja
- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa)
- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja)
- jednofaktorska analiza
- višefaktorska analiza.

Efekti svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

Scenariji rizika kamatnih stopa uključeni u RAF 2021. godine:

- osetljivost ekonomske vrednosti (EV)
- osetljivost neto prihoda od kamatnih stopa (NII).

Jedan od zadataka Odeljenja za finansije Grupe je uspostavljanje postupaka kako bi Grupa bila u okviru definisanih limita za rizik kamatne stope. Ovo se ostvaruje kroz aktivnosti na finansijskim tržištima (kroz međubankarske transakcije, transakcije hartija od vrednosti) koje se sprovode u saradnji sa Direkcijom za poslovanje na finansijskom tržištu, kao i ostalih aktivnosti na strani aktive i pasive kojima se upravlja kamatnim gap-ovima u cilju zaštite od kamatnog rizika, a u skladu sa poželjnim profilom rizika. U isto vreme, Odeljenje za finansije i Direkcija za poslovanje na finansijskom tržištu se bave upravljanjem investicionim portfoliom Grupe što zajedno sa odobrenim instrumentima omogućava postizanje strateške pozicije koja omogućava stabilnost kamatnih prihoda iz bankarske knjige. U cilju zaštite od rizika kamatnih stopa Odeljenje za finansije i Direkcija za poslovanje na finansijskom tržištu pristupaju i transakcijama hedžinga određenih portfolija ili transakcija.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Analiza osetljivosti Grupe na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu na pozicije u bankarskoj knjizi (EV), uz pretpostavku da nema asimetričnih kretanja u krivama prinosa, predstavljena je kao što sledi:

U hiljadama dinara	Paralelno povećanje od 200 bp	Paralelno smanjenje od 200 bp
2021.		
Na dan 31. decembar	(137.754)	(363.040)
Prosek za godinu	27.740	(981.988)
Maksimum za godinu	1.621.700	643.918
Minimum za godinu	(1.111.195)	(3.205.844)
2020.		
Na dan 31. decembar	(178.783)	(771.856)
Prosek za godinu	(157.129)	(739.993)
Maksimum za godinu	807.560	3.101.725
Minimum za godinu	(3.404.245)	(2.003.157)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31. decembra 2021. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	67.572.923	25.629.593	-	-	-	-	41.943.330
Potraživanja po osnovu derivata	752.624	-	-	-	-	-	752.624
Hartije od vrednosti	111.923.341	13.075	20.663	10.465.653	60.201.939	41.222.011	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	42.249.257	37.251.986	102	523.641	-	-	4.472.753
Kredit i potraživanja od komitenata	322.594.841	3.520.268	61.010.003	231.656.623	12.424.938	11.686.365	2.296.644
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	9.493	-	-	-	-	-	9.493
Ostala sredstva	1.445.276	-	-	-	-	-	1.445.276
Ukupna aktiva	546.547.755	66.414.922	61.030.768	242.645.917	72.627.652	52.908.376	50.910.627
Obaveze po osnovu derivata	723.925	-	-	-	-	-	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	133.461.922	20.929.526	11.760.999	77.202.000	16.240.025	-	7.329.372
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	314.207.092	38.489.753	12.605.181	14.455.655	2.786.424	-	245.870.079
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	132.490	-	-	-	-	-	132.490
Ostale obaveze	15.170.720	-	-	-	-	-	15.170.720
Ukupna pasiva	463.696.149	59.419.279	24.366.180	91.657.655	19.026.449	-	269.226.586
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2021. godine	82.851.606	6.995.643	36.664.588	150.988.262	53.601.203	52.908.376	(218.315.959)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31. decembra 2020. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	57.151.847	21.380.143	-	-	-	-	35.771.704
Založena finansijska sredstva	11.630.733	-	-	-	11.630.733	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	1.447.643	-	-	-	-	-	1.447.643
Hartije od vrednosti	102.554.778	5.984	91.284	7.801.669	71.125.835	23.530.006	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	27.746.829	19.490.198	2.662	688.763	5.947	-	7.559.259
Kredit i potraživanja od komitenata	290.992.861	63.234.230	50.749.378	159.651.095	9.959.913	4.305.313	3.092.932
Ostala sredstva	1.287.215	-	-	-	-	-	1.287.215
Ukupna aktiva	492.811.906	104.110.555	50.843.324	168.141.527	92.722.428	27.835.319	49.158.753
Obaveze po osnovu derivata	1.632.761	-	-	-	-	-	1.632.761
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	129.668.838	5.363.204	50.900.268	47.576.381	20.703.314	-	5.125.671
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	268.373.476	21.528.974	16.984.936	26.461.206	4.605.992	-	198.792.368
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	116.377	-	-	-	-	-	116.377
Ostale obaveze	12.554.201	-	-	-	-	-	12.554.201
Ukupna pasiva	412.345.653	26.892.178	67.885.204	74.037.587	25.309.306	-	218.221.378
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31.decembra 2020. godine	80.466.253	77.218.377	(17.041.880)	94.103.940	67.413.122	27.835.319	(169.062.625)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Analiza osetljivosti kamatnog gępa na povećanje/smanjenje kamatnih stopa, uz pretpostavku paralelne promene krive prinosa i statičke bankarske knjige je prikazana u tabeli ispod:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp
RSD	(17.305)	(12.225)
EUR	18.514	15.013
USD	67	(2)
GBP	-	-
CHF	(42)	(49)
Ostale valute	-	-
Ukupan efekat*	35.928	27.289

* Ukupan efekat je jednak zbiru apsolutnih vrednosti po valutama.

Izloženost po osnovu analize osetljivosti kamatnog gępa tokom 2021. godine bila je u okviru definisanih limita.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(l) Rizik informacionog sistema

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital, ostvarivanje poslovnih ciljeva, poslovanje u skladu s propisima i reputaciju Grupe usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili druge slabosti u tom sistemu koja negativno utiče na njegovu funkcionalnost ili bezbednost, odnosno ugrožava kontinuitet poslovanja Grupe.

U cilju kontrole, odnosno umanjavanja ove vrste rizika, kao i unapređenja upravljanja tim rizikom, Grupa je usvojila i primenjuje strategiju razvoja informacionog sistema.

Grupa u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje poslovna pravila, procedure kao i druge interne akte nižeg ranga.

(m) Rizik modela

Rizik modela se bavi potencijalnim greškama u modeliranju u okviru glavnih vrsta rizika (kreditni rizik, tržišni rizik i operativni rizik) kao što su neprikladna metodologija, neispravna implementacija, nedostajući parametri i nedostatak ulaznih podataka. Model risk analiza zasniva se na proceni komponenti modela rizika koje proizlaze iz različitih tipova rizika.

Grupa u cilju adekvatnog načina upravljanja navedenim rizikom, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje i redovno evaluira odgovarajući set internih akata.

(n) Upravljanje kapitalom

NBS, kao regulatorno telo, definiše način izračunavanja kapitala i adekvatnosti kapitala, koji se zasnivaju na Bazel III okviru. Regulatorni kapital, pokazatelji adekvatnosti kapitala i obračun rizične aktive definisani su Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, uključujući sve izmene i dopune, koja se primenjuje od 30. juna 2017. godine (u daljem tekstu: Odluka). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupa prati na kvartalnom nivou u skladu sa standardizovanim pristupom.

Grupa je dužna da obračunava sledeće pokazatelje adekvatnosti kapitala:

1. pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive – CET1 ratio; Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 4,5%;
2. pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive – T1 ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 6%;
3. pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive – CAR ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 8%.

Grupa je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog osnovnog kapitala ni u jednom trenutku ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od EUR 10.000.000, prema zvaničnom srednjem kursu NBS na dan obračuna. Dodatno, Grupa je dužna da u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini potrebnoj za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, odnosno uvećanih pokazatelja – ako NBS Grupi odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih. NBS je Grupi u 2021. godini zadržala pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih, na nivou utvrđenom za 2020. godinu.

Kapital Grupe čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Osnovni akcijski kapital čini zbir sledećih elemenata korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala;
- pripadajuće emisije premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Regulatorna prilagođavanja – Prilikom obračuna vrednosti elemenata kapitala, Grupa je dužna da iz vrednosti tih elemenata, utvrđenih u skladu sa MSFI/MRS, isključi iznos povećanja kapitala koji je rezultat sekjuritizacije. Budući da u Republici Srbiji nije doneta zakonska regulativa koja pokriva ovu oblast, ovo regulatorno prilagođavanje nije primenljivo.

Grupa u elemente kapitala ne uključuje:

- fer vrednost rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- dobitke ili gubitke po osnovu obaveza banke vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke;
- dobitke ili gubitke koji proizilaze iz kreditnog rizika po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizilaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Nerealizovani dobitci ili gubici po osnovu imovine ili obaveza vrednovanih po fer vrednosti, osim pomenutih dobitaka ili gubitaka iz prethodnog stava, uključuju se u obračun kapitala.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici.
- nematerijalna ulaganja, uključujući i gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti grupe, u skladu sa propisima;
- imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja grupe;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja grupe u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je grupa dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u grupi, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala grupe;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu s tačkama 19. i 20. Odluke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem grupa ima značajno ulaganje, u skladu s tačkom 19. Odluke;
- iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala grupe premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala grupe;
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1,25%, a koje grupa odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to:
 - učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravog lica,

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)**

- sekjuritizovane pozicije, u skladu s tačkom 201. stav 1. odredba pod 2), tačkom 202. stav 1. odredba pod 2) i tačkom 234. Odluke,
- slobodne isporuke, ako druga ugovorna strana u roku od četiri radna dana od ugovorenog datuma isporuke/plaćanja nije izmirila svoju obavezu, u skladu s tačkom 299. Odluke,
- iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je grupa prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 utvrđenim u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita iz prethodne alineje, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108:
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2555 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine;
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana – ako su ti krediti odobreni počev od 01. januara 2021. godine;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102, a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2019. godine;
- iznos rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu s propisima NBS, ako je tim propisima utvrđena obaveza izdvajanja ove rezerve.

Iz obračuna odbitnih stavki iz alineja 13 i 14 prethodnog stava, period u kojem je tekao moratorijum po osnovu odobrenih kredita definisanih tim alinejama ne uključuje se u broj dana ugovorene ročnosti za potrebe primene tih odredaba. Pod moratorijumom podrazumeva se zastoj u otplati obaveza u skladu sa odredbama odluke kojom su uređene privremene mere za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u Republici Srbiji u uslovima pandemije izazvane COVID-19.

Prilikom utvrđivanja odbitnih stavki, odloženih poreskih sredstava i primenljivih iznosa direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem grupa ima značajno ulaganje, grupa nije dužna da od osnovnog akcijskog kapitala odbija iznos stavki, koji je u zbiru jednak ili manji od iznosa limita koji se izračunava tako što se iznos stavki osnovnog akcijskog kapitala koji preostane nakon umanjavanja za regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke pomnoži sa 17,65%:

- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala grupe izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke;
- ako grupa ima značajno ulaganje u lica u finansijskom sektoru, direktna, indirektna i sintetička ulaganja grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala tih lica u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala grupe izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke.

Grupa na dan 31. decembra 2021. godine osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika s obzirom da je njihov zbir manji od definisanog limita.

Dodatni osnovni kapital Grupe čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. Odluke;
- pripadajuće emisije premije.

Grupa na dan 31. decembra 2021. godine nije imala dodatni osnovni kapital.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Dopunski kapital Grupe čini zbir sledećih elemenata, umanjeno za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima;
- pripadajuće emisije premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavaju primenom standardizovanog pristupa.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordinirane obaveze, uključuju u obračun dopunskog kapitala Grupe tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća, dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza, na dan vršenja obračuna.

Grupa na dan 31. decembar 2021. godine nije imala dopunski kapital.

Tabela koja sledi prikazuje stanje kapitala na dan 31. decembra 2021. godine i na dan 31. decembra 2020. godine:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Osnovni akcijski kapital - CET1		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	23.607.620	23.607.620
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	562.156	562.156
Dobit iz tekuće godine koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	1.090.483	1.090.483
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	317.947	2.946.840
(-) Nerealizovani gubici	(114.880)	(41.010)
Ostale rezerve	53.740.761	50.538.071
(+) Fer vrednost rezervi u vezi sa dobitima (-) ili gubicima (+) po osnovu instrumenta zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	69.026	-
(-) Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza)	(2.571.469)	(2.138.539)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta)	(87.713)	(123.902)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita za kupovinu motornih vozila, koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala: od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine	(57.275)	(78.582)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	(37.358)	(51.902)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara 2021. godine	(52.849)	-
Ukupno osnovni akcijski kapital - CET1	76.466.449	76.311.235
Dodatni osnovni kapital - AT1	-	-
Ukupno osnovni kapital - T1 (CET1 + AT1)	76.466.449	76.311.235
Dopunski kapital - T2	-	-
Ukupno regulatorni kapital (T1 + T2)	76.466.449	76.311.235

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Grupa je za 2021. i 2020. godinu ostvarila pokazatelje poslovanja u okviru limita definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala i Odlukom o upravljanju rizicima.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, vrši procene i koristi pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Ova obelodanjivanja dopunjuju komentare o upravljanju rizicima (napomena 4).

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Grupe

Pandemija COVID-19 je značajno povećala nesigurnost pri procenivanju prilikom pripreme ovih finansijskih izveštaja u pogledu obima i trajanja prekida poslovanja koji proizilaze iz postupaka vlada, pravnih lica i klijenata da spreče širenje virusa, obima i trajanja očekivanog ekonomskog pada i kasnijeg oporavka, kao i efikasnost mera za podršku privredi i stanovništvu. O uticaju pandemije COVID-19 videti detaljnije u napomeni 2 (d).

(i) Rezervisanja za očekivane za kreditne gubitke

Obevređenje finansijskih sredstava se procenjuje na način koji je opisan u računovodstvenoj politici 3(k)(viii).

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka saglasno MSFI 9 za sve kategorije finansijskih sredstava zahteva procene, posebno procene koje se odnose na utvrđivanje iznosa i očekivanog vremena priliva budućih novčanih tokova, kao i novčanih tokova koji potiču od realizacije procenjene vrednosti kolaterala prilikom utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka i procene značajnog povećanja kreditnog rizika. Ove procene su vođene nizom faktora, čija kombinacija i interakcija može da dovede do različitih nivoa rezervacija za očekivane kreditne gubitke, u različitim scenarijima.

ECL kalkulacije Grupe su rezultati složenih modela sa određenim brojem pretpostavki koje se tiču izbora input varijabli kao i njihove međuzavisnosti. Elementi ECL modela koji se smatraju delom računovodstvenih rasuđivanja i procena uključuju:

- Interni model ocenjivanja kreditne sposobnosti, koji dodeljuje PD pojedinačnim rejting kategorijama;
- Kriterijume Grupe za procenu da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika koji posledično dovode do obračuna ECL-a na osnovu veka trajanja ugovora (tzv. LT ECL – life time ECL), kroz korišćenje kvantitativnih kriterijuma (promene u PD-u u odnosu na datum inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva), kao i kvalitativne procene (forbearance, restructuring klasifikacija, 30 dana docnje, watch list 2 kategorizacija);
- Segmentaciju finansijskih sredstava kada se njihova ECL procenjuje na kolektivnoj osnovi;
- Razvoj ECL modela uključujući različite formule i izbor inputa;
- Određivanje povezanosti između makroekonomskih scenarija i ekonomskih inputa, kao što su kretanje bruto društvenog proizvoda (BDP-a), nivoa nezaposlenosti i zarada, kao i kamatnih stopa, te i modeliranje njihove povezanosti i uticaja na korišćeni PD i LGD;
- U saradnji sa UniCredit Grupom, izbor makroekonomskih scenarija koji se odnose na budućnost (tzv. forward looking scenarios) i njihovih ponderisanja verovatnoće, kako bi se izvela veza između ECL modele i mogućih ekonomskih kretanja.

U skladu sa internim politikama, Grupa će redovno preispitivati i održavati svoje modele u kontekstu stvarnog iskustva u pogledu kreditnih gubitaka kada je to potrebno.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)**Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)***(i) Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke (nastavak)*

Obezvredjenje finansijskih sredstava i verovatan gubitak po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja Grupa procenjuje na pojedinačnoj osnovi. Procena obezvređenja finansijskih sredstava na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza ovog obezvređenja odnosno postojanje statusa neizmirenja obaveza. Iznos obezvređenja finansijskih sredstava utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju, dok procena očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki obuhvata procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu.

Procenu obezvređenja finansijskih sredstava i očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi Grupa vrši za sva potraživanja kod kojih se ovo obezvređenje ili ovi gubici ne mogu direktno povezati s tim potraživanjima, ali za koje se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju. Pri ovoj proceni, Grupa grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima (segmenti portfolija, rejting kategorije i sl.). Procena obezvređenja na grupnoj osnovi predstavlja zajedničku procenu budućih novčanih tokova pojedinačne grupe potraživanja na osnovu podataka o gubicima iz ranijih perioda za potraživanja s karakteristikama kreditnog rizika sličnim onima u toj grupi, a u skladu s metodologijom.

Uticaj pandemije COVID-19 na obračun očekivanog kreditnog gubitka videti u napomenama 2 (d) i 4 (b).

(ii) Vrednovanje finansijskih instrumenata po fer vrednosti (napomena 3 (k)(vii))

Utvrdjivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji utvrđiva tržišna cena zahteva korišćenje tehnika procene opisanih u računovodstvenoj politici 3(k)(vii). Za finansijske instrumente kojima se retko trguje i čija cena nije vrlo transparentna, fer vrednost je manje objektivna i zahteva različite stepene procene, u zavisnosti od likvidnosti, koncentracije, neizvesnosti tržišnih faktora, pretpostavki o formiranju cena i drugih rizika vezanih za konkretne instrumente.

Grupa meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije dostupne i utvrđive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrđivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrđivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrđive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Grupa određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenjivanja.

Tehnike procenjivanja uključuju neto sadašnju vrednost i diskontovane gotovinske tokove, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje utvrđive tržišne cene, kao i druge metode procene. Pretpostavke i ulazni podaci koji se koriste kod tehnika procenjivanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne raspone i druge faktore koji se koriste prilikom procene diskontnih stopa, cene obveznica i kapitala, devizne kurseve, kapital i indekse cena kapitala i očekivanu nestabilnost cena i korelacije. Cilj tehnika procenjivanja je da se ustanovi fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila ustanovljena od učesnika na tržištu u transakciji „van dohvata ruke“.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)**Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)***(ii) Vrednovanje finansijskih instrumenata po fer vrednosti (napomena 3 (k)(vii)) (nastavak)*

Grupa koristi opšte prihvaćene modele procenjivanja za određivanje fer vrednosti redovnih i uobičajenih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi za koje se isključivo koriste utvrđivi tržišni parametri koji zahtevaju nizak stepen procenjivanja i pretpostavki od strane rukovodstva. Utvrđivi ulazni parametri modela su uglavnom dostupni na tržištu kotiranih dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, derivata kojima se trguje i jednostavnih derivata kao što su kamatni svopovi. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka modela smanjuje potrebu za procenama i pretpostavkama rukovodstva i takođe smanjuje neizvesnost koja se povezuje sa određivanjem fer vrednosti. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka se uglavnom razlikuje, u zavisnosti od proizvoda i tržišta, i sklona je promenama uslovljenim različitim događajima i opštim uslovima na budućim tržištima.

(iii) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, stope amortizacije (napomene 3 (q), 3 (r), 28 i 29)

Obračun amortizacije i stope amortizacije zasnovani su na projektovanom korisnom veku trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, koji je podložan preispitivanju. Adekvatnost procenjenog očekivanog veka trajanja preispituje se jednom godišnje, odnosno po potrebi češće, ukoliko postoje indikacije da je došlo do značajnih promena faktora koji su uticali na prethodno određivanje veka trajanja ili do nastanka drugih događaja koji imaju uticaj na procenjeni vek trajanja. Određivanje korisnog veka trajanja zahteva značajne procene od strane rukovodstva i zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama koje mogu imati uticaj na ekonomski vek trajanja sredstava.

(iv) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine (napomena 3 (u))

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje naznake koje ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od knjigovodstvene vrednosti, ista se umanjuje do visine nadoknadiive vrednosti, a gubitak priznaje u bilansu uspeha. Razmatranje indikatora i dokaza obezvređenja zahteva značajne procene od strane rukovodstva u pogledu očekivanih tokova gotovine, diskontnih stopa i stepena iskorišćenosti sredstava koja su predmet razmatranja.

(v) Fer vrednost ulaganja u nekretnine i investicione nekretnine (napomene 3(k)(vii), 3(q), 3 (s), 29 i 30)

Grupa koristi model fer vrednosti za vrednovanje investicionih nekretnina i model revalorizacije za nekretnine koje koristi u sopstvene poslovne svrhe. Procena fer vrednosti se vrši redovno kako bi se knjigovodstvena vrednost uskladila sa istom na kraju izveštajnog perioda.

(vi) Odložena poreska sredstva (napomene 3 (j) i 37)

Odložena poreska sredstva priznaju se do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da poreska sredstva mogu biti iskorišćena. Rukovodstvo Grupe vrši procenu da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i iznosa sredstva, odnosno iznosa očekivanih budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

(vii) Rezervisanja po osnovu sudskih sporova (napomene 3 (w) i 36)

Grupa je uključena u određeni broj sudskih i radno pravnih sudskih postupaka. Rezervisanje po osnovu sudskih sporova se formira kada je verovatno da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, čiji iznos se može pouzdano utvrditi, a po osnovu koje je očekivan odliv ekonomskih koristi. Procena rezervisanja po osnovu navedenih sporova zahteva značajne procene od strane pravne službe i rukovodstva Grupe, uključujući procenu verovatnoće negativnih ishoda sporova, kao i iznose verovatnih i razumnih procena gubitaka. Iznosi potrebnih rezervisanja predstavljaju najbolju procenu na osnovu dostupnih informacija na datum bilansa, ali mogu biti promenjeni u budućnosti kao posledica nastanka novih događaja ili dobijanja novih informacija.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(viii) Rezervisanja po osnovu otpremnina zaposlenima (napomena 3 (y) i 36)

Rezervisanja za otpremnine zaposlenima prilikom odlaska u penziju utvrđuju se primenom aktuarske procene, koja podrazumeva procene diskontne stope, budućih kretanja zarada, budućih fluktuacija zaposlenih, odnosno stope mortaliteta. Stvarni ishodi mogu značajno odstupati od navedenih procena, naročito imajući u vidu dug period na koji se odnose.

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST

Tabela koja sledi sadrži analizu instrumenata vrednovanih po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, po nivoima u hijerarhiji fer vrednosti po kojima se kategorizuje vrednovanje fer vrednosti:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2021.					
Potraživanja po osnovu derivata	23	-	752.624	-	752.624
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	27	-	9.493	-	9.493
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	24	522.382*	2.269.504	-	2.791.886
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	24	24.935.338*	47.292.312	730.454**	72.958.104
		25.457.720	50.323.933	730.454	76.512.107
Obaveze po osnovu derivata	32	-	723.925	-	723.925
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	35	-	132.490	-	132.490
		-	856.415	-	856.415

*Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominirane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU i dinarske državne obveznice RS (benchmark hartije) kao visoko likvidna sredstva.

** Tokom 2021. godine izvršen je transfer hartije od vrednosti lokalne samouprave koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat iz Nivoa 2 u Nivo 3 usled nedostatka kotacija i drugih tržišnih parametara za njeno vrednovanje.

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2020.					
Založena finansijska sredstva	22	-	11.630.733	-	11.630.733
Potraživanja po osnovu derivata	23	-	1.447.643	-	1.447.643
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	24	93.772*	1.979.827	-	2.073.599
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	24	4.770.934*	83.900.835	14.602**	88.686.371
		4.864.706	98.959.038	14.602	103.838.346
Obaveze po osnovu derivata	32	-	1.632.761	-	1.632.761
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	35	-	116.377	-	116.377
		-	1.749.138	-	1.749.138

*Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominirane u EUR odnosno USD, koje su listirane na berzi EU kao visoko likvidna sredstva.

** Tokom 2020. godine izvršen je transfer hartije od vrednosti lokalne samouprave koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat iz Nivoa 2 u Nivo 3 usled nedostatka kotacija i drugih tržišnih parametara za njeno vrednovanje.

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti

Procenjene fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti prikazana su u tabeli koja sledi prema nivoima hijerarhije fer vrednosti u skladu sa MSFI 13:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
2021.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21	-	67.572.923	-	67.572.923	67.572.923
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	24	30.934.871	5.204.742	33.796	36.173.409	36.173.351
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	25	-	-	42.246.576	42.246.576	42.249.257
Kredit i potraživanja od komitenata	26	-	-	325.479.208	325.479.208	322.594.841
Ostala sredstva	31	-	-	1.445.276	1.445.276	1.445.276
		30.934.871	72.777.665	369.204.856	472.917.392	470.035.648
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	33	-	-	134.466.514	134.466.514	133.461.922
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	34	-	-	314.320.425	314.320.425	314.207.092
Ostale obaveze	38	-	-	15.170.720	15.170.720	15.170.720
		-	-	463.957.659	463.957.659	462.839.734
2020.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21	-	57.151.847	-	57.151.847	57.151.847
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	24	4.385.522	7.389.280	20.298	11.795.100	11.794.808
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	25	-	-	27.746.016	27.746.016	27.746.829
Kredit i potraživanja od komitenata	26	-	-	294.307.687	294.307.687	290.992.861
Ostala sredstva	31	-	-	1.287.215	1.287.215	1.287.215
		4.385.522	64.541.127	323.361.216	392.287.865	388.973.560
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	33	-	-	131.750.226	131.750.226	129.668.838
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	34	-	-	268.838.994	268.838.994	268.373.476
Ostale obaveze	38	-	-	12.554.201	12.554.201	12.554.201
		-	-	413.143.421	413.143.421	410.596.515

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) *Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti (nastavak)*

Tehnike i modeli koje Grupa koristi za obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata obelodani su u napomeni 5(ii).

(ii) *Sredstva čija je fer vrednost približno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna sa kratkoročnim dospećem (do godinu dana) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približno jednaka fer vrednosti. Iako zavisi od tržišnih kretanja, osnovna pretpostavka u ovom slučaju jeste da u kratkom roku, za visoko likvidna sredstva, neće doći do značajnih tržišnih promena koje mogu uticati na promenu fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez definisanog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

(iii) *Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti procenjuje se poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom se zasniva na diskontovanim novčanim tokovima korišćenjem preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za finansijske instrumente koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika i ročnost.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i depoziti uključuju i deo portfolija sa fiksnom kamatnom stopom što dovodi do razlike između knjigovodstvene i fer vrednosti.

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Prihodi od kamata		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	66.746	136.528
Potraživanja po osnovu derivata	362.230	326.372
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	138.164	113.118
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	2.664.350	3.330.513
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	661.811	189.518
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.564	53.441
Kredit i potraživanja od komitenata	11.408.026	11.409.069
Derivati i finansijska sredstva koja se drže u svrhe zaštite od rizika	182.013	195.989
Ukupni prihodi od kamata:	15.524.904	15.754.548
Rashodi kamata		
Obaveze po osnovu derivata	(362.231)	(326.695)
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	(64.697)	(64.093)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	(1.230.927)	(1.303.758)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema komitentima	(499.687)	(709.212)
Obaveze po osnovu lizinga	(43.072)	(47.508)
Ukupni rashodi kamata:	(2.200.614)	(2.451.266)
Neto prihodi od kamata	13.324.290	13.303.282

Prihodi od kamata na obezvređene plasmane saglasno računovodstvenoj politici 3 (d) u 2021. godini iznose 267.613 hiljada dinara (2020. godina: 291.772 hiljada dinara).

8. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija:

U hiljadama dinara	Stanovništvo		Komitenti		Ukupno	
	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.
Prihodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	363.829	269.045	1.609.263	1.268.322	1.973.092	1.537.367
Naknade po osnovu kredita	147.192	194.908	470.090	273.425	617.282	468.333
Naknade iz poslovanja sa karticama	395.182	315.754	1.319.298	1.041.523	1.714.480	1.357.277
Naknade za vođenje tekućih računa	464.067	374.026	131.603	93.493	595.670	467.519
Naknade po osnovu brokerskih usluga	-	-	13.869	15.511	13.869	15.511
Naknade po kastodi poslovanja	36	354	453.472	423.218	453.508	423.572
Naknade za izdate garancije i druge potencijalne obaveze	2.432	3.281	814.884	714.001	817.316	717.282
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	193.458	147.594	1.953.928	1.612.615	2.147.386	1.760.209
Ostale naknade i provizije	136.755	159.864	336.164	218.812	472.919	378.676
Ukupni prihodi od naknada i provizija:	1.702.951	1.439.604	7.102.571	5.686.142	8.805.522	7.125.746
Rashodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	-	-	(297.326)	(191.340)	(297.326)	(191.340)
Naknade iz poslovanja sa karticama	-	-	(1.419.013)	(1.154.940)	(1.419.013)	(1.154.940)
Provizije po osnovu garancija, akreditiva i jemstava	-	-	(13.062)	(12.375)	(13.062)	(12.375)
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	(6.211)	(6.108)	(512.413)	(506.597)	(518.624)	(512.705)
Ostale rashode i provizije	-	-	(151.132)	(143.237)	(151.132)	(143.237)
Ukupni rashodi od naknada i provizija:	(6.211)	(6.108)	(2.392.946)	(2.008.489)	(2.399.157)	(2.014.597)
Neto prihodi od naknada i provizija	1.696.740	1.433.496	4.709.625	3.677.653	6.406.365	5.111.149

Prihodi i rashodi od naknada po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca prikazani u tabeli rezultat su preknjižavanja koje je Grupa sproveda tokom 2021. godine saglasno instrukciji NBS (napomena 2.f). Grupa je takođe izmenila uporedne podatke za 2020. godinu.

9. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvata:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Neto prihod po osnovu promene vrednosti derivata po fer vrednosti kroz bilans uspeha	361.832	59.929
Neto (rashod)/prihod po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(13.809)	10.120
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	348.023	70.049

Neto prihod po osnovu promene vrednosti derivata po fer vrednosti kroz bilans uspeha na dan 31. decembar 2021. godine u iznosu 361.832 hiljade dinara (2020. godina: 59.929 hiljada dinara) obuhvata i neto prihod koji je ostvaren po osnovu valutnih derivata u iznosu 81.002 hiljade dinara (2020. godina: 127.444 hiljade dinara) koji je rezultat preknjižavanja saglasno instrukciji NBS (napomena 2.f). Banka je takođe izmenila uporedne podatke za 2020. godinu.

10. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvata:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	710.534	592.882
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	44.213	140.879
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	754.747	733.761

11. NETO (GUBITAK)/DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika obuhvata:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Neto rashodi od promene vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti	(76.189)	(39.098)
Neto prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	69.685	39.962
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika	(6.504)	864

Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika u 2021. godini u iznosu od 6.504 hiljada dinara, ostvaren je po osnovu mikro hedžinga fer vrednosti (napomena 35), dok je u 2020. godini po istom osnovu ostvaren neto dobitak u iznosu od 864 hiljada dinara.

12. NETO (RASHOD)/PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule obuhvata:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9.973.280	14.509.817
Rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(10.202.632)	(14.382.934)
Neto (rashod)/prihod	(229.352)	126.883

Tokom 2021. godine sprovedena su preknjižavanja sa pozicije „Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule“ saglasno instrukcijama NBS kao što sledi:

- prihodi/rashodi po realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca preknjiženi su na prihode/rashode od naknada i provizija; prihod od naknada po ovom osnovu na dan 31. decembra 2021. godine iznosi 2.147.386 hiljade dinara (2020. godina: 1.760.209 hiljade dinara) dok rashod po istom osnovu na dan 31.12.2021. godine iznosi 518.624 hiljade dinara (2020. godina: 512.705 hiljada dinara);
- prihodi/rashodi ostvareni po valutnim derivatima preknjiženi su na neto dobitke/gubitke po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata; neto prihod od naknada po ovom osnovu na dan 31. decembra 2021. godine iznosi 81.002 hiljade dinara (2020. godina: 127.444 hiljade dinara);

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka je ostvarila neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule u iznosu 229.352 hiljada dinara (2020. godina: neto prihod 126.883 hiljade dinara) koji obuhvata prihode/rashode po kursnim razlikama koje su rezultat prevođenja jedne valute u drugu po različitim deviznim kursovima uključujući i kursne razlike po osnovu efekata ugovorene valutne klauzule.

Banka je takođe izmenila uporedne podatke za 2020. godinu.

13. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha čine:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Plasmani klijentima		
Neto povećanje pojedinačne ispravke vrednosti	(1.573.101)	(943.368)
Neto povećanje grupnog obezvređenja	(1.796.104)	(2.672.209)
	(3.369.205)	(3.615.577)
Ukidanje umanjenja vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	112.493	46.199
Potencijalne obaveze		
Neto (povećanje)/umanjenje pojedinačne ispravke vrednosti (napomena 36.2)	21.383	(39.250)
Neto (povećanje)/umanjenje grupnog obezvređenja (napomena 36.2)	56.824	(103.851)
	78.207	(143.101)
Dobici/(gubici) po osnovu modifikacije	61.006	(407.175)
Direktan otpis	(5.255)	(2.728)
Prihod od naplate otpisanih potraživanja	339.936	231.569
Ukupno	(2.782.818)	(3.890.813)

U toku 2021. godine Grupa je ostvarila dobitak od modifikacije u iznosu od 61.006 hiljada dinara. U 2020. godini Grupa je imala gubitke po osnovu modifikacije u iznosu od 407.175 hiljada dinara koji su najvećim delom obuhvatali gubitke po osnovu modifikacije vezano za moratorijum (379.405 hiljada dinara). U toku 2021. godine nisu ostvareni gubici po osnovu modifikacije vezano za moratorijum.

14. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti čini:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Dobitak po osnovu prodaje plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	31.264	23.527
Ukupno	31.264	23.527

15. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostale poslovne prihode čine:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Prihodi od zakupnina, prihodi po osnovu prefakturisanih troškova i ostali prihodi	13.342	8.813
Ukupno	13.342	8.813

16. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi sastoje se od:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	(2.162.616)	(2.079.383)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	(825.554)	(786.437)
Neto rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	(33.888)	(24.890)
Ostali lični rashodi	(444.764)	(392.428)
Ukupno	(3.466.822)	(3.283.138)

17. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Troškovi amortizacije sastoje se od:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine (napomena 28.2, 28.3)	(522.490)	(492.475)
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 29.2, 29.3)	(260.351)	(280.154)
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 29.5, 29.6)	(457.109)	(441.714)
Ukupno	(1.239.950)	(1.214.343)

18. OSTALI PRIHODI

U ostale prihode spadaju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove (napomena 36.2)	50.487	98.902
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina	-	1.060
Prihodi od promene vrednosti osnovnih sredstava	20.465	30.401
Ostali prihodi iz poslovanja	119.617	102.994
Ukupno	190.569	233.357

Ostali prihodi iz poslovanja obuhvataju prihode od nagrada za uspešnost, naplata štete od osiguravajućih društava i slične prihode.

19. OSTALI RASHODI

19.1. Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Troškovi poslovne zgrade i poslovnog prostora	(112.209)	(118.227)
Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	(54.820)	(63.692)
Troškovi zakupnina (napomena 19.2)	(371.977)	(373.567)
Troškovi održavanja informacionog sistema	(1.026.745)	(920.731)
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	(81.157)	(61.394)
Troškovi reklame, propagande, reprezentacije, ulaganja u kulturu i donacije	(138.692)	(59.182)
Troškovi advokatskih, konsultantskih usluga, istraživanja i revizije	(414.678)	(464.203)
Troškovi PTT usluga	(139.945)	(154.047)
Troškovi premija osiguranja	(777.882)	(667.351)
Troškovi obezbeđenja imovine, transporta i rukovanja novcem	(152.309)	(192.420)
Troškovi stručnog usavršavanja	(25.984)	(20.043)
Troškovi servisnih usluga	(97.365)	(98.766)
Troškovi transportnih usluga	(2.837)	(4.710)
Troškovi prevoza na rad i sa rada	(31.409)	(29.471)
Troškovi naknada smeštaja i ishrane na službenim putovanjima	(6.410)	(7.840)
Ostali porezi i doprinosi	(541.950)	(515.079)
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (napomena 36.2)	(2.351.215)	(1.092.180)
Rashodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina	-	(1.061)
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	(50)	(24.036)
Gubici od prodaje, rashodovanja i obezvređenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	(8.281)	(12.475)
Ostalo	(592.508)	(631.060)
Ukupno	(6.928.423)	(5.511.535)

Pozicija "Ostalo" odnosi se na sudske i administrativne takse, troškove zaštite na radu i zaštite životne sredine, troškove učešća u finansiranju osoba sa invaliditetom, naknadu štete po osnovu izgubljenih sudskih sporova, troškove arhiviranja i skeniranja, troškove licenci do godinu dana, troškove obeštećenja iz operativnog poslovanja i slične troškove.

19.2. Troškovi zakupnina u iznosu 371.977 hiljade dinara u 2021. godini odnose se na troškove koji saglasno MSFI 16 i računovodstvenoj politici Grupe (napomena 3.t) nisu uključeni u merenje obaveze po osnovu lizinga. Struktura navedenih troškova prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Zakup sredstava male vrednosti	(147.554)	(147.374)
Kratkoročni zakup	(8.910)	(12.240)
PDV na zakupe koji su priznati u skladu sa MSFI 16	(74.935)	(73.888)
Sredstva koja nisu identifikovana u skladu sa MSFI 16	(139.836)	(139.458)
Varijabilna plaćanja	(742)	(607)
Ukupno	(371.977)	(373.567)

20. POREZ NA DOBITAK

20.1. Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Tekući poreski rashod perioda	(714.380)	(428.742)
Povećanje odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	262.263	100.414
Ukupno	(452.117)	(328.328)

20. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

20.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope prikazano je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2021	2020.
Dobitak pre oporezivanja	6.414.731	5.711.856
Porez na dobit obračunat po stopi od 15%	(962.210)	(856.778)
<i>Poreski efekti trajnih razlika:</i>		
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(297.941)	(146.178)
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda po osnovu kamata po dužničkim HoV čiji je izdavalac RS	545.771	574.214
<i>Poreski efekti privremenih razlika:</i>		
Razlika amortizacije obračunata za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	(98.155)	88.292
Poreski efekti MRS19	2.836	1.885
Poreski efekti po osnovu rashoda koji se priznaju u narednom periodu	412.954	65.609
Poreski efekti po osnovu umanjenja tekućeg poreza u skladu sa zakonskom regulativom i primene MRS	(55.372)	(55.372)
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha	(452.117)	(328.328)
<i>Efektivna poreska stopa</i>	7,05%	5,75%

20.3. Porez na dobitak priznat u okviru ostalog rezultata prikazan je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2021.			2020.		
	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po FV kroz ostali rezultat	(3.097.587)	464.638	(2.632.949)	(1.391.647)	208.747	(1.182.900)
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava (39.3)	4.774	(716)	4.058	5.734	(860)	4.874
Aktuarski (gubici)/dobici	(5.699)	854	(4.845)	(27.481)	4.123	(23.358)
Gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(81.207)	12.181	(69.026)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	(3.179.719)	476.957	(2.702.762)	(1.413.394)	212.010	(1.201.384)

20.4. Obračunata obaveza za porez na dobit za 2021. godinu iznosi 714.380 hiljade dinara (za 2020. godinu: 428.742 hiljada dinara). S obzirom da je iznos obračunate obaveze za porez na dobit veći od iznosa plaćenih akontacija, Grupa je na dan 31. decembra 2021. godine iskazala tekuće poreske obaveze u iznosu od 71.242 hiljade dinara (za 2020 godinu: tekuća poreska sredstva 303.763 hiljade dinara).

21. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

21.1. Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Gotovina u blagajni u dinarima	4.446.621	4.262.874
Žiro račun	30.454.163	21.380.227
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1.567.279	3.052.670
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	35.344	35.274
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	31.069.518	28.420.886
	67.572.925	57.151.931
Ispravka vrednosti	(2)	(84)
Stanje na dan 31. decembra	67.572.923	57.151.847

Stanje na žiro računu uključuje i obaveznu rezervu u dinarima koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita, hartija od vrednosti i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopama od 0% do 5% u zavisnosti od ugovorene ročnosti i izvora finansiranja, a zatim drži na žiro računu Grupe. Grupa je dužna da održava prosečno dnevno stanje obračunate dinarske obavezne rezerve. Tokom 2021. godine NBS je plaćala kamatu na obaveznu rezervu po stopi od 0,10% godišnje.

NBS u skladu sa Odlukom o kamatnim stopama koje NBS primenjuje u postupku sprovođenja monetarne politike, radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled pandemije bolesti COVID-19, na deo iznosa ostvarenog prosečnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koja ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve, plaća kamatu po kamatnoj stopi uvećanoj za 0,50% na godišnjem nivou. Iznos na koji se obračunava kamata po tom osnovu utvrđuje se u visini prosečnog dnevnog stanja dinarskih kredita koji ispunjavaju uslove propisane Uredbom, odnosno Zakonom kojima se utvrđuje garantna šema kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 ako je svaki pojedinačni kredit koji je uključen u to stanje odobren po kamatnoj stopi koja je za najmanje 0,50% niža od maksimalne kamatne stope propisane Uredbom odnosno Zakonom za kredite odobrene u dinarima.

Obavezna devizna rezerva kod NBS predstavlja minimalnu rezervu deviznih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa napred navedenom Odlukom, deviznu obaveznu rezervu banke obračunavaju na osnovu prosečnog stanja depozita, kredita i drugih obaveza u stranim valutama ili u dinarima indeksiranim deviznom klauzulom, primenom kursa dinara prema evru tokom jednog kalendarskog meseca. Stopa obavezne rezerve bila je nepromenjena tokom 2021. godine i iznosila je 20% na devizne obaveze do dve godine i 13% na devizne obaveze preko dve godine, dok je stopa na dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom iznosila 100%.

Grupa je dužna da održava prosečno dnevno stanje u obračunskom periodu na deviznim računima kod NBS u iznosima ne manjim od obračunatih iznosa. NBS ne plaća kamatu na izdvojena sredstva na redovnom deviznom računu obavezne rezerve.

21.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(84)	(153)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	82	69
Ukupno za godinu	-	-	82	69
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(2)	(84)

22. ZALOŽENA FINANSIJSKA SREDSTVA

Na dan 31. decembra 2021. godine Grupa nema založena finansijska sredstva. Na dan 31. decembra 2020. godine na ime obezbeđenja obaveza po osnovu repo transakcija sa NBS, Grupa je založila kuponske obveznice Republike Srbije emitovane u dinarima nominalne vrednosti 10.750.000 hiljada dinara.

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Založena finansijska sredstva	-	11.630.733
Stanje na dan 31. decembra	-	11.630.733

23. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

Potraživanja po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Potraživanja po osnovu forward revalorizacije i valutnih svopova	81.491	48.333
Potraživanja po osnovu kamatnih svopova	631.878	1.322.313
Potraživanja po osnovu kamatnih opcija	39.255	69.694
Potraživanja po osnovu robnih svopova	-	7.303
Stanje na dan 31. decembra	752.624	1.447.643

24. HARTIJE OD VREDNOSTI

24.1. Hartije od vrednosti obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	36.199.498	11.822.472
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	73.011.472	88.927.147
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2.791.886	2.073.599
Ukupno	112.002.856	102.823.218
Ispravka vrednosti hartija od vrednosti	(79.515)	(268.440)
Stanje na dan 31. decembra	111.923.341	102.554.778

24.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(268.440)	(344.977)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	114.010	18.542
Efekti promene deviznog kursa	-	-	(49)	215
Efekti prodaje hartija od vrednosti	-	-	74.964	57.780
Ukupno za godinu	-	-	188.925	76.537
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(79.515)	(268.440)

24. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

24.3. Podela hartija od vrednosti prema načinu vrednovanja i emitentu prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	Vrednovanje	2021.	2020.
Potraživanja po osnovu eskonta menica	Amortizovana vrednost	33.738	20.006
	Amortizovana vrednost	36.139.613	11.774.802
Državne obveznice Republike Srbije	Po FV kroz ostali rezultat	66.027.993	82.657.099
	Po FV kroz bilans uspeha	2.791.886	2.073.599
Obveznice lokalne samouprave	Po FV kroz ostali rezultat	-	14.602
Državne obveznice Republike Srbije i obveznice lokalne samouprave - stavke hedžinga	Po FV kroz ostali rezultat	6.930.111	6.014.670
Stanje na dan 31. decembra		111.923.341	102.554.778

Potraživanja po osnovu eskonta menica na dan 31. decembra 2021. godine, iznose 33.738 hiljada dinara i predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do godinu dana i eskontnom stopom u visini jednogodišnjeg BELIBOR-a uvećanog za 2% odnosno 2,2% na godišnjem nivou i jednogodišnje BEONIJE uvećane za 3,5% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2021. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu od 36.139.613 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokom dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2021. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 2.791.886 hiljada dinara, predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2021. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 6.930.111 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u obveznice lokalne samouprave – stavke hedžinga sa rokovima dospeća do 2023. godine i državne obveznice Republike Srbije - stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2029. godine. Iznos od 66.027.993 hiljada dinara predstavlja ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2032. godine.

U cilju zaštite od kamatnog rizika kod obveznica lokalne samouprave kao i državnih obveznica Republike Srbije, Banka je implementirala mikro hedžing fer vrednosti, tj. naznačila kao stavke hedžinga ulaganja u obveznice lokalne samouprave i državne obveznice Republike Srbije, ukupne nominalne vrednosti 57,8 miliona EUR, dok su kao instrumenti hedžinga naznačeni kamatni svopovi ukupne nominalne vrednosti 57,8 miliona EUR. Na dan 31. decembra 2021. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

25.1. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uključuju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Devizni računi kod:		
- drugih banaka u okviru UniCredit grupe	32.146.962	26.680.673
- drugih stranih banaka	9.538.776	379.710
- NBS	22.826	-
Ukupno devizni računi:	41.708.564	27.060.383
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight)		
- u dinarima	-	4.300
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	-	4.300
Garantni depozit u stranoj valuti za kupoprodaju hartija od vrednosti	4.703	4.703
Namenski depoziti u stranoj valuti	12.068	11.108
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	12.540	4.363
Ukupno kratkoročni krediti:	12.540	4.363
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	507.623	681.074
Ukupno dugoročni krediti:	507.623	681.074
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga u dinarima	7.883	17.117
Ukupno	42.253.381	27.783.048
Ispravka vrednosti	(4.124)	(36.219)
Stanje na dan 31. decembra	42.249.257	27.746.829

25.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(36.219)	(2.008)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	32.254	(36.192)
Efekte promene deviznog kursa	-	-	(172)	1.981
Otpis bez otpusta duga	-	-	13	-
Ukupno za godinu	-	-	32.095	(34.211)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(4.124)	(36.219)

25.3. Struktura deviznih računa kod banaka u okviru UniCredit Grupe prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
UniCredit Bank Austria AG, Vienna	309.231	383.256
UniCredit Bank AG, Munich	15.878	11.299
UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	9.882	30.305
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	261	2.186
UniCredit S.P.A. Milano	31.647.616	26.244.505
Zagrebačka banka d.d.	1.183	738
UniCredit Bank BIH	2.474	3.299
UniCredit Bank ZAO Moscow	160.437	5.085
Stanje na dan 31. decembra	32.146.962	26.680.673

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA 26.1.

Kredit i potraživanja od komitenata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	40.420.193	22.040.804
- u stranoj valuti	104.787	487.297
Ukupno kratkoročni krediti:	40.524.980	22.528.101
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	272.093.149	252.259.388
- u stranoj valuti	6.225.948	12.557.906
Ukupno dugoročni krediti:	278.319.097	264.817.294
Potraživanja po osnovu faktoringa u dinarima	837.570	860.317
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga u dinarima	15.369.852	12.630.675
Ostali plasmani u dinarima	-	109.973
Ukupno	335.051.499	300.946.360
Ispravka vrednosti	(12.456.658)	(9.953.499)
Stanje na dan 31. decembra	322.594.841	290.992.861

Kredit i koji su indeksirani valutnom klauzulom (EUR, CHF, USD) prikazani su u okviru kredita u dinarima.

26.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	(4.065.935)	(3.950.973)	(5.887.564)	(3.970.722)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravka vrednosti	(1.664.233)	(1.030.677)	(1.778.893)	(2.571.566)
Efekte promene deviznog kursa	(234)	72	(1.516)	(8)
Unwinding (time value)	6.165	12.472	572	611
Efekte prodaje portfolia	47	154.593	-	-
Otpis sa otpustom duga	586	-	9.077	541
Otpis bez otpusta duga*	371.603	748.578	553.667	653.580
Ukupno za godinu	(1.286.066)	(114.962)	(1.217.093)	(1.916.842)
Stanje na dan 31. decembra	(5.352.001)	(4.065.935)	(7.104.657)	(5.887.564)

*Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis, predstavlja otpis potraživanja saglasno Odluci NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive (Sl. glasnik RS br. 77/2017) koja je u primeni od 30. septembra 2017. godine. Grupa, saglasno Odluci, sprovodi otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti, odnosno računovodstveni otpis 100% obezvređenih potraživanja. U smislu pomenute Odluke, računovodstveni otpis podrazumeva prenos iznosa potraživanja iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju Grupe.

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

26.3. Struktura kredita i potraživanja od komitenata data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	11.023.342	(56.643)	10.966.699
Privreda	220.670.404	(7.256.192)	213.414.212
Stanovništvo	103.357.753	(5.143.823)	98.213.930
Stanje na dan 31. decembra	335.051.499	(12.456.658)	322.594.841

U hiljadama dinara	2020.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	2.089.368	(9.756)	2.079.612
Privreda	199.076.819	(5.745.709)	193.331.110
Stanovništvo	99.780.173	(4.198.034)	95.582.139
Stanje na dan 31. decembra	300.946.360	(9.953.499)	290.992.861

26.4. Krediti pravnim licima su uglavnom odobravani za finansiranje tekuće likvidnosti (minus po tekućem računu), finansiranje obrtnih sredstava i investicija. Odobreni krediti su korišćeni za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokovima dospeća od 30 dana do jedne godine. Kamata na kratkoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom obračunavana je u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,21%, dok je kamata na kratkoročne kredite odobrene u dinarima obračunavana u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 1,18%.

Dugoročni krediti pravnim licima odobravani su na period do 10 godina. Kamata na dugoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom se obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,09% na godišnjem nivou, dok se kamata na dugoročne kredite u dinarima obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 2,42% na godišnjem nivou, u skladu sa ostalim troškovima i kamatnom politikom Grupe.

Grupa u ponudi ima stambene kredite sa fiksnom, varijabilnom i kombinovanom kamatnom stopom. Stambeni krediti za stanovništvo su odobravani sa rokom otplate od 5 do 30 godina, sa nominalnom kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 2,7% do 3,6% godišnje za kredite sa varijabilnom kamatom, dok se kamatna stopa za kredite sa fiksnom kamatom kretala u rasponu od 2,09% do 4,15%.

Grupa je tokom 2021. godine inicirala kampanju više puta u kojoj su klijenti imali mogućnost da apliciraju za gotovinske kredite sa periodom otplate do 71 mesec, tj do 95 meseci za kredite za prolongaciju, kako sa varijabilnom tako i sa fiksnom kamatnom stopom, čime je odgovorila na potrebe klijenata kada je u pitanju promenljivost kamatne stope i za ovu vrstu kredita. Kamatne stope za gotovinske kredite sa varijabilnom kamatom su se kretale u rasponu od tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 6,75% do 7,89% godišnje sa prenosom primanja, odnosno od 7,5% do 10,5% bez prenosa primanja. Kamatna stopa za kredite sa fiksnom kamatom kretala u rasponu od 5,5% do 11,2% godišnje sa prenosom primanja, odnosno od 18,5% do 21,5% bez prenosa primanja.

U 2021. godini kamatne stope za investiciono finansiranje za mala preduzeća i preduzetnike kretale su se u rasponu od šestomesečnog ili dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 1,8% do 4,2% godišnje. Za finansiranje u dinarima kamatne stope su se kretale u visini jednomesečnog ili tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 1% do 6,6% godišnje, odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 1% do 5,85%.

Za kredite za finansiranje obrtnih i trajnih obrtnih sredstava kamatne stope su se kretale u rasponu od šestomesečnog ili dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 1,28% do 5,98% godišnje. Kamatna stopa za kredite u dinarima kretala se u visini jednomesečnog ili tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 1,88% do 10,18% godišnje odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 3,29% do 25%.

26. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Plasmani po osnovu finansijskog lizinga odobravani su pravnim licima za kupovinu vozila i opreme po kamatnoj stopi koja se kretala u rasponu od 1,60% do 6,99% i periodima finansiranja od 2 do 7 godina. Sredstva po osnovu finansijskog lizinga plasirana su fizičkim licima za kupovinu automobila po prosečnoj kamatnoj stopi od 3,52% i periodom otplate od 2 do 7 godina.

Tokom 2021. godine, Grupa je implementirala cash flow hedžing kako bi se štitila od izloženosti promene novčanih tokova kamate kredita sa varijabilnom kamatnom stopom koristeći kamatne svopove. Imajući u vidu da se deo kredita po varijabilnoj kamatnoj stopi finansira iz depozita po videnju koji imaju fiksnu kamatnu stopu, Grupa je odlučila da primeni koncept cash flow hedžinga kojom se krediti koji su finansirani iz depozita po videnju, korišćenjem kamatnih svopova, pretvaraju iz varijabilne stope u fiksnu kamatnu stopu.

26.5. Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata po industrijskim sektorima prikazana je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Privreda		
- Energetika	11.667.129	5.822.591
- Poljoprivreda	7.739.475	7.325.798
- Građevinarstvo	29.876.625	34.669.030
- Industrija i rudarstvo	54.877.096	46.823.963
- Trgovina	42.901.665	43.107.263
- Usluge	32.606.815	31.856.799
- Saobraćaj	34.082.863	20.310.021
- Ostalo	6.918.736	9.161.354
	220.670.404	199.076.819
Javni sektor	11.023.342	2.089.368
Stanovništvo		
- Fizička lica	96.315.153	93.861.040
- Preduzetnici	7.042.600	5.919.133
	103.357.753	99.780.173
Ukupno	335.051.499	300.946.360
Ispravka vrednosti	(12.456.658)	(9.953.499)
Stanje na dan 31. decembra	322.594.841	290.992.861

Grupa upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

Definisanjem industrijskih limita, Grupa kontrolise kreditni rizik kroz redovne analize solventnosti zajmoprimca i potencijalnih zajmoprimaca, kako bi se utvrdila sposobnost izmirivanja obaveza po osnovu kamata i glavnice, kao i promenom limita pozajmica po pojedinačnom zajmoprimcu, ukoliko je potrebno. Upravljanje kreditnim rizikom se delimično obezbeđuje uspostavljanjem kolateralna.

27. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Potraživanja po osnovu kamatnih svopova namenjenih zaštiti od rizika		
- fair value hedžing - mikro	9.493	-
Stanje na dan 31. decembra	9.493	-

Kod mikro hedžinga fer vrednosti, Banka koristi kamatni svop da bi se štitila od izloženosti promena u fer vrednosti obveznica lokalne samouprave i državnih obveznica RS (napomena 24.3).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA 2021. GODINU

28. NEMATERIJALNA IMOVINA

28.1. Nematerijalna imovina, neto:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Softveri i licence	1.532.461	1.437.345
Nematerijalna imovina u pripremi	1.039.008	701.194
Stanje na dan 31. decembra	2.571.469	2.138.539

28.2. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2021. godine	4.943.620	701.194	5.644.814
Nabavke u toku godine	633.275	345.668	978.943
Gubici po osnovu obezvređenja	-	(7.384)	(7.384)
Ostalo	(16.506)	(470)	(16.976)
Stanje 31. decembar 2021. godine	5.560.389	1.039.008	6.599.397
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2021. godine	3.506.275	-	3.506.275
Amortizacija	522.490	-	522.490
Ostalo	(837)	-	(837)
Stanje 31. decembar 2021. godine	4.027.928	-	4.027.928
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	1.532.461	1.039.008	2.571.469
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2021. godine	1.437.345	701.194	2.138.539

28.3. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2020. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2020. godine	4.389.930	539.584	4.929.514
Nabavke u toku godine	625.749	161.610	787.359
Gubici po osnovu obezvređenja	(12.844)	-	(12.844)
Ostalo	(59.215)	-	(59.215)
Stanje 31. decembar 2020. godine	4.943.620	701.194	5.644.814
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2020. godine	3.019.983	-	3.019.983
Amortizacija	492.475	-	492.475
Gubici po osnovu obezvređenja	(3.377)	-	(3.377)
Ostalo	(2.806)	-	(2.806)
Stanje 31. decembar 2020. godine	3.506.275	-	3.506.275
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2020. godine	1.437.345	701.194	2.138.539
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2020. godine	1.369.947	539.584	1.909.531

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

29.1. Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Građevinski objekti	556.145	543.338
Oprema i ostala osnovna sredstva	566.440	706.981
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	135.917	177.750
Osnovna sredstva u pripremi	217.345	30.316
Sredstva sa pravom korišćenja	1.836.442	2.120.063
Stanje na dan 31. decembra	3.312.289	3.578.448

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

29.2. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2021. godine	704.469	2.153.029	565.930	30.316	2.974.101	6.427.845
Nabavke u toku godine	-	189.043	-	251.383	70.666	511.092
Prenos sa investicija u toku	-	63.023	1.331	(64.354)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(221.793)	(1.441)	-	(32.540)	(255.774)
Efekti promene fer vrednosti	35.877	-	-	-	-	35.877
Modifikacije	-	-	-	-	120.171	120.171
Stanje 31. decembar 2021. godine	740.346	2.183.302	565.820	217.345	3.132.398	6.839.211
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2021. godine	161.131	1.446.048	388.180	-	854.038	2.849.397
Amortizacija	14.242	202.945	43.164	-	457.109	717.460
Otuđenje i rashodovanje	-	(32.131)	(1.441)	-	(15.191)	(48.763)
Efekti promene fer vrednosti	8.828	-	-	-	-	8.828
Stanje 31. decembar 2021. godine	184.201	1.616.862	429.903	-	1.295.956	3.526.922
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	556.145	566.440	135.917	217.345	1.836.442	3.312.289
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2021. godine	543.338	706.981	177.750	30.316	2.120.063	3.578.448

Sa promenom računovodstvene politike na dan 31. decembra 2019. godine, nepokretnosti koje Grupa koristi za obavljanje poslovne delatnosti vrednuju se po metodu revalorizacije. Na dan 31. decembra 2021. godine Grupa je angažovala ovlašćene procenitelje NAI WMG d.o.o. Beograd i CBS International d.o.o. Beograd da izvrše ponovnu procenu fer vrednosti nepokretnosti koje Grupa koristi za obavljanje poslovne delatnosti, prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći prinosni metod kao i tehnike procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka. S obzirom da na tržištu nekretnina u Republici Srbiji ne postoje kotirane ili ostvarene cene za identične nepokretnosti koje Grupa poseduje, prilikom procene fer vrednosti korišćeni su inputi nivoa 2 i 3. Inputi nivoa 2 su izvedeni inputi koji su razvijeni korišćenjem tržišnih podataka, kao što su javno dostupne informacije o transakcijama koji odražavaju pretpostavke koje tržišni učesnici mogu da koriste. Inputi nivoa 3 su pretpostavljeni inputi koje procenitelj razvija korišćenjem najboljih raspoloživih informacija u datim okolnostima.

Da je Grupa nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti za građevinske objekte, neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2021. godine iznosila bi 508.390 hiljada dinara za nepokretnosti koje koristi za obavljanje poslovne delatnosti.

Grupa nema nekretnina, postrojenja i opreme koje je dala u zalogu.

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

29.3. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2020. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2020. godine	685.688	1.937.810	540.211	143.719	2.735.561	6.042.989
Nabavke u toku godine	-	1.959	-	150.236	177.762	329.957
Prenos sa investicija u toku	-	233.909	29.730	(263.639)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(20.649)	(4.011)	-	(2.954)	(27.614)
Efekti promene fer vrednosti	18.781	-	-	-	-	18.781
Modifikacije	-	-	-	-	63.732	63.732
Stanje 31. decembar 2020. godine	704.469	2.153.029	565.930	30.316	2.974.101	6.427.845
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2020. godine	142.644	1.239.596	348.755	-	415.278	2.146.273
Amortizacija	13.507	223.211	43.436	-	441.714	721.868
Otuđenje i rashodovanje	-	(16.759)	(4.011)	-	(2.954)	(23.724)
Efekti promene fer vrednosti	4.980	-	-	-	-	4.980
Stanje 31. decembar 2020. godine	161.131	1.446.048	388.180	-	854.038	2.849.397
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2020. godine	543.338	706.981	177.750	30.316	2.120.063	3.578.448
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2020. godine	543.044	698.214	191.456	143.719	2.320.283	3.896.716

29.4. Sredstva sa pravom korišćenja obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Poslovni prostor	1.746.442	2.016.517
Skladište i magacin	2.972	3.622
Parking	64.146	78.236
Automobili	22.023	20.450
Ostala oprema	859	1.238
Stanje na dan 31. decembra	1.836.442	2.120.063

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

29.5. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladiste i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2021. godine	2.829.040	4.862	107.375	28.401	4.423	2.974.101
Nova sredstva	62.986	-	-	7.680	-	70.666
Otuđenje i rashodovanje	(31.022)	-	-	(1.518)	-	(32.540)
Modifikacije						
- pozitivni efekti	120.730	36	728	1.054	2.053	124.601
- negativni efekti	(4.430)	-	-	-	-	(4.430)
	116.300	36	728	1.054	2.053	120.171
Stanje 31. decembar 2021. godine	2.977.304	4.898	108.103	35.617	6.476	3.132.398
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2021. godine	812.523	1.240	29.139	7.951	3.185	854.038
Amortizacija	432.012	686	14.818	7.161	2.432	457.109
Otuđenje i rashodovanje	(13.673)	-	-	(1.518)	-	(15.191)
Stanje 31. decembar 2021. godine	1.230.862	1.926	43.957	13.594	5.617	1.295.956
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	1.746.442	2.972	64.146	22.023	859	1.836.442

29.6. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2020. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladiste i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2020. godine	2.614.132	4.803	105.408	9.620	1.598	2.735.561
Nova sredstva	156.476	-	-	18.781	2.505	177.762
Otuđenje i rashodovanje	(2.954)	-	-	-	-	(2.954)
Modifikacije						
- pozitivni efekti	149.658	59	1.967	-	320	152.004
- negativni efekti	(88.272)	-	-	-	-	(88.272)
	61.386	59	1.967	-	320	63.732
Stanje 31. decembar 2020. godine	2.829.040	4.862	107.375	28.401	4.423	2.974.101
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2020. godine	396.074	561	14.457	3.227	959	415.278
Amortizacija	419.403	679	14.682	4.724	2.226	441.714
Otuđenje i rashodovanje	(2.954)	-	-	-	-	(2.954)
Stanje 31. decembar 2020. godine	812.523	1.240	29.139	7.951	3.185	854.038
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2020. godine	2.016.517	3.622	78.236	20.450	1.238	2.120.063

30. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Fer vrednost			
Stanje 1. januar 2021. godine	3.527	-	3.527
Efekt promene fer vrednosti	-	-	-
Stanje 31. decembar 2021. godine	3.527	-	3.527
Stanje 31. decembar 2020. godine	3.527	-	3.527

Sa promenom računovodstvene politike na dan 31. decembra 2019. godine investicione nekretnine vrednuju se po metodu fer vrednosti. Ovlašćeni procenitelj NAI WMG d.o.o. Beograd je izvršio ponovnu procenu fer vrednosti investicionih nekretnina za svrhu finansijskog izveštavanja na dan 31. decembra 2021. godine prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći prinostni metod kao i tehnike procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka.

Da je Grupa nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti, neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2021. godine iznosila bi 1.233 hiljada dinara za investicione nekretnine.

31. OSTALA SREDSTVA

31.1. Ostala sredstva se odnose na:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
<i>Ostala sredstva u dinarima:</i>		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	113.161	99.073
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	106.869	66.271
Potraživanja za plaćene stvarne troškove	221.526	350.938
Potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje	58.583	50.601
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	712.627	502.234
Sredstva stečena naplatom potraživanja	5.517	7.667
Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	29	10
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	30.242	24.733
Razgraničeni ostali troškovi	142.253	137.683
Ukupno:	1.390.807	1.239.210
<i>Ostala sredstva u stranoj valuti:</i>		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	7	364
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	40.719	4.692
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	76.236	74.985
Ukupno:	116.962	80.041
Ukupno	1.507.769	1.319.251
Ispravka vrednosti	(62.493)	(32.036)
Stanje na dan 31. decembra	1.445.276	1.287.215

31.2. Kretanje na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava tokom godine prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	(2.132)	(2.498)	(29.904)	(17.272)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(22.285)	366	(145.480)	(86.733)
Efekt promene deviznog kursa	-	-	4	-
Otpis sa otpustom duga	-	-	11.364	69
Otpis bez otpusta duga	-	-	125.940	74.032
Ukupno za godinu	(22.285)	366	(8.172)	(12.632)
Stanje na dan 31. decembra	(24.417)	(2.132)	(38.076)	(29.904)

32. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

Obaveze po osnovu derivata

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Vrste instrumenata:		
- valutni svopovi i forvardi	22.560	196.453
- kamatni svopovi	662.111	1.359.311
- kamatne opcije	39.254	69.694
- robni svop	-	7.303
Stanje na dan 31. decembra	723.925	1.632.761

33. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

33.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii uključuju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	6.032.517	3.422.016
- u stranoj valuti	1.112.209	947.160
Ukupno depoziti po viđenju	7.144.726	4.369.176
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	46.305	674.344
- u stranoj valuti	11.803.912	4.026.360
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	11.850.217	4.700.704
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	10.404.223	4.960.151
- u stranoj valuti	8.304.260	11.538.622
Ukupno kratkoročni depoziti	18.708.483	16.498.773
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	350.688	1.474.198
- u stranoj valuti	39.179.451	38.086.854
Ukupno dugoročni depoziti	39.530.139	39.561.052
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	8.698.036	3.642.575
- u stranoj valuti	47.337.415	50.272.464
Ukupno dugoročni krediti:	56.035.451	53.915.039
Kredit po repo transakcijama		
- u dinarima	-	10.536.370
Ukupno krediti po repo transakcijama:	-	10.536.370
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	179	276
- u stranoj valuti	192.727	87.448
Ukupno ostale finansijske obaveze:	192.906	87.724
Stanje na dan 31. decembra	133.461.922	129.668.838

Kratkoročno oročeni depoziti banaka u dinarima deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu do 2,1% godišnje. Kratkoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu u rasponu od -0,9% do 0,25% godišnje zavisno od valute. Dugoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period od 5 godina uz kamatnu stopu od 0,36%.

33.2. Struktura dugoročnih kredita od banaka u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	26.422.925	24.901.509
Kreditanstalt für Wiederaufbau Frankfurt am Main ("KfW")	3.625.937	3.610.813
International Finance Corporation, Washington	-	344.219
European Fond for Southeast Europe SA, Luxembourg	9.509.448	9.640.007
Green for Growth Fund, Southeast Europe, Luxembourg	5.891.704	4.407.012
UniCredit S.P.A. Milano	10.585.437	11.011.479
Stanje na dan 31. decembra	56.035.451	53.915.039

Dugoročni krediti od banaka su odobreni na period od 3 do 12 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 2,5%.

34. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

34.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	123.469.458	100.327.925
- u stranoj valuti	143.489.003	113.452.178
Ukupno depoziti po viđenju	266.958.461	213.780.103
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	1.552.569	2.521.472
- u stranoj valuti	751.026	2.497.072
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	2.303.595	5.018.544
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	16.025.631	15.401.218
- u stranoj valuti	12.771.675	17.178.171
Ukupno kratkoročni depoziti	28.797.306	32.579.389
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	4.042.078	1.222.260
- u stranoj valuti	10.844.998	14.368.365
Ukupno dugoročni depoziti	14.887.076	15.590.625
Dugoročni krediti:		
- u stranoj valuti	311.656	874.197
Ukupno dugoročni krediti:	311.656	874.197
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	173.876	108.189
- u stranoj valuti	775.122	422.429
Ukupno ostale finansijske obaveze:	948.998	530.618
Stanje na dan 31. decembra	314.207.092	268.373.476

34.2. Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima je sledeća:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Javni sektor	3.835.211	579.296
Privreda	204.247.536	176.431.571
Stanovništvo	105.812.689	90.488.412
Dugoročni krediti (napomena 34.3)	311.656	874.197
Stanje na dan 31. decembra	314.207.092	268.373.476

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima, godišnja kamatna stopa se kretala u proseku oko 0,08%, dok je kamatna stopa na depozite po viđenju u valuti EUR iznosila u proseku 0,05%. Na oročene depozite pravnih lica u dinarima obračunavala se kamatna stopa u proseku 1,40% godišnje, odnosno 1,04% godišnje kada je reč o oročenim depozitima u valuti EUR.

Na depozite po viđenju stanovništva u dinarima obračunavala se kamata koja se kreće do 0,15% godišnje. Na depozite po viđenju stanovništva u stranoj valuti, obračunavala se kamata do 0,1% godišnje, dok se na tekuće račune u stranoj valuti obračunavala kamata do 0,05% godišnje.

Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u stranoj valuti su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0% do 1,30% godišnje u zavisnosti od roka oročenja. Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0,2% do 1,70% godišnje u zavisnosti od roka oročenja.

Za dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike kamatna stopa za dinare iznosila je od 0,10% do 1,45% godišnje, dok se za stranu valutu kretala u rasponu od 0,1% do 0,4% godišnje.

34.3. Struktura dugoročnih kredita od komitenata u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
NBS - Evropska investiciona banka, Luksemburg	311.656	874.197
Stanje na dan 31. decembra	311.656	874.197

Dugoročni krediti od komitenata su odobreni na period u rasponu od 6 do 13 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 0,012%.

35. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Obaveze po osnovu kamatnih svopova namenjenih zaštiti od rizika		
- fair value hedžing - mikro	52.461	116.377
- cash flow hedžing	80.029	-
Stanje na dan 31. decembra	132.490	116.377

U cilju zaštite od kamatnog rizika, Banka je implementirala mikro hedžing fer vrednosti. Instrument hedžinga je kamatni svop koji omogućava zaštitu promena fer vrednosti obveznica lokalne samouprave i državnih obveznica (napomena 24.3).

Tokom 2021. godine, Banka je implementirala cash flow hedžing kako bi se štitila od izloženosti promene novčanih tokova kamate kredita sa varijabilnom kamatnom stopom koristeći kamatne svopove. Imajući u vidu da se deo kredita po varijabilnoj kamatnoj stopi finansira iz depozita po viđenju koji imaju fiksnu kamatnu stopu, Banka je odlučila da primeni koncept cash flow hedžinga kojom se krediti koji su finansirani iz depozita po viđenju, korišćenjem kamatnih svopova, pretvaraju iz varijabilne stope u fiksnu kamatnu stopu.

36. REZERVISANJA

36.1. Rezervisanja se odnose na:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	76.371	97.754
Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	182.789	239.613
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	162.425	137.427
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima	3.666.163	1.824.328
Stanje na dan 31. decembra	4.087.748	2.299.122

36.2. Promene na računima rezervisanja tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (napomene 4(b) i 5(i))	Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (napomene 4(b) i 5(i))	Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (napomene 3(y) i 5(viii))	Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava za sudske sporove (napomene 3 (w), 5 (vii) i 42.1)	Ukupno
Stanje na dan 1. Januara	97.754	239.613	137.427	1.824.328	2.299.122
Rezervisanja u toku godine:					
- iskazana u bilansu uspeha	65.560	147.464	21.888	2.351.215	2.586.127
- iskazana u okviru ostalog rezultata	-	-	5.699	-	5.699
	65.560	147.464	27.587	2.351.215	2.591.826
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	(2.589)	(458.893)	(461.482)
Ukidanje rezervisanja u toku godine (napomene 13 i 18)	(86.943)	(204.288)	-	(50.487)	(341.718)
Stanje na dan 31. decembra	76.371	182.789	162.425	3.666.163	4.087.748

37. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE 37.1.

Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2021.			2020.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	56.437	-	56.437	154.457	-	154.457
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	606.576	-	606.576	190.921	-	190.921
Odložena poreska sredstva po osnovu prve primene MSFI	13.662	-	13.662	27.324	-	27.324
Odložena poreska sredstva u skladu sa Zakonom o konverziji stambenih kredita indeksiranih u CHF	-	-	-	41.710	-	41.710
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	12.181	-	12.181	-	-	-
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	-	(10.412)	(10.412)	-	(9.696)	(9.696)
Odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	-	(45.696)	(45.696)	-	(510.334)	(510.334)
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	8.091	-	8.091	7.237	-	7.237
Ukupno	696.947	(56.108)	640.839	421.649	(520.030)	(98.381)

37.2. Kretanja privremenih razlika tokom 2021. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	154.457	(98.020)	-	56.437
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	190.921	415.655	-	606.576
Odložena poreska sredstva po osnovu prve primene MSFI	27.324	(13.662)	-	13.662
Odložena poreska sredstva u skladu sa Zakonom o konverziji stambenih kredita indeksiranih u CHF	41.710	(41.710)	-	-
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	-	-	12.181	12.181
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	(9.696)	-	(716)	(10.412)
Odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	(510.334)	-	464.638	(45.696)
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	7.237	-	854	8.091
Ukupno	(98.381)	262.263	476.957	640.839

38. OSTALE OBAVEZE

38.1. Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije:		
- u dinarima	178.707	84.093
- u stranoj valuti	3.575	4.820
Obaveze prema dobavljačima:		
- u dinarima	276.225	241.983
- u stranoj valuti	152.747	245.920
Obaveze po osnovu lizinga (napomena 38.2):		
- u dinarima	423.018	502.592
- u stranoj valuti	1.458.629	1.646.566
Ostale obaveze:		
- u dinarima	9.825.202	7.664.355
- u devizama	1.660.087	1.142.715
Obaveze po osnovu naknada i provizija na ostale obaveze:		
- u dinarima	1.945	5.358
- u stranoj valuti	251	3
Razgraničeni ostali prihodi:		
- u dinarima	311.211	231.666
- u stranoj valuti	60.769	63.495
Razgraničeni ostali rashodi:		
- u dinarima	620.759	555.710
- u stranoj valuti	95.742	41.936
Obaveze po primljenim sredstvima po poslovima u ime i za račun komitenata	19.586	30.024
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	82.267	92.965
Stanje na dan 31. decembra	15.170.720	12.554.201

38.2. Ročna struktura obaveza po osnovu lizinga prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.		2020.	
	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi
Dospeća:				
- do 1 godine	446.059	482.446	435.140	476.730
- do 2 godine	394.890	422.584	407.531	440.939
- do 3 godine	368.610	388.182	366.827	392.303
- do 4 godine	339.641	351.513	340.867	358.712
- do 5 godina	149.887	155.851	312.996	323.630
- preko 5 godina	182.560	197.602	285.797	304.505
Stanje na dan 31. decembra	1.881.647	1.998.178	2.149.158	2.296.819

38.3. Struktura ukupnih plaćanja odnosno odliva po osnovu lizinga prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Fiksna plaćanja	249.094	231.333
Varijabilna plaćanja	235.215	234.526
Ukupni odlivi:	484.309	465.859

Varijabilna plaćanja koja se uključuju u vrednost lizing obaveze su plaćanja koja zavise od indeksa.

38. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Od ukupnih odliva u iznosu 484.309 hiljada dinara na plaćanja glavnice se odnosi 441.238 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja, dok se na plaćanje kamate odnosi 43.071 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti u izveštaju o tokovima gotovine.

38.4. Struktura rashoda i prihoda po osnovu zakupa prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 29.5, 29.6)	(457.109)	(441.714)
Rashodi kamate po osnovu lizing obaveza (napomena 7)	(43.072)	(47.508)
Troškovi zakupnina (napomena 19.2)	(371.977)	(373.567)
Prihodi od podzakupa	1.357	1.263
Stanje na dan 31. decembra	(870.801)	(861.526)

39. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH POTRAŽIVANJA I OBAVEZA SA POVERIOCIMA I DUŽNICIMA

Grupa je u skladu sa Zakonom o računovodstvu izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima.

Neusaglašena potraživanja ukupno iznose 3.438.265 hiljade dinara (1.290 otvorenih stavki/partija) što predstavlja 1,33% u odnosu na ukupan iznos potraživanja za usaglašavanje (258.257.401 hiljade dinara) odnosno 1,48% u odnosu na ukupan broj stavki/partija potraživanja (87.201 otvorenih stavki/partija).

Neusaglašene obaveze ukupno iznose 56.400.458 hiljade dinara (2.236 otvorenih stavki) što predstavlja 16,06% u odnosu na ukupan iznos obaveza za usaglašavanje (351.104.435 hiljade dinara) odnosno 3,02% u odnosu na ukupan broj stavki obaveza (73.953 otvorene stavke).

40. KAPITAL

40.1. Struktura kapitala:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Akcijski kapital	23.607.620	23.607.620
Emisiona premija	562.156	562.156
Neraspoređena dobit	7.107.136	6.479.350
Rezerve	53.943.828	53.443.901
Stanje na dan 31. decembra	85.220.740	84.093.027

Na dan 31. decembra 2021. godine osnovni tj. akciji kapital Grupe iznosi 23.607.620 hiljada dinara i sastoji se od 2.360.762 obične akcije nominalne vrednosti od 10.000 dinara po akciji. Sve akcije Grupe su obične akcije.

Vlasnici običnih akcija imaju pravo na isplatu dividende na osnovu odluke Upravnog odbora i pravo na jedan glas po akciji na Skupštini akcionara.

U skladu sa reorganizacijom aktivnosti UniCredit Grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Rezerve po osnovu promene fer vrednosti odnose se na neto kumulativne promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, promene fer vrednosti osnovnih sredstava i promene fer vrednosti instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova.

40. KAPITAL (nastavak)

40.2. Analiza ostalog rezultata nakon oporezivanja predstavljena je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Aktuarski gubici po osnovu plana definisanih primanja	(4.844)	(23.358)
Neto promena fer vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(2.473.654)	(1.094.336)
Neto promena vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat po osnovu obezvređenja	(159.296)	(88.564)
Neto promene fer vrednosti osnovnih sredstava	4.058	4.874
Neto promena po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(69.026)	-
Ostali ukupan rezultat nakon oporezivanja	(2.702.762)	(1.201.384)

41. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
U dinarima:		
Žiro račun (napomena 21)	30.454.163	21.380.227
Gotovina u blagajni (napomena 21)	4.446.621	4.262.874
	34.900.784	25.643.101
U stranoj valuti:		
Devizni računi (napomena 25)	41.708.564	27.060.383
Gotovina u blagajni (napomena 21)	1.567.279	3.052.670
Ostala novčana sredstva (napomena 21)	35.344	35.274
	43.311.187	30.148.327
Stanje na dan 31. decembra	78.211.971	55.791.428

42. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

42.1. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2021. godine protiv Grupe se vode 37.685 sudska postupka (uključujući i 10 radno pravnih sudskih postupaka) čija ukupna vrednost po osnovu tužbenih zahteva iznosi 8.368.750 hiljada dinara. U 494 sudskih postupaka tužiocima su pravna lica, a u 37.191 postupka su tužiocima fizička lica.

Po osnovu sudskih sporova koji se vode protiv Grupe, Grupa je rezervisala 3.666.163 hiljada dinara (napomena 36). U ovaj iznos su uključeni i sporovi protiv Grupe po osnovu radno pravnih odnosa.

U najvećem broju tužbi podnetih protiv Banke, kako fizičkih tako i pravnih lica u svojstvu tužilaca, iste se većinom odnose na tužbe za naknade za obradu kredita (gotovinskih i stambenih), naknade za praćenje kredita i naknade NKOSK-u, a u manjem broju na tužbe za kursne razlike, kamatnu stopu, valutnu klauzulu i promenjene okolnosti, kao osnov spora. Predmet tužbi takođe je i utvrđenje ništavosti pomenutih odredbi Ugovora o kreditu i sticanje bez osnova.

U nekim sudskim postupcima nije izvršena rezervacija u iznosu na koji glasi tužbeni zahtev, pre svega na osnovu procene da će ishod tih sporova biti verovatno pozitivan po Grupu, tj. da Grupa neće imati plaćanja po tim postupcima ili da se radi o potencijalnim obavezama od manjeg značaja, za koje nije potrebno izvršiti rezervisanje sredstava.

42. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

42.2. Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku prikazane su u tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	119.983.409	(155.228)
Druge vanbilansne stavke	95.231.861	(103.932)
Stanje na dan 31. decembra	215.215.270	(259.160)

U hiljadama dinara	2020.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	123.994.252	(201.627)
Druge vanbilansne stavke	77.380.242	(135.740)
Stanje na dan 31. decembra	201.374.494	(337.367)

42.3. Potencijalne obaveze Grupe prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Potencijalne obaveze		
Plative garancije		
- u dinarima	11.803.314	11.503.916
- u stranoj valuti	16.975.135	14.052.969
Činidbene garancije:		
- u dinarima	74.384.398	54.757.825
- u stranoj valuti	2.879.064	3.543.423
Akreditivi		
- u dinarima	-	13.647
- u stranoj valuti	2.465.590	1.891.309
Primljena jemstva za obaveze u stranoj valuti	3.645.045	3.644.986
Preuzete i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	19.395.896	14.039.674
Ostale preuzete neopozive obaveze	16.743.290	20.561.520
Stanje na dan 31. decembra	148.291.732	124.009.269

U okviru redovnog poslovanja, Grupa sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne potencijalne obaveze koje se vode u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, ugovorene neiskorišćene zajmove i limite po kreditnim karticama. Navedene preuzete finansijske obaveze iskazuju se u bilansu stanja ako i kada postanu plative.

42.4. Struktura preuzetih neopozivih obaveza data je u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Preuzete obaveze		
Dozvoljeni minusi po tekućim računima	3.442.151	4.444.473
Neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	1.224.823	982.260
Neiskorišćeni okvirni krediti	12.167.619	7.584.412
Pisma o namerama	2.561.303	1.028.529
Ostale preuzete neopozive obaveze	16.743.290	20.561.520
Stanje na dan 31. decembra	36.139.186	34.601.194

42.5. Na dan 31. decembra 2021. godine Grupa ima 13.639.524 hiljada dinara nepovučenih sredstava po odobrenim kreditnim linijama (u 2020. godini: 10.523.996 hiljade dinara).

43. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Grupa je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija Grupe. Pod povezanim licima Grupe smatraju se: matična banka, entiteti koji su članovi iste UniCredit grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi odbora Grupe (ALCO i kreditnih odbora) imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Grupe ("ključno rukovodstvo"), bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica, saglasno MRS 24. U okviru redovnog poslovanja obavlja se određeni broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti, preuzete obaveze i derivativne instrumente. Transakcije sa povezanim licima obavljaju se po tržišnim uslovima

43.1. Transakcije sa povezanim licima

Izloženost i obaveze na dan 31. decembra 2021. godine koje proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2021.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva			
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	31.732.779	92.315	2.990.545
Finansijske obaveze			
- Depoziti i ostale obaveze	57.720.040	108.393	1.308.927
Vanbilana evidencija			
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	3.749.030	-	8.847.629
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmane	-	390	632.580
- Primljene garancije i jemstva	5.914.036	-	9.393.716
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	3.645.045	-	-
- Nominalni iznos derivata	-	-	52.685.584

Izloženost i obaveze na dan 31. decembra 2020. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2020.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva			
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	26.273.402	101.199	2.531.684
Finansijske obaveze			
- Depoziti i ostale obaveze	57.039.267	207.095	1.064.812
Vanbilana evidencija			
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	3.867.595	-	7.144.094
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmane	-	620	818.772
- Primljene garancije i jemstva	5.477.140	-	7.815.468
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	3.644.986	-	-
- Nominalni iznos derivata	-	-	49.844.575

U hiljadama dinara	2021.			2020.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Ispravka vrednosti bilansne i vanbilansne izloženosti	2.074	101	10.086	35.779	16	6.121

43. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

43.1. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2021. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2021.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Prihodi od kamata	-	2.399	152.599
Rashodi kamata	(423.333)	(157)	(483.311)
Prihodi od naknada i provizija	90.399	242	364.641
Rashodi od naknada i provizija	(11.051)	-	(313.267)
Ostali prihodi	10.813	-	23.212
Ostali rashodi	(51.662)	-	(748.015)
Ukupno	(384.834)	2.484	(1.004.141)

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2020. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2020.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Prihodi od kamata	8.524	2.061	104.066
Rashodi kamata	(505.435)	(521)	(470.229)
Prihodi od naknada i provizija	51.029	139	344.610
Rashodi od naknada i provizija	(8.880)	-	(269.780)
Ostali prihodi	-	-	5.546
Ostali rashodi	(203.050)	-	(701.494)
Ukupno	(657.812)	1.679	(987.281)

Obračunati rashodi/prihodi rezervisanja po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u 2021. i 2020. godini dati su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2021.			2020.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica/	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Neto (povećanje)/ smanjenje ispravke vrednosti	33.705	(85)	(3.965)	(34.987)	252	(1.815)

*Ostala povezana lica uključuju entitete koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica.

43.2 Primanja ključnog rukovodstva

Primanja ključnog rukovodstva Grupe navedena su u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Kratkoročna primanja	212.578	249.015
Ostala dugoročna primanja	1.724	14.582
Plaćanja po osnovu akcija	6.265	3.851
Stanje na dan 31. decembra	220.567	267.448

43. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

43.2 Primanja ključnog rukovodstva (nastavak)

Ostala dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja. Zaposleni - članovi ključnog rukovodstva uključeni u navedene šeme nagrađivanja, odabrani su na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Grupe.

Plaćanja po osnovu akcija obuhvataju isplate tokom godine po osnovu akcija dodeljenih po osnovu odgovarajućih šema nagrađivanja.

Naknade članova Upravnog odbora i Odbora za reviziju isplaćene u 2021. godini iznose 5.984 hiljada dinara (u 2020. godini: 5.978 hiljada dinara) i iste su sadržane u iznosu kratkoročnih primanja ključnog rukovodstva.

44. DOGAĐAJI NAKON IZVEŠTAJNOG PERIODA

Na dan izdavanja ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja uticaj COVID-19 pandemije se nastavlja. Neizvesno je trajanje pandemije i razmere uticaja na ekonomiju. Uz snažnu kapitalnu i likvidnosnu poziciju Grupa aktivno prati razvoj događaja i procenjuje uticaj na poslovanje, finansijske rezultate, finansijski položaj i novčane tokove. Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja Grupa nije identifikovala značajne događaje koji bi zahtevali korekcije priloženih finansijskih izveštaja (korektivni događaji).

Beograd, 11. februar 2022. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vučetić
Predsednik Izvršnog odbora

Dimitar Todorov
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

